

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Agenda Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Haaglanden

Datum overleg: 27 november 2019 van 09.30-11.00 uur
locatie: KIVI, Prinsessegracht 23 Den Haag (Molkamer)
kopie aan: -

Genodigden:

Sonja Smit (Midden-Delfland), Adri Bom-Lemstra en Jeannette Baljeu (PZH), Liesbeth van Tongeren (Den Haag), Leen Snijders (Westland), Ben van der Stee (Westland), Bas Vollebregt (Delft), Astrid van Eekelen (Leidschendam-Voorburg), Frank van Kuppeveld (Pijnacker-Nootdorp), Armand van de Laar (Rijswijk), Kees Wassenaar (Wassenaar), Robin Paalvast (Zoetermeer), Leo Klaassen (secretaris) en Annette Swinkels (verslaglegging)

CONCEPTAGENDA

1. Opening en vaststellen agenda

2. Benoeming DB leden

nazending

3. Mededelingen

- 3.1 Voortgang Koersplan
- 3.2 PFAS

bijlage – ter kennisname
bijlage – ter kennisname

4. Ingekomen stukken

Geen

5. Verslagen

- 5.1 Conceptverslag AB 26 juni 2019

bijlage – ter vaststelling

6. Financiële onderwerpen

- 6.1 Najaarsnota 2019

bijlage – ter vaststelling

7. Inhoudelijke onderwerpen

- 7.1 Uitvoeringsbeleid asbest

nazending

8. Juridische onderwerpen

- 8.1 Verordening Rekeningcommissie ODH 2019
- 8.2 Regeling geschillencommissie
- 8.3 Deelname werkgeversvereniging

bijlage – ter vaststelling
bijlage – ter vaststelling
bijlage – ter vaststelling

9. Rondvraag en Sluiting

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Vergadering Algemeen Bestuur 27 november 2019

Agendapunt 2 Aanwijzing DB leden

De provincie Zuid-Holland heeft mevrouw Bom - Lemstra voorgedragen als lid van het Dagelijks Bestuur: u wordt voorgesteld hier mee in te stemmen. Mevrouw Baljeu zal namens de provincie haar lidmaatschap van het AB continueren. De gemeente Den Haag heeft de heer van Asten aangewezen als lid van het AB.

Volgens artikel 11 lid 3 van de GR benoemen de leden van het AB in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling uit haar midden een DB van een oneven aantal en maximaal 5 leden (lid 1) waarbij conform lid 2 het dagelijks bestuur in ieder geval bestaat uit één lid van de provincie, één lid van Den Haag en één lid van Westland.

Volgens artikel 14 lid 1 van de GR ODH benoemen de leden van het AB uit haar midden een voorzitter.

Bijlagen

Brief provincie Zuid-Holland: Benoeming provinciale vertegenwoordiging in Algemeen Bestuur ODH

Voorstel

Het AB wordt voorgesteld de huidige samenstelling van het Dagelijks Bestuur te continueren onder toevoeging namens de provincie Zuid-Holland mevrouw Bom - Lemstra als DB-lid.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Contact

Y. Cesin
T 070 - 441 68 23
y.cesin@pzh.nl

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

DOS-2013-0010889
PZH-2019-710093820

Uw kenmerk

Bijlagen

Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden

T.a.v. Dhr. L. Klaassen

Postbus 14060

2501 GB Den Haag

Onderwerp

Benoeming provinciale vertegenwoordiging in Algemeen
Bestuur ODH.

Geachte heer Klaassen,

Hierbij willen wij u informeren dat het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op 29 oktober 2019 als vertegenwoordigers in uw Algemeen Bestuur, de gedeputeerden A.W. Bom – Lemstra en J. Baljeu hebben benoemd.

Daarnaast zijn gedeputeerden A.L. Koning en W.H. de Zoete als hun plaatsvervaarders benoemd en is gedeputeerde A. W. Bom – Lemstra voorgedragen als vertegenwoordiger in het Dagelijks Bestuur.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de werkzaamheden.

Hoogachtend,

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

voorzitter,

drs. J. Smit

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Vergadering Algemeen Bestuur 27 november 2019

Agendapunt	3.1	Voortgang Koersplan
------------	-----	---------------------

Het Koersplan ODH 2018-2021 is in het eerste kwartaal van 2018 vastgesteld. Het is voor het Algemeen Bestuur van belang om enerzijds een helder beeld te hebben en te blijven houden van wat er is afgesproken en anderzijds wat de voortgang is op de diverse onderwerpen zodat gezamenlijk invulling gegeven kan blijven worden aan de diverse onderwerpen in het plan. In de bijlage treft u een samenvatting aan van het Koersplan waarna vervolgens wordt ingegaan op de ontwikkelingen en de voortgang op de diverse onderwerpen.		
--	--	--

Bijlagen

Samenvatting en voortgang Koersplan

Voorstel

Het Algemeen bestuur neemt kennis van de voortgang van de diverse onderwerpen uit het Koersplan
--

Koersplan ODH 2018-2021: samenvatting

Inleiding

Het Koersplan is vastgesteld en het is voor bij de ODH betrokkenen belangrijk om een beeld te hebben wat er is afgesproken om gezamenlijk invulling te kunnen geven aan de diverse elementen uit het plan.

Ambitie: in 2021 is de ODH de omgevingsautoriteit en natuurlijke partner in Haaglanden. Onze meerwaarde ligt dan op het gebied van complexe milieu en ruimtelijke ordeningstaken. Duurzaam waarborgen van de dienstverlening staat centraal met een goede balans tussen kwaliteit en dienstverlening enerzijds en efficiency anderzijds.

Inhoud werk: in onze bijgestelde missie en visie komt tot uiting dat de ODH zich naast omgevingskwaliteit richt op aspecten van veiligheid. Daarbij werkt de ODH actief samen met de deelnemers en externe partners als Veiligheidsregio, OM, politie, waterschap, Rijk, milieuorganisaties en andere omgevingsdiensten. Specialistische taken zoals asbest en duurzaamheid zijn bij de ODH goed belegd. Het takenpakket ontwikkelt mee met de Omgevingswet. Uitgangspunt bij het uitvoeren van de taken is uniformiteit, standaardisatie en harmonisatie om het volumevoordeel zo goed mogelijk te benutten. Daarnaast is, waar mogelijk en gewenst, ruimte voor dienstverlening en kwaliteit op maat.

Samenwerking: de ODH is een betrouwbare, resultaatgerichte en transparante partner. Voor het realiseren van een bestuurlijk gedragen koers is het belangrijk dat er gewerkt wordt volgens goed governance met duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden. Gemeenten en provincie zijn zowel deelnemer als opdrachtgever. In de rol van deelnemer hebben zij de zorg voor de continuïteit en kwaliteit van de organisatie terwijl het belang van de opdrachtgever vooral ligt bij goede dienstverlening voor een zo laag mogelijke prijs met inachtneming van de vereiste kwaliteit. Tegen deze achtergrond wordt in 2018 de ambtelijke governance geëvalueerd. Voor het bereiken van maatschappelijke meerwaarde zijn provincie, gemeenten en ODH gebaat bij een goede onderlinge samenwerking. Deze is gebaseerd op wederzijds vertrouwen en bereidheid elkaar in positie te brengen. De ambitie voor de komende jaren is om in elkaar te investeren en door te ontwikkelen tot “vanzelfsprekende samenwerking”.

Communicatie en presentatie: ODH zal in het kader van transparantie de komende jaren meer aandacht besteden aan het communiceren over de uitgevoerde taken. Naast een jaarrekening zal een jaarverslag worden gemaakt per deelnemer.

HRM: t.b.v. het borgen van duurzame en langdurige kwaliteit en ontwikkeling van onze organisatie is een strategisch personeelsplan nodig dat beschrijft hoe de organisatie zich op personeelsgebied gaat ontwikkelen, welke kwaliteitseisen worden gesteld en welke doorgroei- en ontwikkelmogelijkheden er zijn.

Financiën: er zijn meerjarige financiële afspraken gemaakt met uitgangspunten voor opstellen van begroting, nacalculatie en verrekening. Indien bij het opstellen van de begroting de werkelijke lasten niet vaststaan, worden de CPB-indexen uit de Macro Economische Verkenning uit de septembercirculaire gebruikt. In de AB-vergadering van november vindt besluitvorming plaats over de index voor de lastenstijgingen in het daarop volgende jaar. De geïndexeerde begroting wordt dan als eerste begrotingswijziging aan het bestuur voorgelegd. De dekking van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de lasten wordt in principe in eerste instantie gezocht binnen de reguliere exploitatie. Indien lasten en baten op deze wijze niet in evenwicht zijn, neemt het AB een besluit op grond waarvan dit evenwicht wordt hersteld. Het behoud van kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening is daarbij uitgangspunt. In het kader van transparantie is ook een systeem van nacalculatie en verrekening in het leven geroepen. Vanaf 2019 zal de verantwoording zowel collectief als per deelnemer plaatsvinden op basis van nacalculatie. Inzicht wordt gegeven in de realisatie op basis van werkelijk gemaakte kosten voor producten en diensten (werkelijk bestede uren * werkelijk gehanteerd uurtarief). Over deze realisatie wordt viermaandelijks gerapporteerd. Uitgangspunt is om slechts tot verrekening over te gaan indien de werkelijke kosten voor de realisatie van producten en diensten, meer dan 10% afwijken van de geraamde kosten (op basis van voorcalculatie van tijdsbesteding, uurtarief en aantallen).

ICT: ODH zal moeten investeren in digitalisering om adequaat te kunnen inspelen op veranderende wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen, informatiebehoeften en marktontwikkelingen.

Ontwikkelingen, voortgang onderwerpen Koersplan (stand van zaken juni 2018)

Sinds de vaststelling van het Koersplan in maart 2018 hebben de volgende ontwikkelingen zich voorgedaan.

Inhoud werk:

1. Specialistische taken: een inhoudelijk gedragen asbestnotitie ligt voor in het DB van juni met voorstellen over harmonisatie en taakoverdracht van de gemeentelijke asbesttaken zoals wettelijk vastgelegd in de wijziging van de Bor van juli 2017.
2. Naar aanleiding van de wijziging van de Bor van juli 2017 zijn door drie deelnemers bodemtaken aan de ODH overgedragen.
3. Ruimte voor dienstverlening op maat: in 2018 hebben diverse taakoverdrachten en intensiveringen plaatsgevonden (zie Voorjaarsnota 2018)

Samenwerking:

Evaluatie governance: Stan van de Laar (bureau SeinstravandeLaar) is momenteel druk bezig met een gespreksronde met deelnemers (ambtelijk en bestuurlijk) en vertegenwoordigers van de ODH. In het eerste MO na de zomer zal hij hiervan verslag doen. Het doel is duidelijke afspraken te maken over rollen en verantwoordelijkheden.

Communicatie en presentatie: Naast de jaarrekening 2017 is inmiddels in mei een compacte en gemakkelijk leesbare versie verschenen van een jaarverslag met gegevens per deelnemer.

HRM: een strategisch plan op gebied van personeel en organisatie t.b.v. het borgen van duurzame en langdurige kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie wordt gemaakt. Dit plan zal in 2019 gereed zijn.

Financiën: er zijn meerjarige financiële afspraken gemaakt met uitgangspunten voor opstellen van begroting, nacalculatie en verrekening.

1. De begroting 2019 die momenteel ter zienswijze voorligt, is opgesteld op basis van de afspraken in het Koersplan. In de AB-vergadering van november vindt besluitvorming plaats over de index voor de lastenstijgingen in het daarop volgende jaar. De geïndexeerde begroting wordt dan als eerste begrotingswijziging aan het bestuur voorgelegd.
2. In het kader van transparantie wordt momenteel een methodiek van nacalculatie en verrekening gemaakt op basis van het systeem van OZH. Vanaf 2019 zal de verantwoording zowel collectief als per deelnemer plaatsvinden op basis van nacalculatie. Inzicht wordt gegeven in de realisatie op basis van werkelijk gemaakte kosten voor producten en diensten (werkelijk bestede uren * werkelijk gehanteerd uurtarief). In de tweede helft van het jaar zal een methodiek worden voorgelegd aan de deelnemers.

ICT: ODH zal moeten investeren in digitalisering om adequaat te kunnen inspelen op veranderende wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen, informatiebehoeften en marktontwikkelingen. Dit gebeurt op basis van een I-visie die momenteel in ontwikkeling is en waarbij de ODH nadrukkelijk de regionale ontwikkelingen in Haaglanden en de landelijke ontwikkelingen bij Omgevingsdienst NL volgt.

Aan : Bestuur ODH
Van : Leo Klaassen
Datum : November 2019
Onderwerp : Voortgang Koersplan

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Voortgang Koersplan

1. Inleiding

Het bestuur van de ODH heeft in november 2017 het Koersplan 2018-2021 voor de ODH vastgesteld. De ODH bestond toen ruim vier jaar en de fase van inrichting van de organisatie was afgerond. Het was een goed moment om de doelen en ambitie van de samenwerking van de tien deelnemende partijen te herijken en de visie voor de komende periode vast te leggen. Wat is de toegevoegde waarde van ODH voor de eigenaren? Waar richten wij ons inhoudelijk de komende jaren op? En wat is er voor nodig om dat te kunnen doen? Deze strategische koers richt zich op de periode t/m 2020. De uitgangspunten hiervoor zijn ontwikkeld tijdens de buitengewone AB vergadering van 22 maart 2017.

De directeur van de ODH acht het van groot belang het bestuur periodiek in te lichten over de voortgang van de afspraken in het Koersplan.

Dit memo bevat een korte samenvatting van hetgeen in het Koersplan is afgesproken en een overzicht van de voortgang per hoofdonderwerp.

2. Samenvatting Koersplan

Het Koersplan is vastgesteld en het is voor bij de ODH betrokkenen belangrijk om een beeld te hebben wat er is afgesproken om gezamenlijk invulling te kunnen geven aan de diverse elementen uit het plan.

Ambitie: in 2021 is de ODH de omgevingsautoriteit en natuurlijke partner in Haaglanden. Onze meerwaarde ligt dan op het gebied van complexe milieu en ruimtelijke ordeningstaken. Duurzaam waarborgen van de dienstverlening staat centraal met een goede balans tussen kwaliteit en dienstverlening enerzijds en efficiency anderzijds.

Inhoud werk: in de bijgestelde missie en visie komt tot uiting dat de ODH zich naast omgevingskwaliteit richt op aspecten van veiligheid. Daarbij werkt de ODH actief samen met de deelnemers en externe partners als Veiligheidsregio, OM, politie, waterschap, Rijk, milieuorganisaties en andere omgevingsdiensten. Het takenpakket ontwikkelt mee met de Omgevingswet. Uitgangspunt bij het uitvoeren van de taken is uniformiteit, standaardisatie en harmonisatie om het volumevoordeel zo goed mogelijk te benutten. Daarnaast is, waar mogelijk en gewenst, ruimte voor dienstverlening en kwaliteit op maat.

Samenwerking: de ODH is een betrouwbare, resultaatgerichte en transparante partner. Voor het realiseren van een bestuurlijk gedragen koers is het belangrijk dat er gewerkt wordt volgens good governance met duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden. Gemeenten en provincie zijn zowel deelnemer als opdrachtgever. In de rol van deelnemer hebben zij de zorg voor de continuïteit en kwaliteit van de organisatie terwijl het belang van de opdrachtgever vooral ligt bij goede dienstverlening voor een zo laag mogelijke prijs met inachtneming van de vereiste kwaliteit. Tegen deze achtergrond wordt in 2018 de ambtelijke governance geëvalueerd. Voor het bereiken van maatschappelijke meerwaarde zijn provincie, gemeenten en ODH gebaat bij een goede onderlinge samenwerking. Deze is gebaseerd op wederzijds vertrouwen en bereidheid elkaar in positie te brengen. De ambitie voor de komende jaren is om in elkaar te investeren en door te ontwikkelen tot “vanzelfsprekende samenwerking”.

Communicatie en presentatie: ODH zal in het kader van transparantie de komende jaren meer aandacht besteden aan het communiceren over de uitgevoerde taken. Naast een jaarrekening zal een jaarverslag worden gemaakt per deelnemer.

HRM: t.b.v. het borgen van duurzame en langdurige kwaliteit en ontwikkeling van onze organisatie is een strategisch personeelsplan nodig dat beschrijft hoe de organisatie zich op personeelsgebied gaat ontwikkelen, welke kwaliteitseisen worden gesteld en welke doorgroei- en ontwikkelmogelijkheden er zijn.

Financiën: er zijn meerjarige financiële afspraken gemaakt met uitgangspunten voor opstellen van begroting, nacalculatie en verrekening. Indien bij het opstellen van de begroting de werkelijke lasten niet vaststaan, worden de CPB-indexen uit de Macro Economische Verkenning uit de septembercirculaire gebruikt. In de AB-vergadering van november vindt besluitvorming plaats over de index voor de lastenstijgingen in het daarop volgende jaar. De geïndexeerde begroting wordt dan als eerste begrotingswijziging aan het bestuur voorgelegd. De dekking van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de lasten wordt in principe in eerste instantie gezocht binnen de reguliere exploitatie. Indien lasten en baten op deze wijze niet in evenwicht zijn, neemt het AB een besluit op grond waarvan dit evenwicht wordt hersteld. Het behoud van kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening is daarbij uitgangspunt. In het kader van transparantie is ook een systeem van nacalculatie en verrekening in het leven geroepen. Vanaf 2019 zal de verantwoording zowel collectief als per deelnemer plaatsvinden op basis van nacalculatie. Inzicht wordt gegeven in de realisatie op basis van werkelijk gemaakte kosten voor producten en diensten (werkelijk bestede uren * werkelijk gehanteerd uurtarief). Over deze realisatie wordt viermaandelijks gerapporteerd. Uitgangspunt is om slechts tot verrekening over te gaan indien de werkelijke kosten voor de realisatie van producten en diensten, meer dan 10% afwijken van de geraamde kosten (op basis van voorcalculatie van tijdsbesteding, uurtarief en aantallen).

ICT: ODH zal moeten investeren in digitalisering om adequaat te kunnen inspelen op veranderende wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen, informatiebehoeften en marktontwikkelingen.

3. Ontwikkelingen, voortgang onderwerpen Koersplan

Sinds de vaststelling van het Koersplan in maart 2018 hebben de volgende ontwikkelingen zich voorgedaan.

Inhoud werk:

1. Specialistische taken: de overdracht van de asbesttaken zoals wettelijk vastgelegd in de wijziging van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) van juli 2017 heeft in 2018 nog niet tot besluitvorming geleid. In 2019 zullen de gesprekken hierover afgerond worden.
2. Naar aanleiding van de wijziging van de Bor van juli 2017 zijn door drie deelnemers in 2018 bodemtaken (Besluit Bodemkwaliteit) aan de ODH overgedragen.
3. Ruimte voor dienstverlening op maat: in 2018 hebben diverse taakoverdrachten (Leidschendam-Voorburg uitbreiding van basistakenpakket naar niveau van de overige gemeenten) en intensiveringen (met name geconcentreerde groen taak van PZH) plaatsgevonden (zie Voorjaars- en Najaarsnota 2018).
4. Voorbereiding Omgevingswet: ODH zal voorbereidingen treffen om het bestaande zaakstelsel aan te passen op inhoud en procedure aan wet- en regelgeving i.c. de Omgevingswet. De 'activiteit' als kernbegrip voor toetsing, vergunningverlening, toezicht en handhaving is daarbij de context op hoofdlijnen. Daarenboven zullen adviezen over toekomstig mogelijke activiteiten in de planvormingsfase worden uitgebracht en zullen locatie gebonden data beschikbaar komen.

Samenwerking:

Evaluatie governance: Stan van de Laar (bureau SVDL) heeft in samenwerking met een ambtelijke werkgroep bestaande uit MO-deelnemers eind 2018 een rapport opgeleverd met aanbevelingen voor aanpassing van de ambtelijke overlegstructuur. Het MO heeft dit voorstel in januari 2019 geaccordeerd

waardoor in 2019 gewerkt gaat worden met een vernieuwde structuur. Deze structuur moet hand in hand gaan met verbeteringen in de overlegcultuur. De nieuwe overlegstructuur is ingevoerd en de overleggen worden in 2019 voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter (Arno Seinstra). Eind 2019 volgt een evaluatie.

Communicatie en presentatie: Naast de jaarrekening 2017 is in mei 2018 een compacte en makkelijk leesbare versie verschenen van een jaarverslag met gegevens per deelnemer. Deze editie is positief ontvangen door bestuurders en raden. In 2019 zal dit herhaald worden. Het Sociaal Jaarverslag is in 2019 ook in een modern digitaal jasje gestoken, medio dit jaar verschenen en positief ontvangen.

HRM: In 2019 is er veel aandacht voor het versterken van de arbeidsmarktpositie, inrichten kennismanagement en leiderschapontwikkeling. Het aantrekken van de arbeidsmarkt heeft gezorgd voor enerzijds een groter personeelsverloop en anderzijds een geringer aanbod op de arbeidsmarkt. De ODH heeft zich ingespannen door meer naar buiten te treden (bezoeken Hogescholen, deelname Nationale carrièrebeurs) wat geleid heeft tot een grotere aanwas van jongere medewerkers en de primeur van een startersprogramma in september met 12 deelnemers.

In het kader van de leiderschapontwikkeling is een strategisch personeelsbeleid geschreven dat nu in concept bij het MT ligt. De volgende stap is vaststelling hiervan en uitvoering geven aan de elementen hieruit. Op het gebied van kennismanagement gaat de ODH is de digitale systematische vastlegging van de wettelijke kwaliteitscriteria (MyForms) in ontwikkeling.

Financiën: er zijn meerjarige financiële afspraken gemaakt met uitgangspunten voor opstellen van begroting, nacalculatie en verrekening.

In de AB-vergadering van 29 november 2018 is, in afwijking van hetgeen in het Koersplan is vastgelegd, besloten de door het Ministerie van BZK en de commissie BBV gedane aanbevelingen ten aanzien van de **indexering** te betrekken bij de evaluatie van het Koersplan en vooruitlopende daarop voor de indexering van de begroting 2020 uit te gaan van de laatst bekende indices zoals deze zijn opgenomen in de MEV van september 2018. In de meest recente Macro Economische Verkenning van september 2018 (MEV 2019) wordt voor de indexering van de begroting 2019 voorlopig uitgegaan van een indexering van respectievelijk 2,9% voor de lonen en 1,6% voor de materiële lasten. In de MEV 2019 zijn nog geen cijfers voor 2020 opgenomen. Aangezien 2019 het laatst bekende jaar is, wordt bij wijze van aannamen voor 2020 uitgegaan van de geprognosticeerde cijfers voor 2019. Inmiddels zijn er afspraken gemaakt tussen de sociale partners over de arbeidsvoorwaarden over de periode 2019 en 2020. Daarmee is ook de daadwerkelijke lastenstijging in relatie tot de loonsom bekend en kan worden doorgevoerd.

BZK stelt in haar beoordeling van de begroting 2020 middels een aanvullend schrijven: *“Ik maak er geen opmerking over in de brief, maar wel wil ik evenals vorig jaar aangeven dat door het niet opnemen van loon- en prijsbijstelling in de meerjarenraming deze geen reëel beeld geeft van de lasten en baten en ook niet van de benodigde bijdragen van de deelnemers in die jaren. Zeker in deze tijd van stijgende lonen en prijzen. In mijn ogen dient hier dan ook een inschatting van te worden gemaakt. Anders heeft het opnemen van een meerjarenraming niet zo heel veel zin ben ik van oordeel. Daarnaast wil ik aangeven dat het mij onvoldoende duidelijk is of de financiële consequenties van zowel de implementatie in 2020 als de invoering in 2021 van de Omgevingswet zijn verwerkt in de meerjarenraming. Aangezien het hier om een aanzienlijke veranderopgave gaat, zal hier bij de toetsing van de begroting 2021 extra aandacht aan worden besteed.”*

Hierover kan worden aangegeven dat de werkelijke effecten op het werkveld van de dienst en de daarmee samenhangende dienstverlening per saldo niet materieel zijn weer te geven. In de begroting 2022 zal aan de hand van de eerste ervaringen op dit thema worden teruggekomen. Wat wel vaststaat en geen uitstel kan vergen is de aanpassing van de digitalisering van het zaakstelsel en de digitale beschikbaarheid van data in relatie tot locatie en leefomgeving. Concreet zal het plafond van het investeringskrediet moeten

worden verhoogd met 0,5 miljoen euro teneinde een nieuw zaakstelsel te kunnen aanbesteden en implementeren en locatie gerichte data gebruiksvriendelijk te ontsluiten. De lage rentestand staat toe zonder een verhoging van de deelnemersbijdrage dit mogelijk te maken.

In het kader van transparantie is een methodiek van **nacalculatie en verrekening** gemaakt op basis van het stelsel van OZHZ. Vanaf 2019 zal de verantwoording zowel collectief als per deelnemer plaatsvinden op basis van nacalculatie. Inzicht wordt gegeven in de realisatie op basis van werkelijk gemaakte kosten voor producten en diensten (werkelijk bestede uren * werkelijk gehanteerd uurtarief). In Q4 2019 zal een methodiek worden voorgelegd aan de deelnemers. In het AB van november is het volgende besluit hierover genomen:

1. De verrekening van de geleverde prestaties (werkelijk bestede uren * werkelijk tarief) vindt, te allen tijde, plaats met de individuele deelnemer. Er is daardoor altijd sprake van een individueel resultaat (werkelijk bestede uren * werkelijk tarief - begroot aantal uren * geraamd tarief).
2. Als uitwerking van het Koersplan wordt afgerekend door middel van facturen tussen individuele deelnemer en ODH indien de omzet op basis van nacalculatie (werkelijke bestede uren x werkelijk uurtarief) meer dan 10% afwijkt van de geraamde omzet (begroot aantal uren x geraamd tarief);
3. Indien, op basis van de nacalculatie, de afwijking tussen de werkelijke omzet en de geraamde omzet minder bedraagt dan 10% wordt het bedrag voor de individuele deelnemer verdisconteerd in een volgend boekjaar door middel van het opnemen van transitoria op de balans.
4. De uitleg onder 1, 2 en 3 op te nemen in het Koersplan na evaluatie in 2019 en de uitleg in het voorjaar van 2019 vast te leggen in de financiële verordening of een vergelijkbaar document.

In het voorjaar is de methodiek van nacalculatie vastgesteld door het Algemeen Bestuur. In het nieuwe collegeakkoord van de PZH zijn deze uitgangspunten ook herkenbaar.

De rekeningcommissie ODH heeft naar aanleiding van het onderzoek naar de jaarstukken 2018 geadviseerd voor de borging een risicomanagementsstelsel aan te schaffen, waarmee de risico's en de te nemen beheersmaatregelen beter in beeld worden gebracht om daarmee de risico's verder te beperken.

Uitgangspunt voor een risicomanagementsstelsel (RMS) is het model Integraal risicomanagement. Dit model wordt door veel gemeenten gebruikt voor de onderbouwing van het weerstandsvermogen. Daarnaast is als voorwaarde gesteld dat het aan te schaffen instrumentarium moet passen in de P&C-cyclus, zodat de bevindingen in de risicoparagraaf van de begroting en jaarrekening kunnen worden opgenomen. In Q4 wordt het RMS geïmplementeerd.

ICT: ODH zal moeten investeren in digitalisering om adequaat te kunnen inspelen op veranderende wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen, informatiebehoeften en marktontwikkelingen. Dit gebeurt op basis van een I-visie die momenteel in ontwikkeling is en waarbij de ODH nadrukkelijk de regionale ontwikkelingen in Haaglanden en de landelijke ontwikkelingen bij Omgevingsdienst NL volgt. De I-visie is gebaseerd op documenten en inzichten uit de periode van 2017- 2019. Het doel van dit document is om een samenhangend overzicht te geven van de uitgangspunten en voorgestelde werkwijzen voor de ontwikkeling van de informatievoorziening van de ODH. Het biedt handvatten om de ambitie van de ODH en de daarbij behorende digitalisering vorm te geven en uit te werken. Daarnaast geeft het richtlijnen om de eigen i-organisatie toekomstbestendig te maken terwijl ondertussen "de winkel gewoon open blijft". Het is van belang dat deze afspraken en werkwijzen organisatiebreed worden gedragen en nageleefd zodat er op een uniforme en efficiënte manier gewerkt kan worden aan de ontwikkeling van de informatievoorziening.

I-systemen: het VTH-stelsel dient per 1-21-2020 vervangen te zijn, enerzijds vanwege de aanbestedingsregels en anderzijds wegens de eindigheid van het huidige stelsel (Squit-XO). Dit betreft een ingrijpende operatie die de ruggengraat van de ODH betreft. Eind 2019 dient het financiële en HRM-stelsel (Afas) opnieuw aanbesteed te zijn. Zoals al bij het onderdeel financiën is aangegeven wordt uitgegaan van een extra investering van circa 0,5 miljoen voor aanpassingen van ICT ten behoeve van de

Omgevingswet. Het is niet een uitgemaakte zaak dat verdere investeringen moeten volgen zodra de Omgevingswet in werking is getreden. Tevens loopt de implementatie van een Documentmanagementsysteem met de noodzakelijke Archief-functionaliteit. Deze implementatie is enigszins taai en heeft enige vertraging opgelopen.

Evaluatie:

In 2018 heeft het bestuur besloten in 2019 een evaluatie van de afspraken in het Koersplan te laten plaatsvinden.

Vergadering Algemeen Bestuur

27 november 2019

Agendapunt 3.2 PFAS

In het licht van de discussie rond PFAS heeft de ODH van verschillende gemeenten vragen gekregen over hoe het beste kan worden omgegaan met het 'tijdelijk handelingskader' en hoe het grondverzet met de nieuwe regelgeving gefaciliteerd kan worden. Dit heeft er toe geleid dat de ODH een ambtelijk overleg met de Haaglandengemeenten is gestart.

Uit het ambtelijk overleg waar alle gemeenten vertegenwoordigd waren, bleek dat alle gemeenten worstelen met de problematiek PFAS. In het overleg is de wens uitgesproken om binnen Haaglanden zo eenduidig mogelijk te handelen met PFAS-houdende grond. Het kan daarbij helpen om voor heel Haaglanden een gezamenlijke bodemkwaliteitskaartlaag voor PFAS te maken. Alle gemeenten willen daarin gezamenlijk optrekken en de uitvoering (onderzoek, interpretatie en kaartlaag opstellen) bij de ODH beleggen. Gezamenlijk optrekken is efficiënter omdat onderzoek bij één bureau op grotere schaal kan worden weggezet.

Afgesproken is dat de ODH het initiatief neemt om met een voorstel te komen voor een plan van aanpak voor een dergelijke kaartlaag inclusief inschatting van de kosten. Gemeenten overwegen om ieder voor hun grondgebied een additionele opdracht aan de ODH te verstrekken.

Bijlagen

Tijdelijk Handelingskader

Voorstel

- Ter kennisname

Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie

1. Inleiding

Het huidige stringente beleid voor het hergebruik van grond en baggerspecie die is verontreinigd met stoffen waarvoor nog geen toepassingsnormen zijn ontwikkeld, zorgt in het geval van PFAS-houdende grond en baggerspecie voor stagnatie bij werkzaamheden waarbij grond en baggerspecie vrijkomt. Dit leidt momenteel in de praktijk tot problemen in het kader van projecten in de grond-, weg- en waterbouw omdat de vrijkomende grond en baggerspecie niet kan worden afgezet. Deze stagnatie leidt tot aanzienlijke maatschappelijke kosten, doordat baggerwerkzaamheden worden uitgesteld en bijvoorbeeld infrastructurele werken en woningbouwprojecten vertragen of stil komen te liggen.

Van verschillende kanten is er daarom bij mij op aangedrongen om vooruitlopend op een definitieve oplossing, in afwachting van de resultaten van nog lopende onderzoeken naar een definitieve normstelling nu al een voorlopige oplossing te bieden voor de impasse die is ontstaan. Daarom heb ik, in afwachting van de resultaten van lopend onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in Nederland en de mate van bedreiging daarvan voor mens en milieu, op grond van de kennis die inmiddels over PFAS is bijeengebracht, het onderhavige tijdelijk handelingskader voor het omgaan met PFAS-houdende grond en baggerspecie opgesteld in overleg met het interprovinciaal overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW). Dit beleid zal juridisch worden verankerd via een wijziging van de Regeling bodemkwaliteit. Tot die tijd kan dit tijdelijk handelingskader in de praktijk al vast worden toegepast via de zorgplicht op grond van de Wet bodembescherming, Besluit bodemkwaliteit en de Waterwet. Het tijdelijk handelingskader zal van kracht blijven totdat de lopende onderzoeken zijn afgerond en er een completer beeld van de PFAS-problematiek is. Op basis daarvan zal de definitieve normstelling in de Regeling bodemkwaliteit vastgelegd worden.

Het huidige beleid houdt in dat grond en baggerspecie die met een onbekende stof verontreinigd zijn, niet mogen worden toegepast als hun aanwezigheid kan worden vastgesteld, dat wil zeggen bij concentraties boven de zogenaamde bepalingsgrens. Dit beleid is een uitwerking van het voorzorgbeginsel dat aan het algemene milieubeleid ten grondslag ligt. Zo lang de gevolgen van een stof voor mens en milieu nog niet bekend zijn, moeten geen onverantwoorde risico's voor mens en milieu worden genomen en mag de bestaande milieukwaliteit niet verder achteruitgaan doordat de verontreinigende stof zich verder in het milieu verspreidt. Dit beleid is neergelegd in de Regeling bodemkwaliteit¹ en heeft dus een juridische status.

Het Besluit bodemkwaliteit, dat voor de Regeling bodemkwaliteit de wettelijke grondslag vormt, biedt de mogelijkheid om op lokaal niveau hiervan af te wijken teneinde beter in te spelen op de lokale omstandigheden die zich voordoen. Binnen de randvoorwaarden die in het Besluit bodemkwaliteit zijn aangegeven, kan een soepeler norm worden vastgesteld voor grondverzet binnen een aangewezen beheergebied. De randvoorwaarden houden in dat geen risico voor mens en milieu mag ontstaan en de kwaliteit van de bodem binnen het beheergebied niet mag verslechteren (*stand-still*). Verschillende overheden hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt om de optredende stagnatie bij de afzet van PFAS-houdende grond en baggerspecie binnen hun gebied op te lossen.

Op grond van het onderzoek dat tot nu toe is gedaan acht ik het verantwoord om vooruitlopend op een definitieve normstelling voor het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie een voorlopige norm vast te stellen die boven de bepalingsgrens ligt. Hierdoor kan het grondverzet weer op gang komen. Uitgangspunt van dit tijdelijk handelingskader is dat de kwaliteit van de bodem, het grondwater en het oppervlaktewater hierdoor niet mag verslechteren (*stand still*), dat verspreiding via het grondwater wordt tegengegaan en dat rekening wordt gehouden met

¹ Zie <https://wetten.overheid.nl/BWBR0023085/2018-11-30>

bijzondere risicosituaties die zich kunnen voordoen evenals met belangen die extra bescherming rechtvaardigen, zoals het belang van de drinkwatervoorziening. RIVM laat ik verder onderzoek doen om tot definitieve normstelling te komen.

Intussen ben ik samen met de decentrale overheden bezig om een meetprogramma op te zetten teneinde een landelijk dekkend beeld van het voorkomen van PFAS in bodem en waterbodem te verkrijgen. Het meetprogramma zal een advies bevatten over de wijze van meten van PFAS², zodat de meetwaarden van de verschillende laboratoria met elkaar vergelijkbaar zijn, alsmede een lijst van PFAS waarvan het verstandig is die te meten en een indicatie van de plaatsen waar gemeten zou moeten worden om het landelijke beeld compleet te krijgen.

2. Schets van de PFAS-problematiek

Poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) zijn chemische stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen. Deze stofgroep bestaat uit ruim 6000 stoffen. Hiertoe behoren onder meer de stoffen perfluorooctaanzuur (PFOA), perfluorooctaansulfonaat (PFOS) en HFPO-DA (GenX). PFAS zijn stoffen die door mensen zijn gemaakt vanwege hun specifieke eigenschappen, zoals brandwerendheid en vuil- en waterafstotendheid. Zij worden al decennia gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen, zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica.

Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Van sommige PFAS is al aangetoond dat ze toxisch zijn. De stoffen PFOS en PFOA behoren tot de zogenaamde Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Een aantal andere stoffen uit de PFAS groep, zoals GenX, staan op de lijst van potentiële ZZS (PZZS).

Door het wijdverbreide gebruik en door emissies en incidenten worden PFAS inmiddels in Nederland, en breder in Europa, niet alleen bij puntbronnen, maar ook als diffuse verontreiniging in bodem, grondwater en oppervlaktewater aangetroffen.³

Het overheidsbeleid is er op gericht om deze stoffen zoveel mogelijk uit de leefomgeving te weren. De aanwezigheid van ZZS dient zowel aan de "voorkant" (preventie) als aan de "achterkant" (beheer) aangepakt te worden. Aan de "voorkant" betekent: voorkomen dat er ZZS-en in het milieu komen. Rijkswaterstaat en de provincies zijn op dit moment al de afgegeven vergunningen aan het doorlichten op het gebruik van (P)ZZS in het productieproces, het voorkomen daarvan in emissies, lozingen en afvalstromen, en toepassing van de best beschikbare technieken om emissies naar het milieu te minimaliseren. Ik adviseer andere bevoegde gezagen dit voorbeeld te volgen.

Om de decentrale overheden te ondersteunen ga ik onderzoek laten uitvoeren naar de bronnen van PFAS⁴. Dit onderzoek zal naar verwachting eind 2020 afgerond worden. Op basis van informatie

² Bij afspraken over het meten gaat het net als bij andere verontreinigingen over de wijze waarop veldwerk wordt gedaan, op welke wijze monsters moten worden genomen, verpakt en vervoert etcetera. Er wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande procedures waarbij gebruik zal worden gemaakt van hoofdstuk 7 van het kennisrapport van het expertisecentrum PFAS:

https://www.expertisecentrumpfas.nl/images/Handelingskader/DDT219-1-18-009.764-rapd-Kennisdocument_PFAS_-_definitief_02.pdf

³ Zie onder andere:

- Rijkswaterstaat (2014) *Perfluoralkylzuren in Nederlands oppervlaktewater 2008-2012*;
- Anna Kärrman et al. (2019) *PFASs in the Nordic environment. Screening of Poly- and Perfluoroalkyl Substances (PFASs) and Extractable Organic Fluorine (EOF) in the Nordic Environment*. Nordic Council of Ministers 2019. ISBN 978-92-893-6062-3;
- Renner, R. (2001). Growing concern over perfluorinated chemicals. *Environmental Science and Technology*, 35, 154A–160A;
- Renner, R. (2003). Concerns over common perfluorinated surfactant. *Environmental Science and Technology*, 37, 201A–202A;
- Rayne, S., and Forest, K. (2009). Perfluoroalkyl sulfonic and carboxylic acids: A critical review of physicochemical properties, levels and patterns in waters and wastewaters, and treatment methods. *Journal of Environmental Science and Health, Part A*, 44, 1145–1199;
- Expertisecentrum PFAS (2018) *Aanwezigheid PFAS in Nederland. Deelrapport C - Diffuse belasting van PFOS en PFOA in de bovengrond*. Kenmerk DDT219-1/18-008.244

⁴ Zie mijn brief van 29 mei 2019, Kamerbrief Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (TK, 2018-2019, 28089 nr.135)

over de bronnen, kunnen maatregelen om emissie van en blootstelling aan PFAS te minimaliseren verder worden vormgegeven.

3. Het huidige toetsingskader

Het huidige toetsingskader heeft het voorzorgbeginsel als uitgangspunt. Dat houdt in dat er geen risico mag worden genomen dat de bodemkwaliteit door het toepassen van grond en baggerspecie verslechtert. Dit voorzorgbeginsel kleurt ook de zorgplicht in. De zorgplicht houdt in dat de toepasser die redelijkerwijs kan vermoeden dat er nadelige effecten kunnen optreden voor mens en milieu als gevolg van het toepassen van grond of baggerspecie, maatregelen moet nemen om die effecten te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken.

Bij het toepassen van grond en baggerspecie in oppervlaktewater wordt in het kader van het Besluit bodemkwaliteit alleen aan de bestaande (water)bodemkwaliteit getoetst.

Bij het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem wordt in het kader van het Besluit bodemkwaliteit een zogenaamde dubbele toets gehanteerd. Deze houdt in dat de kwaliteit van de grond of baggerspecie die wordt toegepast, aan bepaalde kwaliteitseisen moet voldoen, en dat daarnaast rekening moet worden gehouden met de kwaliteit van de bodem waarop de grond of baggerspecie wordt toegepast. Hiermee wordt beoogd te waarborgen dat het toepassen van grond en baggerspecie niet tot verslechtering van de bestaande bodemkwaliteit kan leiden (*stand still*) en dat de bodem daarnaast (niet on)geschikter wordt voor het vervullen van de beoogde functies (die een geleidelijke verbetering van de bestaande bodemkwaliteit wenselijk kunnen maken).

In het kader van de toets aan de bodemfunctie wordt uitgegaan van de bodemfunctieklassie waarin de landbodem door de gemeente is ingedeeld op grond van het beoogde gebruik dat daarvan wordt gemaakt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen "voldoen aan de achtergrondwaarde", in de praktijk aangeduid als bodemfunctieklassie "landbouw/natuur", en de bodemfunctieklassen "wonen" en "industrie". Ter begrenzing van de bodemfunctieklassen zijn in bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit voor een groot aantal verontreinigende stoffen verschillende, oplopende, waarden vastgesteld, die moeten waarborgen dat er gegeven de toegekende functies bij het toepassen van grond en baggerspecie geen risico's voor mens en milieu kunnen optreden. Voor de bodemfunctieklassen wonen en industrie worden deze waarden aangeduid als maximale waarden. Voor de bodemfunctieklassie landbouw/natuur wordt de achtergrondwaarde van de stof die in Nederland wordt aangetroffen, feitelijk als maximale waarde gehanteerd.

In dit tijdelijk handelingskader wordt gesproken van de bodemfunctieklassen landbouw/natuur, wonen en industrie en de maximale waarden waarmee de bodemfunctieklassen worden begrensd. Hoewel deze aanduidingen niet geheel overeenkomen met de letter van het Besluit bodemkwaliteit wordt hiermee de inmiddels gevestigde praktijk gevolgd, die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet ook in de regelgeving zal worden verankerd. Behalve het verschil in aanduiding van de eis "voldoen aan de achtergrondwaarde" als bodemfunctieklassie landbouw/natuur en de achtergrondwaarde die ter begrenzing van deze bodemfunctieklassie wordt gehanteerd als maximale waarde, wordt er in dit tijdelijk handelingskader inhoudelijk geen enkel verschil met de thans geldende regelgeving gemaakt.

Als voor een verontreinigende, niet-genormeerde stof nog geen toepassingsnormen zijn vastgesteld, wordt voortsnog van de bepalingsgrens uitgegaan. Dit is onder meer vastgelegd in voetnoot 4 van bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit, waarin een verwijzing is opgenomen naar bijlage 6 bij de circulaire bodemsanering. De bepalingsgrens is niet gebaseerd op een risicobenadering maar wordt gehanteerd uit het oogpunt van voorzorg omdat er geen beter alternatief beschikbaar is. Voor niet-genormeerde stoffen ontbreekt namelijk in de regel een risicoanalyse. Als wel de nodige informatie voorhanden is over de risico's die een stof bij het toepassen van grond en baggerspecie voor mens en milieu meebrengt, moet de bepalingsgrens niet als harde grens worden gehanteerd, maar moet naar bevind van zaken worden gehandeld. Hierop wordt nader ingegaan in paragraaf 10.

De stoffen uit de PFAS-stofgroep behoren tot de niet-genormeerde stoffen. De metingen die tot op heden bekend zijn in Nederland tonen aan dat PFAS veelal boven de bepalingsgrens voorkomen. Dit betekent dat de gehalten van PFAS in grond en baggerspecie die uit de bodem ontgraven worden volgens de huidige praktijk boven de grens liggen om die grond en baggerspecie te kunnen hergebruiken. Dit leidt tot stagnatie in het verzet van grond en baggerspecie. Zoals in paragraaf 10 eveneens zal worden toegelicht, is voor PFAS inmiddels uit onderzoek voldoende informatie naar voren gekomen om in het kader van het Besluit bodemkwaliteit bij de toepassing van voetnoot 4 van bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit en de invulling van de zorgplicht waaraan de toepasser moet voldoen, al vast uit te gaan van dit tijdelijk handelingskader.

Het vernieuwde toetsingskader zal zo spoedig mogelijk in de normstelling in bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit worden verankerd. De toepassingsnormen die in bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit zijn opgenomen, gelden in beginsel in het hele land. Op de mogelijkheid van lokaal beleid wordt ingegaan in paragraaf 5.

4. Het vernieuwde toetsingskader

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de voorlopige toepassingsnormen voor de onderscheiden situaties waarin grond en baggerspecie worden toegepast, die ik van plan ben op korte termijn in de Regeling bodemkwaliteit op te nemen. Dit zijn voorlopige toepassingsnormen voor het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem. Voor een definitieve normstelling moeten ook de resultaten bekend zijn van nog lopend onderzoek naar de mobiliteit, uitloging, bio-accumulatie en het gedrag van PFAS in grondwater.

Voor het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem zijn de toepassingsnormen afgeleid van een rapportage van het RIVM⁵ over de risicogrenzen van de tot de PFAS-stofgroep behorende stoffen PFOA, PFOS, GenX en "andere PFAS" voor de bodemfuncties landbouw/natuur, wonen en industrie.

Tabel 1 - Toepassingsnormen voor het toepassen van grond en baggerspecie (in µg/kg d.s.)

*Categorie	Toepassingssituatie	Toepassingsnorm
Op de landbodem		
4.1	Grond en baggerspecie toepassen boven grondwaterniveau ⁽¹⁾	Afhankelijk van de bodemfunctieklaas, zie tabel 2 Behoudens voor bodemfunctieklaas landbouw/natuur: PFOS = 3 PFOA = 7 GenX = 3 andere PFAS = 3
4.2	Baggerspecie toepassen boven grondwaterniveau ⁽¹⁾ als bedoeld in art. 35, onder f (verspreiden op de kant)	PFOS = 3 PFOA = 7, GenX = 3 andere PFAS = 3
4.3	Grond en baggerspecie grootschalig toepassen boven grondwaterniveau ⁽¹⁾	PFOS = 3 PFOA = 7, GenX = 3 andere PFAS = 3

⁵ Zie: RIVM (2019), *Risicogrenzen voor pfos, pfoa en genx voor toepassen van grond en bagger*.

*Categorie	Toepassingssituatie	Toepassingsnorm
4.4	Grond en baggerspecie toepassen boven grondwaterniveau ⁽¹⁾ in grondwaterbeschermingsgebieden	Bepalingsgrens = 0,1 ⁽³⁾
4.5	Grond en baggerspecie toepassen onder grondwaterniveau ⁽²⁾ , met inbegrip van grootschalig toepassen	Bepalingsgrens = 0,1
In oppervlaktewater		
4.6	Grond toepassen	Bepalingsgrens = 0,1
4.7	Baggerspecie toepassen - benedenstrooms in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam, met inbegrip van grootschalig toepassen	Geen toets aan kwaliteit, wel meten en toetsen op uitschieters
4.8	Baggerspecie toepassen bovenstrooms in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam of in een ander oppervlaktewaterlichaam, met inbegrip van grootschalig toepassen	Bepalingsgrens = 0,1 ⁽⁴⁾
4.9	Grond en baggerspecie grootschalig toepassen in diepe plassen	Bepalingsgrens = 0,1 ⁽⁵⁾

(1) Voor gebieden met een hoge grondwaterstand geldt in plaats van 'boven grondwaterniveau': tot ten hoogste 1 meter onder het maaiveld.

(2) Voor gebieden met een hoge grondwaterstand geldt in plaats van 'onder grondwaterniveau': op een diepte van 1 meter en meer onder het maaiveld.

(3) Het bevoegd gezag kan voor het toepassen van gebiedseigen grond en baggerspecie uit het desbetreffende beheergebied een gebiedspecifieke afweging maken. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 5.

(4) Bij het toepassen van baggerspecie bovenstrooms in dezelfde watergang kan gebiedspecifiek afgeweken worden van de bepalingsgrens bij toepassing van PFAS-houdende baggerspecie. PFAS-houdende baggerspecie mag toch worden toegepast als door metingen is aangetoond dat het PFAS-gehalte in de toe te passen baggerspecie lager is dan de achtergrondwaarde op de toepassingslocatie. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 5.

(5) Bij het toepassen van baggerspecie in diepe plassen kan gebiedspecifiek afgeweken worden van de bepalingsgrens bij toepassing van PFAS-houdende baggerspecie. Baggerspecie mag toch worden toegepast als er een locatie-specifieke afweging gemaakt is waarbij aangetoond is dat er minimale uitwisseling is met het grondwater (de diepe plas moet in ieder geval geohydrologisch geïsoleerd zijn). Verder kan er ook een uitzondering gemaakt worden voor baggerspecie uit de directe omgeving ("het eigen beheersgebied"). Hierop wordt ingegaan in paragraaf 5.

Tabel 2 - Toepassingsnormen voor het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem boven grondwaterniveau⁽¹⁾ (in µg/kg d.s.) – categorie 4.1 uit tabel 1⁽²⁾

Functieklasse in de zin van het Besluit bodemkwaliteit	PFOS	PFOA	GenX	Overige PFAS
landbouw/natuur	0,1	0,1	0,1	0,1
landbouw/natuur, bij hogere achtergrond-waarde dan 0,1	de gemeten achtergrond-waarde, ten hoogste 3,0	de gemeten achtergrond-waarde, ten hoogste 7,0	de gemeten achtergrond-waarde, ten hoogste 3,0	de gemeten achtergrond-waarde, ten hoogste 3,0
wonen	3,0	7,0	3,0	3,0
industrie	3,0	7,0	3,0	3,0

(1) Voor gebieden met een hoge grondwaterstand geldt in plaats van 'boven grondwaterniveau': tot ten hoogste 1 meter onder het maaiveld.

(2) Op de waarden uit deze tabel hoeft (tot 10%) geen bodemtypecorrectie toegepast te worden (dit is overeenkomstig de systematiek zoals die op dit moment al voor PAK geldt).

De toepassingsnormen voor de onderscheiden categorieën van toepassingen worden hieronder toegelicht.

4.1 Grond en baggerspecie toepassen op de landbodem boven grondwaterniveau

Op basis van de nu beschikbare kennis kunnen met inachtneming van het voorzorgbeginsel voor het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie op de landbodem hogere landelijke normen dan de bepalingsgrens worden gehanteerd. Dit is overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit en in lijn met de maximale waarden die voor andere stoffen in de Regeling bodemkwaliteit zijn opgenomen en die ook boven de bepalingsgrens liggen.

Bij een norm van 7 microgram per kilogram droge stof ($\mu\text{g/kg}$ d.s.) aan PFOA en 3 $\mu\text{g/kg}$ d.s. aan PFOS, GenX en andere individuele PFAS bestaan er volgens de huidige inzichten geen onaanvaardbare risico's voor mens en milieu.

Deze toepassingsnormen kunnen binnen de randvoorwaarden die daarvoor in het Besluit bodemkwaliteit zijn gegeven, op lokaal niveau in een aangewezen bodembeheergebied worden gespecificeerd als er lokaal aanleiding is om een andere waarde vast te stellen (zie paragraaf 5 – lokaal beleid). De landelijke normen zijn weergegeven in tabel 2 en komen in de plaats van de bepalingsgrens die nu nog als toepassingsnorm in de Regeling bodemkwaliteit is opgenomen.

Voor de bodemfunctieklassse landbouw/natuur moet in beginsel worden uitgegaan van de bepalingsgrens van 0,1 $\mu\text{g/kg}$ d.s. Omdat de achtergrondwaarde die voor PFAS in Nederland wordt aangetroffen, op dit moment nog niet bekend is, wordt overeenkomstig het voorzorgbeginsel de bepalingsgrens als voorlopige achtergrondwaarde gehanteerd. Als op de plaats waar de grond of baggerspecie wordt toegepast echter een hogere achtergrondwaarde wordt gemeten, kan de gemeten achtergrondwaarde voor de bodemfunctieklassse landbouw/natuur als toepassingsnorm worden gehanteerd, omdat in dat geval wordt voldaan aan het uitgangspunt *stand-still*. Als de gemeten achtergrondwaarde boven de toepassingsnormen voor de bodemfunctieklassse wonen ligt, moeten de voor die bodemfunctieklassse vastgestelde toepassingsnormen worden gehanteerd. Uit de systematiek van het Besluit bodemkwaliteit, waarin voor de bodemfunctieklassen landbouw/natuur de strengste toepassingswaarden worden gehanteerd, vloeit voort dat de toepassingsnorm in deze bodemfunctieklassse ook als een hogere feitelijk bodemkwaliteit wordt gemeten, niet boven de toepassingsnormen voor de bodemfunctieklassen wonen en industrie kan liggen. De voor de bodemfunctieklassse wonen vastgestelde toepassingsnormen zijn dus tevens de bovengrens voor de bodemfunctieklassse landbouw/natuur. Omdat de onderzoeken naar mobiliteit, uitloogkarakteristieken, gedrag in grondwater en bio-accumulatie nog lopen, is een gedifferentieerde normstelling op dit moment nog voorbarig. Daarom worden in het licht van het voorzorgbeginsel voor de bodemfunctieklassse industrie voorlopig dezelfde maximale waarden als toepassingsnormen gehanteerd die ook gelden voor de bodemfunctieklassse wonen. Zo wordt voorkomen dat de problematiek van PFAS-houdende grond en baggerspecie lopende het onderzoek naar de definitieve normstelling nog groter kan worden. Decentrale bevoegde gezagen kunnen hier binnen de kaders die het Besluit bodemkwaliteit hiervoor aangeeft, in het kader van gebiedspecifiek beleid een andere afweging maken en in een aangewezen bodembeheergebied lagere dan wel hogere toepassingsnormen vaststellen. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 5.

De toepassingsnorm voor de overige stoffen uit de PFAS groep is vastgesteld op 3,0 $\mu\text{g/kg}$ d.s. per individuele stof afzonderlijk. Dit niveau is ontleend aan de waarde voor PFOS. Van PFOS is bekend dat het één van de meer zorgwekkende PFAS-verbindingen is. Daarom is voor deze stof gekozen als indicator.

Het is momenteel nog niet mogelijk om een cumulatieve norm voor PFAS vast te stellen. Omdat dit zeer complex blijkt is hiervoor meer tijd nodig. Daarom is er in dit tijdelijk handelingskader nog geen cumulatieve norm opgenomen die rekening houdt met de cumulatie van effecten die door van

verschillende PFAS worden veroorzaakt. Het RIVM doet hier nog onderzoek naar. Het is mijn bedoeling dat in het definitieve handelingskader voor PFAS wel een cumulatieve toepassingsnorm op te nemen.

Wat betreft de dubbele toets die bij het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem volgens het Besluit bodemkwaliteit moet worden uitgevoerd, wordt opgemerkt dat het bepalen voor PFAS van de kwaliteit van de bodem waarop PFAS-houdende grond of baggerspecie wordt toegepast (de ontvangende bodem), alleen noodzakelijk is voor landbodems die zijn ingedeeld in de bodemkwaliteitsklasse landbouw/natuur en/of de bodemfunctieklassse landbouw/natuur.

Als de landbodem reeds is ingedeeld in de bodemkwaliteitsklassen wonen en industrie levert het vaststellen van de bodemkwaliteit geen informatie op die relevant is om PFAS-houdende grond of baggerspecie te mogen toepassen. De indeling van de bodem in de klasse wonen of industrie kan door aanvullend onderzoek naar PFAS in de ontvangende bodem namelijk niet veranderen. Hierdoor moet bij de dubbele toets het gehalte aan PFAS in toe te passen grond of baggerspecie daar altijd aan de norm voor wonen voldoen. Om te bepalen of aan deze eis wordt voldaan kan dan worden volstaan met het meten van het gehalte aan PFAS in de grond of baggerspecie.

4.2 Baggerspecie verspreiden op de landbodem (art. 35, lid 1, onder i, Besluit bodemkwaliteit) boven grondwaterniveau

Voor het verspreiden van baggerspecie uit watergangen op de kant (art. 35, onder f, van het Besluit bodemkwaliteit) gelden op grond van art. 60 van het Besluit bodemkwaliteit aparte toepassingsnormen. Voor dit bijzondere geval van verspreiden van baggerspecie op de landbodem gelden dezelfde toepassingsnormen als voor andere vormen van toepassen van materiaal op de landbodem boven het grondwaterniveau. Bij een norm van 7 microgram per kilogram droge stof ($\mu\text{g/kg}$ d.s.) aan PFOA en 3 $\mu\text{g/kg}$ d.s. aan PFOS, GenX en andere individuele PFAS bestaan er volgens de huidige inzichten geen onaanvaardbare risico's voor mens en milieu. Daarom kunnen deze normen ook voor verspreiden van baggerspecie uit watergangen op de kant worden gehanteerd.

Omdat de verwachting is dat een watergang niet zwaarder met PFAS belast zal zijn dan de bodem die er direct naast ligt, mag baggerspecie op de kant gezet worden zonder dat overal gemeten hoeft te worden. Dit omdat deze toepassing in principe niet leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van de bodem. Wel moeten er een aantal representatieve metingen worden gedaan. Het is mogelijk dat er bij metingen van PFAS-gehalten in baggerspecie onverwachte hoge waarden te zien zijn. In dat geval dient nagegaan te worden of er een puntbron aanwezig is. In het kader van de zorgplicht, vastgelegd in de Waterwet en het Bbk, dient bij onverwachte waarden gedetailleerder onderzoek gedaan te worden om te zorgen dat de water- en bodemkwaliteit niet verslechteren door het toepassen van desbetreffende baggerspecie. Het onderhoud van watergangen door waterschappen door middel van het periodiek op de kant zetten van baggerspecie kan aldus gewoon doorgang vinden.

Het uitgangspunt van *stand-still* komt niet in het geding door deze toepassingsnormen ook te hanteren als de bodem is ingedeeld in de klasse landbouw/natuur. Daarvoor geldt bij andere toepassingen van grond en baggerspecie een strengere norm, namelijk 0,1 of de gemeten hogere feitelijke achtergrondwaarde (tot aan de toepassingsnormen voor de bodemfunctieklassse wonen). De baggerspecie in een watergang is daar door afspoeling van grond van de aangrenzende terreinen in terecht gekomen en zal daarom over het algemeen dezelfde kwaliteit hebben. Het is echter niet wenselijk om toe te staan dat het PFAS-gehalte helemaal niet hoeft te worden bepaald voor het mogen voor het verspreiden van baggerspecie uit een watergang op de kant. Baggerspecie die om wat voor reden dan ook niet voldoet aan de toepassingsnormen, mag niet op de kant worden verspreid. Anders dan bij het benedenstrooms toepassen van baggerspecie in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam (zie categorie 4.7) zou in dat geval de baggerspecie niet vanzelf door natuurlijke processen terug op de kant zijn teruggekomen, zodat het hier wel zinvol is om het

beoogde kwaliteitsniveau van de baggerspecie als uitgangspunt voor de toepassingsnormen te hanteren. Vandaar dat enkele representatieve metingen wel gewenst zijn.

Voor het toepassen van baggerspecie uit watergangen op de kant is het in het kader van de dubbele toets niet nodig om de bodemkwaliteit vast te stellen. Dit heeft geen toegevoegde waarde omdat de uitkomsten voor het mogen toepassen geen relevante informatie oplevert.

4.3 Grond en baggerspecie grootschalig toepassen op de landbodem boven grondwaterniveau

Degene die grond of baggerspecie grootschalig toepast heeft de keuze of hij wil voldoen aan de algemene toepassingsnormen of aan de specifieke toepassingsnormen voor grootschalig toepassen. De specifieke toepassingsnormen voor grootschalig toepassen hebben betrekking op emissies uit de grond of baggerspecie. Voor PFAS-houdende grond en baggerspecie kunnen echter nog geen toepassingsnormen worden vastgesteld die uitgaan van optredende emissies. Daarnaast gelden voor grootschalige toepassen de toepassingsnormen voor de bodemfunctieklassie industrie. In lijn met de regeling die in het Besluit bodemkwaliteit voor grootschalig toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem is getroffen, gelden voor PFAS-houdende grond en baggerspecie bij grootschalig toepassen de toepassingsnormen voor de bodemfunctieklassie industrie, ook als de bodem is ingedeeld in de klasse landbouw/natuur, dit laatste in afwijking van de toepassingsnormen voor categorie 4.1 (toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem boven grondwaterniveau).

4.4 Grond en baggerspecie toepassen op de landbodem boven grondwaterniveau in grondwaterbeschermingsgebieden

In grondwaterbeschermingsgebieden blijft de bepalingsgrens de toepassingsnorm voor het toepassen van niet-gebiedseigen grond en baggerspecie boven grondwaterniveau. Dit is 0,1 µg/kg d.s. Het voorzorgbeginsel brengt met zich mee dat met het oog op het zwaarwegende belang van de drinkwaterwinning geen onnodige risico's worden genomen. Voor gebiedseigen grond en baggerspecie uit het desbetreffende beheersgebied mag het decentrale bevoegde gezag hiervan afwijken en een eigen, beargumenteerde afweging maken. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 5.

4.5 Grond en baggerspecie toepassen op de landbodem onder grondwaterniveau

Lopende het onderzoek naar het gedrag van PFAS in grondwater en andere, voor de verspreiding van PFAS in grondwater, belangrijke onderzoeken is de toepassingsnorm voor grond en baggerspecie die op de landbodem onder grondwaterniveau wordt toegepast, vooralsnog de bepalingsgrens, te weten 0,1 µg/kg d.s. Voor gebieden met een hoge grondwaterstand geldt in plaats van "onder grondwaterniveau" op een diepte van 1 meter of meer onder het maaiveld. Het voorzorgbeginsel brengt met zich mee dat geen onnodige risico's worden genomen. Dergelijke risico's kunnen ontstaan doordat PFAS-houdende grond en baggerspecie direct in contact kan komen met grondwater, waardoor er vanwege het mobiele karakter van PFAS risico op verspreiding in het grondwater ontstaat. Deze toepassingsnorm geldt ook voor grootschalig toepassen van grond en baggerspecie onder grondwaterniveau.

4.6 Grond toepassen in oppervlaktewater

Voor het toepassen van PFAS-houdende grond in oppervlaktewater blijft de bepalingsgrens van 0,1 µg/kg d.s. de toepassingsnorm, omdat het materiaal volledig in contact met het water komt en er vanwege het mobiele karakter van PFAS eerst meer bekend moet zijn over de uitloogrisico's in die situatie. PFAS-houdende grond loogt meer uit dan PFAS-houdende bagger. Omdat de grond niet uit

het oppervlaktewaterlichaam⁶ zelf komt, is niet bij voorbaat uitgesloten dat verslechtering van de waterkwaliteit optreedt, hetgeen in strijd is met het voorzorgbeginsel en het uitgangspunt van *stand-still*.

4.7 Baggerspecie toepassen in oppervlaktewater – benedenstrooms in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam

Het benedenstrooms in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam toepassen van gebiedseigen baggerspecie leidt niet tot verslechtering van de waterkwaliteit als dit plaatsvindt op locaties waar het materiaal ook door natuurlijke erosie en sedimentatie wordt heengevoerd. Er worden dan namelijk geen verontreinigingen aan het systeem toegevoegd. Omdat in deze situatie het uitgangspunt van *stand-still* niet in het geding komt, is normstelling niet nodig. Het blijft echter wenselijk om de PFAS-gehalten in het baggerspecie te meten, onder meer om eventuele onverwachte hoge waarden te kunnen vaststellen. Als daarvan sprake is kan ook het benedenstrooms toepassen van baggerspecie toch tot verslechtering van de water(bodem)kwaliteit leiden. Dit kan met het oog op het uitgangspunt van *stand-still* niet worden toegestaan. In een dergelijke situatie dient te worden nagegaan of er een puntbron aanwezig is. In het kader van de zorgplicht, vastgelegd in de Waterwet en het Besluit bodemkwaliteit, dient bij uitschieters gedetailleerder onderzoek te worden gedaan om te zorgen dat de water- en bodemkwaliteit door het toepassen van de baggerspecie niet verslechteren. Deze toepassingsnorm geldt ook voor grootschalig toepassen.

4.8 Baggerspecie toepassen in oppervlaktewater – bovenstrooms in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam of in een ander oppervlaktewaterlichaam

Voor het toepassen van PFAS-houdende baggerspecie bovenstrooms in hetzelfde oppervlaktewater of in een ander oppervlaktewaterlichaam blijft de bepalingsgrens van 0,1 ug/kg d.s. de toepassingsnorm. De reden is dat het bovenstrooms of in een ander oppervlaktewaterlichaam toepassen van baggerspecie kan leiden tot een verslechtering van de water- en waterbodemkwaliteit. Indien bij toepassingen in dezelfde watergang met metingen is aangetoond dat het gehalte aan PFAS in de benedenstroomse baggerspecie lager of even hoog is als de achtergrondwaarde op de bovenstroomse toepassingslocatie is geen sprake van een verslechtering van de waterbodemkwaliteit en kan wel bovenstrooms worden toegepast. Deze toepassingsnorm geldt ook voor grootschalig toepassen in het oppervlaktewater.

4.9 Grootschalig toepassen van grond en baggerspecie in diepe plassen

Bij diepe plassen is sprake van een bijzondere situatie. Overeenkomstig het beleid in de situaties die zijn besproken onder 4.6 en 4.8 is voor het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie in een diepe plas de bepalingsgrens van 0,1 ug/kg d.s. de toepassingsnorm. Het materiaal komt volledig in contact met het grondwater met alle uitloogrisico's van dien en komt niet uit het eigen oppervlaktewaterlichaam. In paragraaf 5 wordt ingegaan op de mogelijkheid om in het kader van gebiedspecifiek beleid lokaal afwijkende lokale maximale waarden vast te stellen.

5. Lokaal beleid

⁶ Onder oppervlaktewaterlichaam wordt verstaan een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 2 van de kaderrichtlijn water, dat krachtens artikel 4.5 of 4.10 van het Waterbesluit is aangewezen in het nationale waterplan of het regionale waterplan.

De toepassingsnormen die in de Regeling bodemkwaliteit zijn opgenomen, gelden in beginsel voor het hele land. Het Besluit bodemkwaliteit biedt echter de mogelijkheid om in het kader van gebiedspecifiek beleid afwijkende lokale maximale waarden vast te stellen.

Deze kunnen zowel strenger als minder streng zijn. Alleen in de bodemfunctieklasse landbouw/natuur is er geen reden om strengere normen vast te stellen. Daar wordt de bepalingsgrens van 0,1 of de feitelijk gemeten achtergrondwaarde gehanteerd, waardoor *stand-still* is verzekerd. In het kader van het Besluit bodemkwaliteit bestaat geen mogelijkheid om strengere gebiedspecifieke toepassingsnormen dan de achtergrondwaarden vast te stellen. Als de wens bestaat om in het kader van gebiedspecifiek beleid een lokale maximale waarde vast te stellen, moet de gemeente, onderscheidenlijk waterbeheerder, een bodembeheergebied aanwijzen en een nota bodembeheer vaststellen die aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoet. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de Risicotoolbox bodem, onderscheidenlijk de Risicotoolbox waterbodems. Voor PFAS is tot nu toe door enkele gemeenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid om minder strenge normen dan de bepalingsgrens vast te stellen, om, onder handhaving van de *stand-still* in het aangewezen bodembeheergebied, het optreden van stagnatie bij het grondverzet te voorkomen.

Voor het vaststellen van strengere lokale maximale waarden kan aanleiding bestaan als de lokale achtergrondniveaus in gebieden met de bodemfunctie wonen of industrie onder de landelijke toepassingsnormen liggen en het bevoegd gezag het aangewezen bodembeheergebied wil vrijwaren van verslechtering van de bestaande kwaliteit.

Voor het vaststellen van soepeler normen kan, zoals al werd opgemerkt, aanleiding bestaan als de lokale achtergrondniveaus juist hoger zijn dan de landelijke toepassingsnormen en grond en baggerspecie die in het gebied vrijkomt hierdoor volgens de landelijke toepassingsnormen niet mag worden toegepast. Op voorwaarde dat in het aangewezen bodembeheergebied op gebiedsniveau sprake is van *stand-still* kunnen de nodige afwegingen worden gemaakt die vraag en aanbod van grond en baggerspecie binnen het gebied op elkaar afstemmen en zo grondverzet weer op gang brengen. Daarbij kan toepassing worden beperkt tot grond en baggerspecie uit het eigen beheersgebied, omdat het de bedoeling is problemen op te lossen die zich op lokaal niveau voordoen. Het is namelijk voorstelbaar dat het oplossen van lokale problemen bemoeilijkt wordt door de toestroom van grond en baggerspecie van buiten het aangewezen bodembeheergebied.

Voor diepe plassen kan de mogelijkheid van gebiedspecifiek beleid van belang zijn om minder strenge lokale maximale waarden te kunnen vaststellen en zo meer ruimte te bieden aan het toepassen van PFAS-houdende baggerspecie. Voorwaarde is dan wel dat is aangetoond dat sprake is van een geohydrologisch geïsoleerde plas, waar vrijwel geen uitwisseling met het grondwater plaatsvindt. Dit geldt niet voor grond. Grond loogt meer uit dan baggerspecie. Daarom mag PFAS-houdende grond niet onder grondwaterniveau worden toegepast. Bovendien zijn er voor grond meer toepassingsalternatieven dan voor baggerspecie. Er is daarom geen reden om de voorzichtigheid die uit het voorzorgbeginsel voortvloeit, te laten varen zo lang toereikende informatie over het uitloggedrag van grond nog ontbreekt. Niet-PFAS-houdende grond mag als voorheen worden toegepast in diepe plassen. De waterbeheerder kan een soepeler gebiedspecifieke toepassingsnorm beperken tot het toepassen van baggerspecie uit het eigen beheersgebied. Voorts dient rekening te worden gehouden met eventuele onverwachte uitschieters (i.e. onverwachte gehalten aan PFAS in de baggerspecie), die baggerspecie ongeschikt kunnen maken om toe te passen.

De komende tijd zullen de risicotoolbox bodem en de Risicotoolbox waterbodems worden aangevuld met een instructie voor het vaststellen van gebiedspecifiek beleid met betrekking tot PFAS-houdende grond en baggerspecie.

6. Invoer en uitvoer van grond en baggerspecie uit en naar andere lidstaten van de EU

PFAS-houdende grond en baggerspecie die in een andere EU-lidstaat is vrijgekomen, moet op dezelfde wijze worden behandeld als PFAS-houdende grond en baggerspecie die in Nederland is vrijgekomen. Het is een product dat onder de vrijheid van handelsverkeer valt en niet aan discriminerende belemmeringen mag worden onderworpen, waardoor het minder aantrekkelijk wordt om het product te verhandelen en in Nederland toe te passen. Net als voor PFAS-houdende grond en baggerspecie uit Nederland geldt dat concentraties van PFAS moeten worden vastgesteld, tenzij het vanwege de herkomst van de grond of baggerspecie of anderszins duidelijk is dat de grond of baggerspecie geen PFAS kan bevatten. De milieuhygiënische verklaring moet hierover duidelijkheid bieden. De ILT kan in het kader van de Europese verordening overbrenging afvalstoffen (EVOA) de vergunning voor de invoer in Nederland van grond of baggerspecie die niet aan de generieke of lokale toepassingsnormen voldoet, weigeren. Bij de invoer moet onder meer de bestemming van de grond of baggerspecie worden aangegeven en worden aangetoond dat deze daar kan worden toegepast. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met eventueel vastgestelde strengere lokale toepassingsnormen. Er hoeft geen rekening te worden gehouden met minder strenge lokale toepassingsnormen, omdat daarvoor de voorwaarde geldt dat de grond of baggerspecie uit het aangewezen bodembeheergebied afkomstig moet zijn en het gebiedspecifieke beleid nodig is om op gebiedsniveau problemen bij het grondverzet op te lossen.

Bij vergunningaanvragen voor uitvoer van grond en baggerspecie naar een andere EU-lidstaat zal de ILT rekening houden met de beoordeling door het buitenlandse bevoegd gezag, maar ook met de kennis en toezichtscapaciteit van die autoriteit. In elk geval zal de ILT de buitenlandse autoriteit opmerkelijk maken op mogelijk aanwezige of daadwerkelijk gemeten gehalten PFAS en de door Nederland gehanteerde toepassingsnormen.

7. Storten, reinigen, opslaan en saneren van PFAS-houdende grond en baggerspecie

Voor inrichtingen voor het storten (op stortplaatsen of in baggerdepots), reinigen, opslaan of verwerken van grond of baggerspecie geldt volgens de Wet milieubeheer een vergunningen- of meldingenregime. Over het algemeen staan de verleende vergunningen bedoelde handelingen niet toe als grond en baggerspecie met PFAS is verontreinigd. Dit levert problemen op omdat veel grond en baggerspecie met PFAS zijn verontreinigd en de gehalten aan PFAS of andere verontreinigende stoffen zodanig kunnen zijn dat de grond en baggerspecie niet altijd overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit op de bodem of in oppervlaktewater kunnen worden toegepast.

Beleidsuitgangspunt is dat zo min mogelijk afvalstoffen mogen worden gestort. Dit houdt in dat grond en baggerspecie alleen dan gestort mogen worden als de grond of baggerspecie, eventueel na reiniging, niet nuttig kan worden toegepast in een van de toepassingen die vallen onder art. 35 van het besluit. PFAS-houdende grond en baggerspecie komt alleen voor storten in aanmerking als het gehalte aan PFAS (ook na reiniging) hoger is dan de toepassingsnorm of de grond en baggerspecie op basis van andere verontreinigingen niet kunnen worden toegepast (ook niet na reiniging).

Het is daarom wenselijk dat het storten (op stortplaatsen of in baggerdepots), reinigen, opslaan of verwerken van PFAS-houdende grond of baggerspecie mogelijk is. Daarom wordt geadviseerd om de vergunningen aan te passen, zodat dit mogelijk wordt. Daarbij kan het volgende worden opgemerkt.

Als grond of baggerspecie op grond van de aanwezigheid van andere stoffen dan PFAS moeten worden gestort omdat reiniging geen soelaas biedt, en de gehalten aan PFAS de toepassingsnormen voor toepassen op de landbodem boven grondwaterniveau in tabel 1 (3-7-3-3) niet overschrijden, dan kan het storten van grond en baggerspecie op een stortplaats op de landbodem worden toegestaan zonder dat specifieke aanvullende maatregelen hoeven te worden getroffen die verband houden met de aanwezigheid van PFAS in de grond of baggerspecie. Het is

immers ook toegestaan grond en baggerspecie met een PFAS-gehalte beneden de hergebruiksgrens toe te passen op de landbodem boven grondwaterniveau. Wel moet het effluent gecontroleerd worden op de aanwezigheid van PFAS. Indien er zorg is dat lozingen van effluent zouden kunnen leiden tot een overschrijding van de oppervlaktewaternorm(en) dient in overleg getreden te worden met het bevoegde gezag. Dit geldt ook voor het opslaan van de grond of baggerspecie.

Als de gehalten aan PFAS boven de toepassingsnormen uitkomen, dient zeker te zijn dat de inrichting waar de PFAS-houdende grond of baggerspecie wordt gestort of opgeslagen is uitgevoerd met een ondoorlatende onderafdichting en dat lozingen alleen gecontroleerd plaatsvinden. Mocht dat niet het geval zijn, dan word geadviseerd dat aanvullende maatregelen worden genomen worden om te voorkomen dat PFAS uitspoelen en zich in de omgeving verspreiden. Daarnaast moet in het effluent gemeten worden op het gehalte aan PFAS. Indien er zorg is dat lozingen van effluent zouden kunnen leiden tot een overschrijding van de oppervlaktewaternorm(en) dient in overleg getreden te worden met het bevoegde gezag.

In baggerspecie depots kan alleen PFAS-houdende baggerspecie worden gestort als de vergunning dat toestaat. Deze kunnen alleen worden verleend als de inrichtingen hiervoor adequaat zijn ingericht. De baggerspecie wordt, net als in het handelingsperspectief voor bagger uit het eigen beheersgebied, voornamelijk niet getoetst aan criteria voor PFAS. Indien uit metingen blijkt dat er sprake is van onverwacht hoge gehalten aan PFAS, kan de bagger niet zonder meer worden gestort. In het kader van de zorgplicht, vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water (KRW), dient onderzoek gedaan te worden naar de invloed van het effluent op het water waarop geloosd wordt om zeker te zijn dat de omliggende water- en bodemkwaliteit niet verslechtert door de lozing van het effluent. Bij zorg over een eventuele overschrijding van de oppervlaktewaternorm(n) is nader overleg met het bevoegde gezag noodzakelijk.

Het reinigen van PFAS-houdende grond in verband met de aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen dan PFAS kan worden toegestaan als de gehalten aan PFAS beneden de toepassingsnormen blijven. Als grond gehalten aan PFAS bevat die boven de toepassingsnormen uitkomen moet de inrichting een vergunning hebben om de grond te mogen reinigen. Met betrekking tot reinigen lopen er op dit moment proeven die kansrijk zijn om PFAS-houdend zand te reinigen. Daarom worden voornamelijk geen verklaringen van niet-reinigbaarheid afgegeven voor PFAS-houdend zand. Tot dit zand gereinigd kan worden, moet het met vergunning tijdelijk worden opgeslagen. Daarbij moeten maatregelen worden genomen ter beheersing van de risico's voor mens en milieu. Hierbij kan gedacht worden aan een (boven en onder)afdichting van de grond zodat de grond niet kan uitloggen naar de omgeving.

8. Onderzoek, metingen en vervolg

Er zijn verschillende onderzoeksopdrachten aan het RIVM gegeven om de gevolgen van het voorkomen van PFAS in het milieu in kaart te brengen en risicogrenzen vast te stellen voor PFAS-houdende grond en baggerspecie in de verschillende te onderscheiden situaties. De resultaten van het onderzoek, welke tot nu toe beschikbaar zijn, vormen de grondslag om in dit toepassingskader voorlopige toepassingsnormen te kunnen vaststellen. Er zijn echter nog verschillende aspecten in onderzoek, in het bijzonder de karakteristieken van de verschillende stoffen uit de PFAS-groep met betrekking tot mobiliteit, uitloogbaarheid, gedrag in grondwater en bio-accumulatie. Naar verwachting zal in 2020 voldoende informatie zijn verzameld om dit tijdelijke handelingsperspectief te kunnen evalueren en zowel voor de landbodem als voor oppervlaktewaterlichamen het definitieve handelingsperspectief voor het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie te kunnen vaststellen.

RIVM heeft de opdracht om de achtergrondwaarden en het voorkomen van PFAS in Nederland in beeld te brengen. Op basis van de verkregen gegevens zal het RIVM de achtergrondwaarden van

de meest voorkomende PFAS in Nederland bepalen, waarvan ook de maximale waarden voor de onderscheiden bodemfuncties landbouw/natuur, wonen en industrie kunnen worden afgeleid, die nu bij gebrek aan de daarvoor benodigde gegevens nog op hetzelfde niveau moeten worden vastgesteld. In samenwerking met de betrokken overheden zal een (standaard) meetstrategie nader worden uitgewerkt.

In het kader van het Besluit bodemkwaliteit zullen initiatiefnemers tot grondverzet uit binnen- en buitenland de gehalten aan PFAS in toe te passen grond en baggerspecie moeten vaststellen en laten vastleggen in een milieuhygiënische verklaring die elke partij moet begeleiden.

Het verdient aanbeveling dat de betrokken overheden, zoals gemeenten, ook zelf het initiatief nemen om het voorkomen van PFAS op lokaal niveau preciezer in beeld te brengen. Zij hebben deze informatie namelijk nodig als grondslag voor hun lokale beleid als zij lokale maximale waarden willen vaststellen die afwijken van de generieke normen die in de Regeling bodemkwaliteit worden opgenomen. Een van de vereisten die het Besluit bodemkwaliteit voor dergelijk lokaal beleid stelt is de vaststelling van een bodemkwaliteitskaart, die een beeld geeft van het voorkomen van PFAS in een aangewezen bodembeheergebied. Daarnaast moet worden aangetoond dat het lokale beleid voldoet aan het uitgangspunt van *stand still*. Een dergelijke bodemkwaliteitskaart kan ook dienen als grondslag om op eenvoudige wijze de voor het toepassen benodigde milieuhygiënische verklaringen te kunnen afgeven en daarmee onderzoekslasten in individuele gevallen te beperken en vertraging bij het grondverzet te voorkomen.

Op de website van Bodem+ zal de komende tijd meer informatie over nieuwe ontwikkelingen rond PFAS worden gepubliceerd zodat alle betrokkenen over de kennis kunnen beschikken om de benodigde acties uit te voeren. Daarnaast is de helpdesk van Bodem+ beschikbaar voor praktische vragen.

9. Besluit Bodemkwaliteit – definitie toepassen van grond of baggerspecie

Het handelingskader is onderdeel van het Besluit Bodemkwaliteit. In het Besluit bodemkwaliteit wordt gedefinieerd wat er onder toepassen van grond of baggerspecie wordt verstaan: het aanbrengen, verspreiden en tijdelijk opslaan van grond of baggerspecie en het houden van grond en baggerspecie in die toepassing. De vormen van toepassen die volgens het Besluit bodemkwaliteit zijn toegestaan, zijn limitatief opgesomd in artikel 35 van het besluit. Voor andere toepassingen biedt het Besluit bodemkwaliteit geen grondslag. Er is dan geen sprake van nuttig toepassen maar van verwijderen van afvalstoffen waarop hoofdstuk 10 van de We milieubeheer van toepassing is. Met het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie wordt in dit tijdelijk handelingskader alleen bedoeld op de vormen van toepassen die in artikel 35 zijn opgesomd. Voor het toepassing van PFAS-houdende grond en baggerspecie is niet alleen het tijdelijk handelingskader van belang, maar dient vanzelfsprekend ook te worden voldaan aan alle verplichtingen die voor het toepassen voortvloeien uit het Besluit bodemkwaliteit, bijvoorbeeld dat geen grotere hoeveelheid grond of baggerspecie mag worden toegepast dan volgens gangbare maatstaven nodig is voor het functioneren van de toepassing waarin de grond en baggerspecie zijn aangebracht en dat die toepassing volgens gangbare maatstaven nodig is op de plaats waar deze zich bevindt en onder de omstandigheden waar de toepassing plaatsvindt.

10. Doorwerking van het tijdelijk handelingskader in de praktijk

Dit tijdelijk handelingskader heeft geen juridische status in die zin dat hierdoor geldende regelgeving wordt aangepast. Het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit blijven dus onverminderd van toepassing op het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie.

Ik zal de toepassingsnormen die in dit tijdelijk handelingskader zijn opgenomen, verankeren in een tabel die zal worden opgenomen in bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit. PFAS geldt daarna niet langer als niet-genormeerde stof. Dit betekent dat bij het toepassen van grond en baggerspecie de toepassingsnormen voor PFAS moeten worden gehanteerd.

Op dit moment geldt voor PFAS als niet-genormeerde stof dat de zorgplicht op het toepassen van grond en baggerspecie van toepassing is. Hierbij werd ook voor PFAS, overeenkomstig de desbetreffende noot die voor niet-genormeerde stoffen in de Regeling bodemkwaliteit is opgenomen, tot dusver uitgegaan van de bepalingsgrens. Zoals al werd opgemerkt, geldt deze noot vooral voor stoffen waarvoor geen informatie beschikbaar is over de risico's die de stof voor mens en milieu oplevert. De noot moet niet naar de letter worden toegepast, als voldoende betrouwbare informatie beschikbaar is waaruit blijkt dat de bepalingsgrens strenger is dan nodig om bij het toepassen van grond en baggerspecie aan de zorgplicht te voldoen. De noot verwijst naar een circulaire, die kan worden gelijkgesteld met een beleidsregel, die ook niet naar de letter kan worden toegepast als er sprake is van bijzondere situaties die afwijking rechtvaardigen. Een dergelijke situatie doet zich voor bij stoffen die geen risico's voor mens en milieu meebrengen. Zo brengt een stof als suiker geen risico's voor mens en milieu mee, zodat er ook geen aanleiding is om de bepalingsgrens te hanteren als in de grond een suikerbiet wordt aangetroffen. Daarmee zou aan de zorgplicht een te vergaande invulling worden gegeven, die ook niet wordt gerechtvaardigd door het voorzorgbeginsel. Als voor een stof voldoende betrouwbare informatie beschikbaar is waaruit blijkt dat voor het toelaatbare gehalte aan die stof in grond of baggerspecie weliswaar toepassingsnormen moeten worden gesteld, maar dat deze om risico's voor mens en milieu te voorkomen hoger kunnen worden vastgesteld dan de bepalingsgrens, kan er eveneens aanleiding bestaan om bij de toepassing van de zorgplicht niet van de bepalingsgrens uit te gaan.

Met dit tijdelijk handelingskader wil ik aangeven dat de zorgplicht niet in de weg staat aan het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie als wordt voldaan dit tijdelijk handelingskader, met name de toepassingsnormen die zijn opgenomen in paragraaf 4. Het blijft vanzelfsprekend wenselijk zo veel mogelijk zekerheid te bieden wat al dan niet is toegestaan, en de toepassingsnormen in dit tijdelijk handelingskader in bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit op te nemen.

Omdat onze waterbeheerders hun onderzoeken en baggeractiviteiten jarenlang vooruit plannen, is voor hen een overgangsregeling van toepassing voor projecten die niet voldoen aan het handelingskader. Voor onderzoeken ten behoeve van projecten geldt dat deze vanaf per direct PFAS-metingen moeten gaan meenemen in de onderzoeken. Waterbeheerders hebben tot 1 oktober 2019 hebben de tijd om hun projecten in lijn te brengen met het handelingskader.

Als gemeenten of waterbeheerders een gebiedspecifiek toetsingskader willen vaststellen, dan is dat mogelijk overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit (zie paragraaf 5). Voor minder strenge lokale maximale waarden kunnen de toepassingsnormen van dit tijdelijk handelingskader als vertrekpunt worden genomen.

Overleg : Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Haaglanden
Datum : 26 juni 2019
Tijd : 09.30 -11.00 uur
Locatie : KIVI, Prinsessegracht 23 Den Haag (Molkamer)
Aanwezig : Robin Paalvast (vz.), Sonja Smit (Midden-Delfland), Liesbeth van Tongeren (Den Haag), Leen Snijders (Westland), Frank van Kuppeveld (Pijnacker-Nootdorp), Armand van de Laar (Rijswijk), Bas Vollebregt (Delft), Kees Wassenaar (Wassenaar), Leo Klaassen (secretaris) en Annette Swinkels (verslaglegging)
Afwezig : Ben van der Stee (Westland), Astrid van Eekelen (Leidschendam-Voorburg), Jeannette Baljeu (PZH), Richard de Mos (Den Haag),
Kopie :

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

AGENDAPUNTEN

1. Opening en vaststellen agenda
2. Mededelingen
3. Ingekomen stukken
4. Verslagen
 - 4.1 Conceptverslag AB 29 november 2018
 - 4.2 Conceptverslag AB 20 februari 2019
5. Financiële onderwerpen
 - 5.1 Jaarrekening 2018
 - 5.2 Bevindingen accountant en reactie ODH
 - 5.3 Bevindingen rekeningcommissie en reactie ODH
 - 5.4 Voorjaarsnota
 - 5.5 Methodiek nacalculatie
 - 5.6 Begroting 2020
 - 5.7 Zienswijzen en reactie ODH
6. Inhoudelijke onderwerpen
 - 6.1 Overdracht asbesttaken
 - 6.2 Implementatieplan Informatieplicht energiebesparing
 - 6.3 Duurzaamheidprogramma
7. Juridische onderwerpen
 - 7.1 Wijziging GR i.v.m. WNRA
 - 7.2 Benoemingsbesluit Rekeningcommissie ODH 2019 Wassenaar
 - 7.3 Ontwerpbesluit lidmaatschap werkgeversvereniging
8. Rondvraag en Sluiting

VERSLAG

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

De secretaris meldt dat de heer Janssen zitting heeft genomen in de Eerste Kamer en dat mevrouw Baljeu zich heeft afgemeld en schriftelijk heeft gereageerd.

De voorzitter geeft aan dat er de mogelijkheid is een andere vertegenwoordiger in het AB namens de afwezige het woord te laten doen. Het verdient de sterke voorkeur om niet alleen op schrift van gedachten te wisselen.

Modelverordening kwaliteitscriteria

De secretaris meldt dat de VNG een aangepaste modelverordening kwaliteitscriteria heeft opgesteld. De ODH bekijkt of dit tot gevolg heeft dat ook de gemeentelijke verordeningen moeten worden aangepast.

Intensivering inzet Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen

Verder meldt de secretaris dat deze week een brief is ontvangen van het ministerie van I en W waarin extra inzet van onder andere Omgevingsdiensten wordt gevraagd om voor de komst van de Omgevingswet de PGS-richtlijnen nieuwe stijl te kunnen realiseren.

De voorzitter vraagt of daar ook een vergoeding tegenover staat.

Mevrouw Van Tongeren vindt het belangrijk een signaal af te geven richting Rijk anders gaat het Rijk ervanuit dat inzet geen probleem is zoals bij de zorg is gebeurd.

De secretaris antwoordt het onderwerp in ieder geval in te brengen bij het koepeloverleg tussen Omgevingsdiensten, IPO en VNG. Uitgezocht moet worden wat er exact aan inzet wordt gevraagd en of dit wel/ niet binnen bestaande budgetten kan. Indien dat niet kan wordt er schriftelijk gereageerd richting het ministerie van I en W.

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

De secretaris geeft aan dat na de uitspraak van de Raad van State, waardoor toepassing van de PAS in ons land niet meer mogelijk is, er veel vragen vanuit de gemeenten zijn over de verdere procedure bij projecten met NOX-effecten. ODH brengt de consequenties voor lopende trajecten in beeld. Ook voor toekomstige projecten ligt het in de rede de werkwijze zoals die voor de PAS werd gehanteerd weer te gaan toepassen. Zodra dit mogelijk is zullen de gemeenten worden bericht.

3. Ingekomen stukken

Geen

4. Conceptverslagen AB

4.1 Conceptverslag AB 29 november 2018

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4.2 Conceptverslag AB 20 februari 2019

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Financiële onderwerpen

5.1 Jaarrekening 2018

Het Algemeen Bestuur besluit:

- **De Ontwerp Jaarstukken 2018 vast te stellen;**
- **Een voorziening werkloosheidsuitkeringen in te stellen;**
- **Het jaarrekeningresultaat vast te stellen op € 167.316;**
- **Van het jaarrekeningresultaat € 125.400 te bestemmen voor budgetoverheveling 2019 ten behoeve van in 2018 niet afgehandelde ontheffingsaanvragen soortenbescherming Wet natuurbescherming;**
- **Het jaarrekeningresultaat na budgetoverheveling van € 41.916 toe te voegen aan de Algemene Reserve**

5.2 Bevindingen accountant en reactie ODH

Het Algemeen Bestuur besluit kennis te nemen van de reactie op het verslag van de accountant.

5.2 Bevindingen rekeningcommissie en reactie ODH

Het Algemeen Bestuur besluit:

- 1. Kennis te nemen van het verslag van de rekeningcommissie en**
- 2. in te stemmen met de reactie op het verslag.**

5.3 Voorjaarsnota

De heer Sniijders meldt dat Westland akkoord gaat onder voorbehoud dat er eerst meer bekend moet zijn waar de kapitaallasten van € 262.000, - voor bedoeld zijn, voordat deze daadwerkelijk worden uitgegeven.

De secretaris meldt dat zoals in het DB is afgesproken de aanwending wordt toegelicht in een volgend ambtelijk overleg.

Het Algemeen Bestuur besluit de Ontwerp Voorjaarsnota 2019 vast te stellen door:

- 1. In te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Ontwerp Voorjaarsnota 2019 (zoals vermeld in paragraaf 3.1.2) en de daaruit voortvloeiende verhoging van de deelnemersbijdrage van € 333.000;**
- 2. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een aanvullend krediet huisvesting en inventaris van € 85.000 (zoals vermeld in paragraaf 4.1.4).**

5.4 Methodiek nacalculatie

De heer Sniijders meldt dat Westland akkoord gaat onder de voorwaarde dat bij afwijkingen gekeken wordt naar de oorzaak en dat bij dreigende afwijkingen van meer dan 10 % de deelnemer in kennis wordt gesteld om eventueel bij te kunnen sturen.

De secretaris meldt dat met voorliggend besluit invulling wordt gegeven aan dit verzoek.

Mevrouw Van Tongeren vraagt in verband met de complexiteit van de methodiek een uitleg toe te voegen.

De secretaris wil graag aan de wens tot toelichting tegemoetkomen. Hij wijst erop dat de blijkbaar ervaren complexiteit inherent is aan het genomen besluit over de wijze van nacalculatie.

De voorzitter antwoordt dat wanneer nacalculatie aan de orde is in de ambtelijke vooroverleggen de deelnemers worden meegenomen in de rekensom. Ook wordt in de nog op te stellen nota Planning & Control nadere uitleg verzorgd.

Het Algemeen Bestuur besluit:

- 1. in te stemmen met de methodiek nacalculatie;**
- 2. de uitwerking ervan vast te leggen in een nog op te stellen nota Planning & Control.**

Op verzoek van de heer Van Kuppeveld wordt eerst punt 5.7 Zienswijzen behandeld en daarna 5.6 de begroting.

5.7 Zienswijzen en reactie ODH

Mevrouw van Tongeren vindt dat overgedragen taken budget neutraal moeten zijn.

De heer Vollebregt sluit zich daarbij aan de ambitie bepalen is aan de raad. De heer van der Laar sluit zich aan bij de vorige sprekers.

De secretaris meldt dat er een wettelijk minimumniveau is waaraan voldaan moet kunnen worden. Het gaat erom dat de ODH dit niveau dan ook kan uitvoeren. Het Besluit Omgevingsrecht geeft hiervoor de kaders.

De voorzitter stelt voor dit aan te geven in de reactie op de zienswijzen, dus de financiële kaders en het minimumniveau waar je niet doorheen mag zakken. Het uitgangspunt is dus dat het minimale uitvoeringsniveau moeten passen binnen de overgedragen financiële middelen.

Het Algemeen Bestuur besluit na doorvoering van de besproken wijziging in te stemmen met de reacties op de ingekomen zienswijzen op de ontwerpbegroting 2020.

5.6 Begroting 2020

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De begroting 2020 vast te stellen;
2. De meerjarenbegroting van de jaren 2021 - 2023 voor kennisgeving aan te nemen.

6. Inhoudelijke onderwerpen

6.1 Overdracht asbesttaken

De heer Snijders kan niet instemmen met de punten 1 en 2 van het voorstel en stelt voor voorstel onder 1 aan te passen in: 'Het advies van Pels-Rijcken als startpunt te nemen voor het opstellen van uitvoeringsbeleid voor de VTH-taken asbestverwijdering', i.p.v. het advies als uitwerking van de wettelijke minimale eisen te hanteren. Bij punt 2 is het voorstel dit te veranderen in "De gemeentelijke deelnemers dragen voor 1 oktober 2019 zorgen voor het beschrijven van uitvoeringsbeleid voor de behandeling van meldingen, toezicht en handhaving op grond van het BOR-artikel 7.2."

De secretaris vindt dat de letterlijke tekst uit het BOR op zijn plaats is, dus deelnemers dragen zorg voor het beschrijven van doelen voor uitvoering en handhaving. Dit voorkomt interpretatieverschillen.

De heer Vollebregt geeft aan dat, in art. 7.2 van het BOR meer staat, gemeenten kunnen ook richting geven aan de verdere uitwerking van de doelen.

De secretaris vindt dat het aan de gemeenten is de doelen voor uitvoering en handhaving te bepalen, de "wat vraag". Het antwoord op "hoe vraag" is aan ODH om te geven. Als de gemeenten de doelen bepalen dan werken wij uit wat dat betekent.

De heer Vollebregt zegt dat dat zeker niet de bedoeling is op de stoel van ODH te gaan zitten. De vraag is nu hoe gaan we met meldingen, het amendement beoogt om als gemeenten een voorstel uit te werken hoe we dit gaan doen. Dat kan ook in de doelomschrijving zitten.

De secretaris onderschrijft dat handhavingsbeleid aan de gemeente is, bepalen van het risico is aan de gemeenten en daarmee samenhangend hoe intensief er wordt toegezien en gehandhaafd, maar daarvoor moet je wel alle meldingen beoordelen. Dat geeft het advies Van Pels-Rijcken glashelder aan, het advies is dan ook niet een startpunt anders komt er geen einde aan de lopende discussie.

De heer Wassenaar vindt dat we heel dicht bij elkaar zitten, we moeten een nieuwe discussie voorkomen. Er moet overleg komen om tot een gezamenlijk gedragen doelomschrijving te komen. Met als voorwaarde dat minimaal aan de wettelijke eisen wordt voldaan.

De secretaris stelt dat we inderdaad niet zover uit elkaar liggen het gaat erom hoe intensief de meldingen beoordeeld gaan worden, niet dat ze beoordeeld moeten worden. Als dat de intentie is van de formulering dan komen we een heel eind.

Mevrouw Van Tongeren stelt voor om er mede zorgen voor het beschrijven van te maken, dus we dragen gezamenlijk zorg voor het uitvoeringsbeleid. Dan erkennen we dat dat mede bij de ODH hoort.

De voorzitter de volgende tekst voor bij punt 2: "De gemeentelijke deelnemers dragen zorg voor het beschrijven van de doelen voor uitvoering en handhaving en dragen mede zorg voor het beschrijven van uitvoeringsbeleid voor de behandeling van meldingen, toezicht en handhaving op grond van het BOR-artikel 7.2."

De secretaris vraagt hoe nu wordt aangekeken tegen de duiding van het advies van Pels-Rijcken.

Mevrouw Smit vindt het woord startpunt een slecht gekozen woord en is het eens met de secretaris, daar klinkt door dat we het daarna nog eens vijf jaar met elkaar over hebben. Het moet uitgangspunt zijn.

De heer Wassenaar vraagt of er nog problemen zijn met advies, hij gaat ervan uit dat daar daadwerkelijk de minimale eisen in staan.

Mevrouw Van Tongeren beaamt dat maar het is niet een kant en klaar stuk. Je zult nog dingen nader moeten uitwerken. Laten we kiezen voor uitgaan van i.p.v. startpunt.

De voorzitter concludeert dat we punt 1 en 2 hebben gehad en vraagt of iedereen kan instemmen met de overige drie punten.

Mevrouw van Tongeren merkt op dat het lijkt alsof we Pels-Rijcken gaan gebruiken als scheidsrechter. Dat lijkt haar niet de bedoeling.

De voorzitter vindt het niet gek dat nu je Pels Rijcken hebt ingeschakeld voor deze zaak je ze straks weer inschakelt als dat nodig is.

Mevrouw Van Tongeren kan zich daarin vinden als dat niet automatisch is maar alleen als het echt nodig is. Dus alleen als we nog een keer advies nodig hebben van Pels-Rijcken.

Iedereen kan zich hierin vinden.

De heer Snijders geeft voor de andere deelnemers aan hoe de gemeente Westland erin zit. Zij hebben een x-bedrag in de omgevingsdienst zitten dat bedrag wordt niet verhoogd. Hij heeft van het gemeentebestuur de opdracht gekregen om als er taken overgaan m.b.t. asbest of duurzaamheid dat dat binnen de huidige begroting van de omgevingsdienst moet. Hij krijgt geen extra geld. Dus andere taken moeten dan op een lager niveau uitgevoerd worden.

De voorzitter sluit dit punt af met de opmerking dat draaien aan de knoppen mogelijk is zolang je voldoet aan het wettelijk minimum.

Het AB besluit:

1. **Uit te gaan van het advies van Pels-Rijcken bij het opstellen van uitvoeringsbeleid voor de VTH-taken asbestverwijdering;**
2. **De gemeentelijke deelnemers dragen zorg voor het beschrijven van de doelen voor uitvoering en handhaving en dragen mede zorg voor het beschrijven van uitvoeringsbeleid voor de behandeling van meldingen, toezicht en handhaving in relatie tot asbest op grond van het BOR-artikel 7.2;**
3. **De ODH draagt zorg voor het aangeven van benodigde menskracht en middelen die nodig zijn om de doelen onder 2 te realiseren vóór 1 november 2019;**
4. **Een voorstel voor overdracht van deze basistaak te agenderen voor het Algemeen Bestuur van 26 november 2019 en het Dagelijks Bestuur van 14 november 2019;**
5. **De overdracht van het keten toezicht in te laten gaan op 1-1-2020 of zowel eerder op verzoek van specifieke deelnemer(s).**

6.2 Implementatieplan Informatieplicht energiebesparing

De secretaris geeft aan dat de mandatering richting e-loket is geregeld, gemeenten hieven daarvoor geen actie meer te ondernemen.

Mevrouw Van Tongeren vindt dat expliciet moet worden weergegeven dat werkzaamheden binnen het beschikbaar gestelde budget plaatsvinden.

Het AB besluit in te stemmen met het implementatieplan waarbij de werkzaamheden binnen het beschikbare gestelde budget worden uitgevoerd.

6.3 Duurzaamheidsprogramma

De secretaris benadrukt dat het een facultatief programma is. Het is aan iedere individuele deelnemer te bepalen of en zo ja voor welke activiteiten men belangstelling heeft.

Het AB neemt kennis van het duurzaamheidsprogramma.

7. Juridische onderwerpen

7.1 Wijziging GR i.v.m. WNRA en 7.3 Ontwerpbesluit lidmaatschap werkgeversvereniging

De secretaris meldt dat de VNG een brief heeft geschreven waarin staat dat GR'en niet meer kunnen aansluiten bij de gemeentelijke CAO, er dient een eigen werkgeversvereniging te worden opgericht. Daarvoor dient de GR te worden gewijzigd en dat neemt aardig wat tijd in beslag, daarom wordt getracht een jaar uitstel te krijgen zoals ook de veiligheidsregio's hebben gehad. Maar om eventuele problemen te voorkomen moeten er een aantal technische zaken worden geregeld.

Ook wordt nagegaan of het mogelijk is dat de Omgevingsdiensten aan de VNG, net zoals het IPO voor omgevingsdiensten die onder de provinciale CAO vallen heeft mogelijk gemaakt, een volmacht kunnen verlenen om toch aan te sluiten bij de gemeentelijke CAO.

Het AB besluit

- Met betrekking tot 7.1 De tekst van het voorstel vast te stellen en deze ter besluitvorming te zenden aan de deelnemers.
- Met betrekking tot 7.3 de tekst van het ontwerpbesluit vast te stellen en deze met het verzoek om kennisgeven van eventuele wensen en/of bedenkingen te zenden aan provinciale staten en gemeenteraden van de deelnemers.
- Daarnaast na te gaan in hoeverre tot 1-1-2021 uitstel conform de Veiligheidsregio's tot de mogelijkheden behoort

7.2 Benoemingsbesluit Rekeningcommissie ODH 2019 Wassenaar

Het AB stemt in met het benoemingsbesluit.

8. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit om 10.30 uur de vergadering.

De secretaris,

De voorzitter,

ir. L.P. Klaassen

drs. ing. R.C. Paalvast

Vergadering Algemeen Bestuur 27 november 2019

Agendapunt 6.1 Ontwerp Najaarsnota 2019

Voor u ligt de Ontwerp Najaarsnota 2019 van de Omgevingsdienst Haaglanden.

In deze nota zijn de belangrijkste afwijkingen opgenomen ten opzichte van de Begroting en de stand van zaken bij de Voorjaarsnota 2019. In de nota wordt voorts ingegaan op de ontwikkelingen die financieel effect hebben op het huidige en volgende begrotingsjaren plus de voortgang en de prognose voor het gehele jaar 2019.

Ultimo augustus 2019 is een positief resultaat voorzien van ca. € 636.000, welke op basis van de vastgestelde methodiek van nacalculatie individueel verrekend wordt met de deelnemers. Het verwachte resultaat is een gevolg van het achterblijven van de productie over de eerste acht maanden van 2019 met name bij het programma Toetsing en Vergunningverlening. Er is in vergelijking met vorige jaren sprake van schommelingen in de vraag per deelnemer op het gebied van meldingen en vergunningaanvragen. De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in mei van dit jaar waarbij de toepassing van het Programma Aanpak Stikstof is verboden heeft een negatief effect op het aantal activiteiten gehad.

Bijlagen

Ontwerp Najaarsnota 2019

Voorstel

Het Dagelijks Bestuur stelt het Algemeen Bestuur de Ontwerp Najaarsnota 2019 vast te stellen door in te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Najaarsnota 2019 (zoals vermeld in paragraaf 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5 en 3.1.6).

Ontwerp Najaarsnota 2019

VOORTGANGSRAPPORTAGE T/M AUGUSTUS

Inhoudsopgave

1	AANBIEDING	3
1.1	SAMENVATTING	3
1.2	LEESWIJZER	3
2	REALISATIE OUTPUT EERSTE ACHT MAANDEN 2019	4
2.1	INLEIDING	4
2.2	OUTPUT T&V	4
2.3	OUTPUT T&H	5
2.3.1	Planmatig toezicht	5
2.3.2	Bodemtoezicht	5
2.3.3	Overlast	5
2.3.4	Her- en sanctiecontroles/handhaving	5
2.3.5	Duurzaamheid	6
2.4	OVERZICHT REALISATIE UREN PER DEELNEMER	7
3	WIJZIGINGEN	8
3.1	WAT ZIJN DE WIJZIGINGEN T.O.V. DE VOORJAARSNOTA 2019	8
3.1.1	Verhoging loonsom in verband met aanvullende opdrachten werkplan 2019	8
3.1.2	Additionele opdrachten	8
3.1.3	Aanpassing indexering a.g.v. nieuwe cao gemeentepersoneel 2019	8
3.1.4	Verhoging budget personeelslasten a.g.v. extra subsidie scholenproject	9
3.1.5	Verhoging budget personeelslasten i.v.m. detachering voorbereiding Omgevingswet	9
3.1.6	Verlaging budget personeelslasten a.g.v. verrekening kosten transitie	9
3.2	PROGRAMMABEGROTING NA WIJZIGING	10
3.3	REALISATIE EN PROGNOSE T/M AUGUSTUS 2019	11
3.4	LOON- EN PRIJSONTWIKKELINGEN	12
4	PARAGRAFEN	13
4.1	WEERSTANDSVERMOGEN/RISICOPARAGRAAF, FINANCIERING, BEDRIJFSVOERING EN ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	13
4.1.1	Weerstandvermogen/risicoparagraaf	13
4.1.2	Financiering	14
4.1.3	Bedrijfsvoering	14
4.1.4	Onderhoud kapitaalgoederen	16
5	BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR	17
6	BIJLAGEN	18
6.1	EXPLOITATIEOVERZICHT	18
6.2	OUTPUT T&V EERSTE ACHT MAANDEN 2019	20
6.2.1	Kritische Productie Indicatoren (KPI's) T&V	20
6.2.1.1	Tijdigheid	20
6.2.1.2	Bezwaar- en beroepszaken	21
6.2.2	Raming en realisatie uitgevoerde taken T&V	22
6.3	OUTPUT T&H EERSTE ACHT MAANDEN 2019	25
6.3.1	Raming en realisatie uitgevoerde taken T&H	25

1 Aanbieding

1.1 Samenvatting

Voor u ligt de Najaarsnota 2019. In deze nota zijn de belangrijkste afwijkingen opgenomen ten opzichte van de begroting en de stand van zaken bij de Voorjaarsnota 2019. Voorts geven wij in deze nota de ontwikkelingen aan die financieel effect hebben op het huidige en volgende begrotingsjaren.

Met name geldt dat voor de ontwikkeling van de loon- en prijsindices. In de begroting is voor de indexering van de loonkosten uitgegaan van een percentage van 2,9% en voor de materiële lasten van 1,6%. Op basis van de onlangs afgesloten cao voor gemeentepersoneel (looptijd 1 januari 2019 tot 1 januari 2021) bedraagt de werkelijke stijging van de loonkosten in 2019 2,58% wat neerkomt op een verschil van € 60.200 met de raming.

Verrekening van de loon- en materiële lasten vindt plaats op basis van nacalculatie via de jaarrekening.

Voor 2020 bedraagt de stijging van de loonsom op basis van de nieuwe cao 3,15% tegen geraamd 2,9%. De doorwerking hiervan naar 2021 is 1,34%. De budgettaire consequenties hiervan worden verwerkt via de Voorjaarsnota 2020.

De realisatie over de eerste acht maanden van 2019 blijft in totaliteit enigszins achter op de raming met name bij het Programma Toetsing en Vergunningverlening. Er is in vergelijking met vorige jaren sprake van schommelingen in de vraag per deelnemer op het gebied van meldingen en vergunningaanvragen. Ook zijn er effecten van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in mei van dit jaar. Het verbieden van de toepassing van het Programma Aanpak Stikstof heeft een negatief effect op het aantal activiteiten gehad.

Er wordt nu een resultaat voorzien van ca. € 636.000. Dat zal later op basis van de vastgestelde methodiek van nacalculatie individueel verrekend worden met de respectievelijke deelnemers. Omdat er nog vier maanden te gaan zijn is de verwachting dat de diverse over- en onderschrijdingen binnen de bandbreedte van 10% kunnen blijven. Bij nacalculatie zal dan straks per deelnemer een procentueel beperkt bedrag aan vorderingen en schulden van deze deelnemers op de dienst overgaan naar 2020. Voor een enkele deelnemer lijkt de realisatie zodanig te zijn dat incidenteel en wellicht ook structureel aanpassingen nodig zijn.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de afwijkingen van de output ten opzichte van de planning. Hoofdstuk 3 behandelt de wijzigingen in 2019. Hoofdstuk 4 geeft de relevante ontwikkelingen weer betreffende de paragrafen weerstandsvermogen, financiering, bedrijfsvoering en de risico's. Het besluit van het Algemeen Bestuur is opgenomen in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 zijn de bijlagen opgenomen.

2 Realisatie output eerste acht maanden 2019

2.1 Inleiding

Het werkplan 2019 vormt de basis voor de uitvoering van vergunningverlening¹, toezicht² en handhavingstaken (VTH-taken) door de ODH en is opgesteld binnen de door gemeenten en provincie opgestelde kaders. Hierbij is de uitvoering door de ODH van vergelijkbare werkzaamheden voor verschillende opdrachtgevers op elkaar afgestemd en geharmoniseerd. De werkzaamheden zijn verricht op basis van de PDC³ zoals deze is opgesteld door de gezamenlijke omgevingsdiensten in Zuid-Holland en vastgesteld door het bestuur van de ODH. Op de VTH-taken zijn de kwaliteitscriteria van de Wabo van toepassing⁴ evenals de kaders die worden gesteld op basis van de wet VTH.

De ODH werkt volledig zaakgericht en de uitvoeringstaken worden ondersteund door geautomatiseerde processen mede om te kunnen voldoen aan de afgesproken rapportageverplichtingen. In de voortgangsrapportages en het jaarrapport wordt gerapporteerd over de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden. Het programma is deels vraag-gestuurd en daardoor mede afhankelijk van externe factoren, waaronder het aantal aanvragen en meldingen en het aantal geconstateerde handelingen waarop moest worden toegezien of moest worden gehandhaafd.

Financiering van de taakuitvoering vindt plaats op basis van output, dat wil zeggen aan de hand van de per opdrachtgever te leveren producten en diensten. De deelnemersbijdrage is op basis van voorcalculatie vastgesteld. Verantwoording vindt conform de bestuurlijke afspraak plaats op basis van nacalculatie.

Hieronder is een beknopte rapportage opgenomen van de uitgevoerde werkzaamheden in de 2^e verslagperiode (januari t/m augustus) van 2019 voor de programma's "Toetsing & Vergunningverlening" (T&V) en "Toezicht & Handhaving" (T&H). De kwantitatieve verantwoording (aantallen) vindt plaats op basis van de registratie van werkzaamheden in het zaakstelsel. Deze aantallen zijn opgenomen in de bijlage. Bij de presentatie van de realisatiecijfers van de programma's zijn ter vergelijking de aantallen uit de begroting opgenomen zoals deze ten grondslag ligt aan de werkplannen 2019.

2.2 Output T&V

Over de eerste acht maanden van 2019 ligt de realisatie onder 2/3^e deel van het programma T&V. Met name op de werkvelden Milieu-inrichtingen, Bodem en Milieu & RO (geluid, lucht, EV) is het vraag gestuurde aanbod over het gehele werkpakket lager dan geraamd. Deze lagere realisatie kan voor een deel in verband worden gebracht met de stagnatie die is opgetreden in Wabo-procedures als gevolg van de perikelen rond de PAS-uitspraak. Dit is een incidenteel effect voor 2019.

Voor het werkveld Groen ligt de realisatie eveneens onder de raming, waarbij voor het aspect soortenbescherming sprake is van een groot werkaanbod. Doordat de mogelijkheden om extra capaciteit aan te trekken beperkt waren, kon in de achterliggende periode de realisatie niet worden verhoogd en is de werkvoorraad voor Groen opgelopen. Recentelijk kon de capaciteit worden vergroot, zodat dit grote werkaanbod kan worden aangepakt. Met de provincie vindt hierover goed overleg plaats.

De realisatie voor het werkveld Overige taken ligt rond de raming.

In de resterende maanden van 2019 zal blijken of het latere aanbod van de achterliggende maanden zich voortzet of dat het aanbod zal aantrekken. Dit zal mede afhangen van de termijn waarbinnen de stikstofproblematiek landelijk wordt opgelost en Wabo-procedures meer op gang komen. Voor het werkveld Groen zal komende maanden een intensivering van de uitvoering plaatsvinden. Eventuele knelpunten in het vraag gestuurde werkvolume van het programma T&V worden besproken in de accountgesprekken met de deelnemers.

In bijlage 6.2 is een overzicht van de output tot en met augustus opgenomen. In de accountgesprekken met de deelnemers vindt over de uitkomsten verdere afstemming plaats.

¹ Onder "vergunningverlening" wordt tevens begrepen de taken op het gebied van toetsing en advisering

² Onder "toezicht" wordt tevens begrepen het behandelen van overlastmeldingen

³ Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland, versie 1.0 d.d. 9 september 2013

⁴ Voor de taakuitvoering van de ODH worden de Kwaliteitscriteria 2.1 gehanteerd.

2.3 Output T&H

De ODH gaat ervan uit het planmatig deel van het werkplan voor het programma T&H is te realiseren zonder knelpunten. ODH-breed loopt de uitvoering van het programma conform planning met af en toe een plus en een min per onderwerp of deelnemer (terug te vinden in de 8 maanden rapportages per deelnemer). In deze rapportage staan de realisatiecijfers van de afgesloten zaken. Naast deze afgesloten zaken is er werk verricht, dat niet in deze rapportage maar pas in de volgende rapportage wordt meegeteld (onderhanden werk).

2.3.1 Planmatig toezicht

Het (Wm) planmatig toezicht loopt licht achter op de planning. Van de 673 geplande integrale zogenaamde Cat 2, 3 en 4 controles zijn er inmiddels 412 uitgevoerd (61%). Dit heeft meerdere oorzaken. Reden is voornamelijk dat zaken al wel uitgevoerd zijn, maar nog niet administratief afgerond. Het totale planmatig toezicht (Cat 2 t/m 4) zal uiteindelijk conform planning geheel worden uitgevoerd. De realisatie van de inventariserende controles (47%) en de themacontroles (35%) lopen achter op de planning. Deze controles worden bij veel accounts bewust achter de hand gehouden voor het laatste kwartaal om eventuele overschrijdingen op andere posten te kunnen opvangen. De meerderheid van de controles bij vuurwerkverkooppunten vindt pas plaats rond de vuurwerkverkoopperiode in december wanneer veel vuurwerk wordt ingekocht, opgeslagen en verhandeld. Controles vinden plaats in januari en oktober, maar vooral tijdens deze vuurwerkverkoopdagen als alle verkooppunten in Haaglanden intensief worden gecontroleerd.

2.3.2 Bodemtoezicht

De inspanningen op het gebied van bodemtoezicht verlopen volgens planning. Alhoewel de ODH geen invloed heeft op het aantal startmeldingen (Wbb) van bodemsaneringen, wordt uitgegaan dat het aantal controles over 2019 niet zal worden overschreden. Dit geldt nagenoeg ook voor de controles op toepassing van grond- en bouwstoffen in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit.

2.3.3 Overlast

Vanwege de trend in de afgelopen jaren van het gestaag groeiende aantal overlastmeldingen is de raming voor 2019 t.o.v. 2018 naar boven bijgesteld (2.849). Het aantal overlastmeldingen bedraagt nu 1.692 (59% op twee-derde van het jaar), waarmee de eerdere bijstelling iets te hoog lijkt te zijn. Er is met name sprake van een afname van het hoge aantal klachten in een handvol hardnekkige dossiers. Het aantal controles n.a.v. van deze meldingen ligt wel hoger dan de prognose (75%).

In de jaarplannen voor diverse opdrachtgevers is rekening gehouden met het controleren van naleving van de opgelegde geluidnormen bij evenementen en festiviteiten. Bij een aantal opdrachtgevers is daarnaast ook behoefte gebleken inzet van meetcapaciteit op controles van bouwgeluid. Daar waar mogelijk en inpasbaar in het werkprogramma wordt daar ook capaciteit op ingezet.

2.3.4 Her- en sanctiecontroles/handhaving

De naleving van wet- en regelgeving door bedrijven bij de controlebezoeken is beter dan verwacht. Er zijn minder bedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd waardoor logischerwijs het aantal hercontroles (nu 55% van jaarraming op 2/3e van het jaar) en sanctiecontroles (51%) achterblijft op de verwachting en de raming. Ook de inzet op de handhaving (voornemens en lasten onder dwangsom) ligt onder de prognose (50%). Omdat er echter nog een aantal trajecten in de pijplijn zitten (zoals een hersteltermijn in Q4) is het nog te vroeg om hier al conclusies uit te trekken over een verbetering van het naleefgedrag in het algemeen. De bestede tijd aan inningen ligt wel hoger dan geraamd. Op basis van jurisprudentie moet een overtreder de mogelijkheid worden geboden een zienswijze te geven voordat over kan worden gegaan tot het invorderen middels een invorderingsbeschikking. Dit betekent een extra handeling in de vorm van een brief aan de overtreder wordt en behandeling van de eventuele zienswijze in het definitieve besluit.

2.3.5 Duurzaamheid

EED

In 2012 is de Europese Energie-Efficiency Richtlijn (EED) vastgesteld. Deze richtlijn heeft tot doel om in 2020 20% minder energie te verbruiken en de bijhorende emissies drastisch te verminderen in Europa. Daartoe bevat de richtlijn verplichtingen voor zowel lidstaten als bedrijven. Deze richtlijn is op 10 juli 2015 in de Nederlandse wetgeving verankerd.

De afgelopen 3 jaar heeft de ODH de bedrijven die onder bovengenoemde regeling vallen actief benaderd, opgestelde energie-audits beoordeeld en de gegevens over deze bedrijven in ons bedrijvenbestand verwerkt. Op deze wijze zou de voortgang op het gebied van energiebesparing en mobiliteit gemonitord kunnen gaan worden. Echter werd op 4 juni jl. formeel bekend dat de bevoegdheid van het toezicht op de Tijdelijke regeling energie efficiëntie (EED) wijzigt. Vanaf 1 juli 2019 is het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat verantwoordelijk voor de beoordeling van de EED energie-audits. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) verzorgt namens het Ministerie vanaf dit tijdstip de uitvoering van de regeling.

Reguliere duurzaamheidscontroles

Slechts een beperkt aantal reguliere duurzaamheidscontroles konden worden opgenomen in de werkprogramma's van de deelnemers. Deze controles duurzaamheid omvatten het inventariseren van energieverbruik, te treffen maatregelen (besparingspotentieel) en advisering/uitleg bij een deel van de bedrijven die een EED ter beoordeling hebben opgestuurd. Duurzaamheidscontroles nemen meer tijd in beslag dan reguliere controles en bestaan uit een fysieke controle, administratieve ondersteuning, beoordeling van rapportages en plannen van aanpak en handhaving. Tevens dient er monitoring van de voortgang op het gebied van duurzaamheid (energie en vervoersmanagement) bij de bezochte bedrijven plaats te vinden. Daarbij kan het mogelijk nodig zijn dat vergunningen op de energieparagraaf moeten worden aangepast. Er is met name gekozen voor een stimulerende aanpak waardoor soms meerdere bezoeken aan een bedrijf noodzakelijk zijn. In het totaal zal de ODH dit jaar 80 van deze controles uitvoeren. In 2018 waren dit er nog 57. Het gros is reeds afgerond.

Informatieplicht/Energiebesparingsplicht (Erkende Maatregelen Lijst)

Op 1 juli 2019 is de informatieplicht in werking getreden. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft bedrijven, die (waarschijnlijk) aan de criteria voldoen, geïnformeerd over deze verplichting per brief. Opvallend is dat de RVO veel minder brieven heeft verzonden dan eerder aangekondigd. Waar het CBS eerder uitging van 125.000 bedrijven in Nederland die onder de informatieplicht vallen, heeft de RVO uiteindelijk slechts 44.000 brieven verzonden. (CBS: 6.959 inrichtingen in Haaglanden terwijl de RVO 2.731 brieven heeft verzonden). Het blijkt in de praktijk lastig om middels koppeling van bestanden de energiegegevens van bedrijven boven tafel te krijgen. Een vervolg stap wordt momenteel voorbereid. In mei en de laatste weken van juni (voor de formele sluitingsdatum van het eLoket) zijn veel telefoontjes en e-mails van bedrijven door team duurzaamheid behandeld. Opvallend is dat daarbij vaak om uitstel werd gevraagd om na 1 juli 2019 de gegevens te mogen invoeren (angst voor een boete). Vaak hebben bedrijven aangegeven meer tijd nodig te hebben dan aanvankelijk werd gedacht om de gevraagde gegevens te verzamelen. Tevens werd vaak geïnformeerd of huurder of verhuurder verantwoordelijk is voor het invullen van het e-Loket.

Op dit moment hebben circa 46% van de aangeschreven bedrijven in Haaglanden het eLoket ingevuld en is dit in lijn met de landelijke cijfers. Thans worden de voorbereidingen getroffen om de bedrijven die nog niet gereageerd hebben aan te schrijven, en/of een controle uitvoeren, en/of een communicatietraject starten al naar gelang de wensen van onze opdrachtgevers.

Van de bedrijven die wel gereageerd hebben wordt dit najaar een analyse opgesteld welke bedrijven met een hoog energieverbruik de minste score hebben op gebied van energiebesparing en kan worden afgestemd met de opdrachtgevers hoeveel bedrijven in 2020 kunnen worden bezocht op naleving van de energiebesparingsplicht.

In bijlage 6.3 is een overzicht van de output tot en met augustus maanden opgenomen. In de accountgesprekken met de deelnemers vindt over de uitkomsten verdere afstemming plaats.

2.4 Overzicht realisatie uren per deelnemer

In tabel 1 is het overzicht opgenomen van de totaal gerealiseerde uren per deelnemer, dat wil zeggen voor de programma's T&V en T&H tezamen. Als de realisatie over de eerste acht maanden van 2019 wordt vergeleken met een recht evenredig deel van de geraamde uren dan ligt de totale realisatie over beide programma's onder de raming. Dit komt, zoals eerder beschreven vooral tot uitdrukking in het programma T&V.

Op grond van de prognose (naar inzicht ultimo augustus) zijn er tussen de deelnemers verschillen in de realisatie. Bij één deelnemer (Midden-Delfland) zou de realisatie ruim boven de +10% uitkomen en voor twee deelnemers (Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar) zou de realisatie net onder de -10% uitkomen. Voor de overige deelnemers ligt de realisatie tussen de +10% en -10%.

De hogere realisatie voor Midden-Delfland treedt op over beide programma's en is deels het gevolg van een groter aanbod aan aanvragen, meldingen, toetsen en adviesvragen en deels door een verhoogde inzet op de assimilatiecontroles en een verhoogde inzet op overlast en Bodem. De lagere realisatie voor Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar is het gevolg van het lagere aanbod aan aanvragen, meldingen, toetsen en adviesvragen binnen het programma T&V.

Tabel 1 Overzicht realisatie uren januari tot en met augustus 2019

Deelnemers	Begroting 2019	Aanpassing werkplan	Begroting na aanpassing	Eerste wijziging Groene taken	Intensiveringen werkplan	Begroting na wijziging	Realisatie jan.-aug.
Delft	13.600	-173	13.427	0	224	13.651	8.057
Den Haag	66.500	-6	66.494	0	1.467	67.961	43.321
Leidschendam-Voorburg	8.600	-128	8.472	0	169	8.641	5.028
Midden-Delfland	5.500	-84	5.416	0	150	5.566	4.160
Pijnacker-Nootdorp	7.500	-29	7.471	0	124	7.595	4.345
Rijswijk	6.300	-49	6.251	0	125	6.376	4.258
Wassenaar	3.400	12	3.412	0	74	3.486	1.898
Westland	38.200	66	38.266	0	320	38.586	22.771
Zoetermeer	11.300	-19	11.281	0	248	11.529	6.895
Provincie Zuid-Holland	67.500	410	67.910	2.174	5.098	75.182	46.624
Totaal	228.400	0	228.400	2.174	7.999	238.573	147.357

Tabel 2 geeft een uitsplitsing van de intensiveringen van de werkplannen per deelnemer weer tot en met augustus 2019. Deze intensiveringen worden bij de nacalculatie betrokken.

Tabel 2 Overzicht intensiveringen werkplan tot en met augustus 2019

Deelnemers	Intensiveringen werkplan						
	Mijnbouwwet	EED	Informatieplicht	Ontheffingen	Geluidsmetingen	Waterwet	Totaal
Delft	0	54	170	0	0	0	224
Den Haag	0	366	1.101	0	0	0	1.467
Leidschendam-Voorburg	0	42	127	0	0	0	169
Midden-Delfland	0	12	38	0	100	0	150
Pijnacker-Nootdorp	0	30	94	0	0	0	124
Rijswijk	0	30	95	0	0	0	125
Wassenaar	0	18	56	0	0	0	74
Westland	0	78	242	0	0	0	320
Zoetermeer	0	60	188	0	0	0	248
Provincie Zuid-Holland	798	0	0	1.650	0	2.650	5.098
Totaal	798	690	2.111	1.650	100	2.650	7.999

3 Wijzigingen

In de Financiële Verordening ODH is opgenomen dat het Algemeen Bestuur d.m.v. tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de omgevingsdienst over de eerste acht maanden middels de Najaarsnota van het lopende boekjaar geïnformeerd wordt. Deze tussenrapportage gaat in op de ontwikkelingen van de lasten en baten ten opzichte van de begroting (art. 6, lid 4 & 5) en van de geplande productie. In onderstaande paragrafen wordt een toelichting gegeven op de afwijkingen van de verwachte realisatie ten opzichte van de Begroting 2019 en Voorjaarsnota 2019.

3.1 Wat zijn de wijzigingen t.o.v. de Voorjaarsnota 2019

3.1.1 Verhoging loonsom in verband met aanvullende opdrachten werkplan 2019

De gemeente Midden-Delfland heeft in aanvulling op het werkplan 2019 opdracht gegeven extra geluidscontroles bij evenementen uit te voeren voor een bedrag van € 11.800. Voorts heeft de provincie Zuid-Holland een aanvullende opdracht op het werkplan 2019 gegeven voor de uitvoering van de Waterwet (verstrekking waterwetvergunningen etc.) voor een bedrag van € 263.700. In totaal gaat het om een incidentele verhoging van het werkplan van € 275.500. Afrekening vindt plaats op basis van nacalculatie.

Op grond van artikel 24 achtste lid onder b van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden GR ODH) hoeft deze wijziging niet voor besluitvorming aan de deelnemers te worden voorgelegd en kan worden volstaan met een administratieve wijziging.

3.1.2 Additionele opdrachten

Additionele opdrachten betreft opdrachten waarvan afrekening niet plaatsvindt op basis van het werkplan. Additionele opdrachten hoeven eveneens op grond van artikel 24 achtste lid onder b van de GR ODH niet aan de deelnemers te worden voorgelegd en kan worden volstaan met een administratieve wijziging. Ultimo augustus 2019 is in totaal € 1.201.200 aan additionele opdrachten opgenomen (zie tabel 3), een stijging ten opzichte van de Voorjaarsnota 2019 met € 304.200.

Tabel 3 Overzicht additionele opdrachten

Projecten	Totaal				
	Opdracht	Realisatie	Verplichting	Totaal	Restant
E-PRTR	6.800,00	6.756,00	0,00	6.756,00	44,00
Advisering BRIKS gemeenten	100.000,00	14.177,50	34.080,34	48.257,84	51.742,16
Impuls Omgevingsveiligheid (deelprogramma 2 en 3)	46.000,00	0,00	0,00	0,00	46.000,00
Impuls Omgevingsveiligheid (deelprogramma 3 en 4)	112.800,00	10.180,00	4.275,00	14.455,00	98.345,00
Advisering Stedelijke ontwikkeling Zoetermeer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Werkplan Spoed en Nazorg	476.800,00	213.945,30	113.715,63	327.660,93	149.139,07
Extra bodemsaneringskosten Zoetermeer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Update bodemdata	317.800,00	173.652,61	89.094,94	262.747,55	55.052,45
Strategisch programmaplan Datakwaliteit Omgevingsdiensten Zuid-Holland	6.100,00	5.122,50	0,00	5.122,50	977,50
Digitale dienstverlening	120.900,00	0,00	0,00	0,00	120.900,00
Energiecontroles Pijnacker-Nootdorp	10.000,00	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00
Besmettingsgevaar Legionella door Afvalwaterzuiveringsinstallaties	4.000,00	3.959,00	0,00	3.959,00	41,00
Totaal additionele opdrachten	1.201.200,00	437.792,91	241.165,91	678.958,82	522.241,18

3.1.3 Aanpassing indexering a.g.v. nieuwe cao gemeentepersoneel 2019

In de begroting 2019 is rekening gehouden met een indexering van de loonsom van 2,9%. Op basis van de nieuwe cao voor gemeentepersoneel komt de verhoging in 2019 uit op 2,58% (zie ook 3.4). Dit heeft tot gevolg dat de loonsom € 60.200 lager uitkomt en daarmee ook de deelnemersbijdrage. Verrekening vindt plaats op basis van nacalculatie via de jaarrekening.

3.1.4 Verhoging budget personeelslasten a.g.v. extra subsidie scholenproject

In het kader van de 'ondersteuning aanpak energiebesparing' (scholenproject) is in 2017 een bedrag van € 124.000 aan subsidie toegekend. Aanvankelijk was de subsidie gemaximaliseerd op € 124.000, maar in 2019 is alsnog een aanvullende subsidie toegekend van € 21.000. Het bedrag van € 21.000 is toegevoegd aan het budget personeelslasten.

3.1.5 Verhoging budget personeelslasten i.v.m. detachering voorbereiding Omgevingswet

In het kader van de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet is personeel van de ODH gedetacheerd bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De daarop betrekking hebbende loonkosten bedragen € 58.600 die door de VNG worden vergoed. Het bedrag van € 58.600 is toegevoegd aan het budget personeelslasten.

3.1.6 Verlaging budget personeelslasten a.g.v. verrekening kosten transitoria

Na vaststelling van de Voorjaarsnota 2019 zijn over 2018 alsnog facturen ontvangen waardoor de opbrengst uit de afwikkeling van transitoria over 2018 per saldo € 4.200 lager uitvalt dan geraamd. Als gevolg daarvan wordt het budget personeelslasten eveneens met € 4.200 verlaagd.

Tabel 4 Wijzigingen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2019

Nr.	Omschrijving wijzigingen	Budgettair effect	Effect deelnemersbijdrage
Administratieve wijziging			
3.1.1	Aanvulling werkplan gemeente Midden-Delfland en de provincie Zuid-Holland	Budgetneutraal	Verhoging deelnemersbijdrage gemeente Midden-Delfland en Provincie Zuid-Holland
3.1.2	Additionele opdrachten	Budgetneutraal	Geen wijziging deelnemersbijdrage
Wijzigingen voortvloeiende uit de Najaarsnota 2019			
3.1.3	Aanpassing indexering loonsom a.g.v. nieuwe cao gemeenten 2019	Verlaging loonsom	Verlaging deelnemersbijdrage
3.1.4	Extra subsidie scholenproject t.b.v. inhuur	Budgetneutraal	Geen wijziging deelnemersbijdrage
3.1.5	Detachering personeel voorbereiding Omgevingswet	Budgetneutraal	Geen wijziging deelnemersbijdrage
3.1.6	Verrekening kosten transitoria	Budgetneutraal	Geen wijziging deelnemersbijdrage

3.2 Programmabegroting na wijziging

Door de eerder genomen besluiten voortvloeiende uit de Jaarrekening 2018, de Voorjaarsnota 2019 en de in deze nota opgenomen wijzigingen veranderen de programmatotalen. De lasten van het programma Toetsing en Vergunningverlening stijgen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2019 met € 462.100 naar € 8.466.200 en de lasten van het programma Toezicht en Handhaving stijgen met € 6.200 naar € 7.080.400.

Tabel 5 Programmabegroting na wijziging

Totaal lasten en baten per programma	Begroting primitief	Begrotings- wijziging	Administratieve wijziging	Wijziging VJN	Begroting na VJN	Administratieve wijziging	Wijziging NJN	Begroting na wijziging
Toetsing en Vergunningverlening - werkplan	6.820.200	378.800	0	-15.000	7.184.000	181.300	-23.400	7.341.900
Toetsing en Vergunningverlening - additionele opdrachten	0	0	820.100	0	820.100	304.200	0	1.124.300
1. Toetsing en Vergunningverlening	6.820.200	378.800	820.100	-15.000	8.004.100	485.500	-23.400	8.466.200
Toezicht en Handhaving - werkplan	6.193.400	179.100	0	630.900	7.003.400	8.700	-2.500	7.009.600
Toezicht en Handhaving - additionele opdrachten	0	0	70.800	0	70.800	0	0	70.800
2. Toezicht en Handhaving	6.193.400	179.100	70.800	630.900	7.074.200	8.700	-2.500	7.080.400
Totaal lasten programma's	13.013.600	557.900	890.900	615.900	15.078.300	494.200	-25.900	15.546.600
3. Algemene dekkingsmiddelen	-21.223.100	-838.400	-897.000	-493.000	-23.451.500	-579.700	-15.200	-24.046.400
4. Overhead	8.303.600	279.400	6.100	10.300	8.599.400	85.500	41.100	8.726.000
5. Heffing Vpb	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Onvoorzien	43.300	1.100	0	-7.800	36.600	0	0	36.600
Saldo van baten en lasten	-12.876.200	-557.900	-890.900	-490.500	-14.815.500	-494.200	25.900	-15.283.800
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	137.400	0	0	125.400	262.800	0	0	262.800
7. Mutaties reserves								
Storting resultaat jaarrekening 2018 in alg. reserve	0	0	0	41.900	41.900	0	0	41.900
Onttrekking saldo jaarrekening 2018	0	0	0	-167.300	-167.300	0	0	-167.300
Onttrekking algemene reserve t.b.v. egalisering deelnemers bijdrage	-137.400	0	0	0	-137.400	0	0	-137.400
Mutatie reserves	-137.400	0	0	-125.400	-262.800	0	0	-262.800
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0	0	0	0

3.3 Realisatie en prognose t/m augustus 2019

In het volgende overzicht (tabel 6) zijn, inclusief de wijzigingsvoorstellen uit deze nota, de gerealiseerde uitgaven en aangegane verplichtingen tot en met augustus 2019 opgenomen inclusief een prognose per eind 2019.

In bijlage 6.1 is een toelichting op kostensoort opgenomen.

Tabel 6 Realisatie en prognose t/m augustus 2019

Totaal lasten en baten per programma	Begroting na wijziging	Realisatie t/m 31-08-2019	Verplichtingen t/m 31-08-2019	Totaal	Prognose	Vershil
Toetsing en Vergunningverlening - werkplan	7.341.900	4.215.872	711.194	4.927.066	6.933.409	408.491
Toetsing en Vergunningverlening - additionele opdrachten	1.124.300	403.780	222.902	626.682	626.682	497.618
1. Toetsing en Vergunningverlening	8.466.200	4.619.652	934.096	5.553.748	7.560.091	906.109
Toezicht en Handhaving - werkplan	7.009.600	4.223.078	310.474	4.533.552	7.009.111	489
Toezicht en Handhaving - additionele opdrachten	70.800	28.890	18.264	47.154	47.154	23.646
2. Toezicht en Handhaving	7.080.400	4.251.968	328.738	4.580.706	7.056.265	24.135
Totaal lasten programma's	15.546.600	8.871.620	1.262.834	10.134.454	14.616.356	930.244
3. Algemene dekkingsmiddelen	-24.046.400	-23.272.179	-252.089	-23.524.268	-23.524.268	-522.132
4. Overhead	8.726.000	5.319.905	1.087.974	6.407.879	8.534.000	192.000
5. Heffing Vpb	0	0	0	0	0	0
6. Onvoorzien	36.600	0	0	0	0	36.600
Saldo van baten en lasten	-15.283.800	-17.952.274	835.885	-17.116.389	-14.990.268	-293.532
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	262.800	-9.080.654	2.098.719	-6.981.935	-373.912	636.712
7. Mutaties reserves						
Storting resultaat jaarrekening 2018 in alg. reserve	41.900	41.916	0	41.916	41.916	-16
Onttrekking saldo jaarrekening 2018	-167.300	-167.316	0	-167.316	-167.316	16
Onttrekking algemene reserve t.b.v. egalisering deelnemersbijdrage	-137.400	-137.400	0	-137.400	-137.400	0
Mutatie reserves	-262.800	-262.800	0	-262.800	-262.800	0
Gerealiseerd resultaat	0	-9.343.454	2.098.719	-7.244.735	-636.712	636.712

De verwachting is dat het programma Toetsing en Vergunningverlening ultimo 2019 ca. € 906.000 lager uitvalt dan geraamd. Hiervan heeft een deel betrekking op additionele opdrachten, waarvan op basis van de realisatie en uitstaande verplichtingen per eind augustus wordt ingeschat dat deze € 498.000 lager uitvallen dan geraamd. De achterblijvende vraag naar vergunningen (o.a. als gevolg van de uitspraak van de Raad van State met betrekking tot de PAS) heeft ertoe geleid dat de uitgaven ca. € 600.000 lager uitvallen geraamd, waarvan € 408.000 betrekking heeft op het programma Toetsing en Vergunningverlening en € 192.000 op Overhead. Daarnaast

Het verschil op het programma Toezicht en Handhaving wordt veroorzaakt door additionele opdrachten, waarvan op basis van de realisatie en uitstaande verplichtingen per eind augustus wordt ingeschat dat deze € 24.000 lager uitvallen dan geraamd.

Door het achterblijven van de uitgaven van de additionele opdrachten is geprognosticeerd dat de algemene dekkingsmiddelen ook lager uitkomen dan geraamd. In totaal gaat het om een bedrag van € 522.000 waarvan € 498.000 betrekking heeft op additionele opdrachten binnen het programma Toetsing en Vergunningverlening en € 24.000 op additionele opdrachten binnen het programma Toezicht en Handhaving.

Daarnaast is van de post Onvoorzien nog een bedrag van afgerond € 36.000 beschikbaar.

Het geprognosticeerde resultaat van € 636.000 vloeit via de door het Algemeen Bestuur op 26 juni 2019 vastgestelde methodiek van nacalculatie terug naar de deelnemers (middels verrekening via de balans naar het volgende boekjaar).

3.4 Loon- en prijsontwikkelingen

In het Koersplan 2018-2022 zijn voor de loon- en prijsontwikkeling de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Lasten:
“Indien de werkelijke lasten niet vaststaan, wordt als basis voor het bepalen van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de personele en/of materiële lasten, de CPB-indexen uit de Macro Economische Verkenning (MEV) gehanteerd zoals deze is opgenomen in de septembercirculaire voor zowel het provinciefonds als het gemeentefonds (index overheidsconsumptie lonen en salarissen en index overheidsconsumptie netto materiële consumptie). In de AB-vergadering van november vindt besluitvorming plaats over de op basis hiervan te hanteren index voor de lastenstijgingen in het daarop volgende jaar. De geïndexeerde begroting wordt dan als eerste begrotingswijziging⁵ aan het bestuur voorgelegd”;
- Baten:
“De dekking van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de personele lasten en/of materiële lasten (conform het AB-besluit zoals hierboven beschreven) wordt in principe in eerste instantie gezocht binnen de reguliere exploitatie. Indien lasten en baten op deze wijze niet of onvoldoende in evenwicht kunnen worden gebracht, neemt het AB een besluit op grond waarvan dit evenwicht wordt hersteld. Het behoud van kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening is daarbij uitgangspunt. Bij het aantoonbaar ontbreken van structurele financiële ruimte zal de deelnemersbijdrage worden aangepast om het evenwicht tussen lasten en baten te realiseren”.

In de begroting 2019-2022 is rekening gehouden met een stijging van 2,9% voor lonen en voor materiële lasten van 1,6%. Inmiddels is tussen VNG en de werknemersorganisaties een akkoord gesloten over een nieuwe cao voor gemeentepersoneel. Het nieuwe akkoord heeft een looptijd van 24 maanden tot eind 2020. Het akkoord voorziet in een stijging van de salarissen per 1 oktober 2019 met 3,25%, waarbij medewerkers die op 28 juni 2019 in dienst waren een eenmalige uitkering ontvangen van bruto € 750 (op basis van voltijd). Per 1 januari 2020 stijgen de salarissen met 1%, per 1 juli 2020 met 1% en per 1 oktober 2019 nog eens met 1%.

Per saldo stijgen de lonen in 2019 met 2,58% terwijl rekening was gehouden met een stijging van 2,9%. In de begroting 2019 na wijziging is rekening gehouden met een indexering van de P-lasten van afgerond € 533.000; op basis van een stijging met 2,58% komt dat neer op een indexering van afgerond € 472.800. Een lagere stijging van de P-lasten van € 60.200. Dit bedrag zal in het kader van de nacalculatie met de deelnemers worden verrekend (zie bijlage 6.1 tabel 13).

In de begroting 2020 is net als in 2019 rekening gehouden met een stijging van de P-lasten met 2,9%. Op basis van de nieuwe cao komt de stijging van de P-lasten in 2020 neer op 3,15% en een stijging van 1,34% in 2021. De budgettaire effecten zullen bij Voorjaarsnota 2020 worden verwerkt.

De stijging van de materiële lasten blijft in 2019 ongewijzigd; op basis van de MEV 2020 van september 2019 wordt in 2020 rekening gehouden met een indexering van 1,6%. Hiermee is in de begroting 2020 reeds rekening mee gehouden.

⁵ Ten aanzien van de te hanteren index is door het Algemeen Bestuur besloten, in afwijking van hetgeen in het Koersplan is opgenomen, deze gelijk in de ontwerp begroting op te nemen en niet pas in de AB-vergadering van november.

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen/risicoparagraaf, financiering, bedrijfsvoering en onderhoud kapitaalgoederen

4.1.1 Weerstandsvermogen/risicoparagraaf

Tabel 7 Stand algemene reserve 2019

Reserves 2019	Beginstand 2019	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2019
Algemene Reserve	1.166.870	41.916	137.400	1.071.386
Rekeningresultaat 2018	167.316		167.316	0
Totaal	1.334.186	41.916	304.716	1.071.386

Het saldo van de Algemene reserve bedroeg eind 2018 (inclusief het saldo van de jaarrekening 2018 van € 167.316) € 1.334.186. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten een bedrag van € 125.400 aan te wenden voor de behandeling van ontheffingsaanvragen soortenbescherming en het restantbedrag van € 41.916 aan de Algemene reserve toe te voegen.

In 2019 is in het kader van de productiviteitsstijging een onttrekking opgenomen van € 137.400. De Algemene reserve kent na verwerking een saldo van € 1.071.386.

In de Nota Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit die op 27 juni 2017 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld, is vastgelegd dat de incidentele weerstandscapaciteit (Algemene reserve) maximaal 5% van de begrote structurele lasten bedraagt en tenminste gelijk is aan een risicoprofiel met een ratio 1,0. In de begroting 2018 is een risicoprofiel opgenomen van € 1.020.000 (tabel 8).

Het verloop van de Algemene reserve ziet er als volgt uit:

Stand algemene reserve ultimo 2018 (inclusief saldo jaarrekening 2017)	€	1.334.186
• Onttrekking budgetoverheveling ontheffingsaanvragen soortenbescherming	€	-/- 125.400
• Onttrekking t.b.v. egalisatie deelnemersbijdrage (€ 274.800 -/- € 412.200)	€	-/- 137.400
Stand algemene reserve ultimo 2019	€	1.071.386

Tabel 8 Risicoprofiel

Soort risico	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Risico-score	Beheersmaatregel	Bandbreedte financieel risico	Benodigde weerstandscapaciteit
Bedrijfsproces	Uitval bijzondere omstandigheden	Exploitatieverlies	Zeer groot	Gemiddeld	15	Verzuimbeleid	€ 0,8 miljoen	400.000
Juridisch/aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid handelen ODH	Exploitatieverlies	Groot	Gemiddeld	12	Aansprakelijkheidsverzekering	€ 0,5 miljoen	200.000
Materieel	Uitval van hard- en softwaresystemen	Exploitatieverlies	Zeer groot	Zeer klein	5	Noodstroomvoorziening en uitwijk	€ 2,0 miljoen	200.000
	Het buiten gebruik zijn van de huisvesting	Exploitatieverlies	Zeer groot	Zeer klein	5	-	€ 1,4 miljoen	140.000
Product/dienst	Verschil vraag en aanbod producten en diensten	Schaalnadeel	Zeer groot	Zeer klein	5	Flexibele schil (nog te vormen)	€ 0,8 miljoen	80.000
Totaal gekwantificeerde risico's								1.020.000

Het gekwantificeerde risico is berekend op een bedrag van € 1.020.000.

De maximale incidentele weerstandscapaciteit bedraagt na de taakoverdrachten 5% van de structurele lasten. De totale lasten 2019 na wijziging bedragen € 24.309.200, waarvan incidenteel:

• Additionele opdrachten	€	1.201.200
• Resultaatbestemming jaarrekening 2018	€	125.400
• Incidentele lasten afrekening voorgaande dienstjaren, transitoria	€	235.400
Totaal incidentele lasten	€	1.562.000

De structurele lasten bedragen € 22.747.200 (€ 24.309.200 -/- € 1.562.000), zodat de maximale incidentele weerstandscapaciteit uitkomt op 5% van € 22.747.200 is afgerond € 1.137.400.

De werkelijke incidentele weerstandscapaciteit (algemene reserve) bedraagt € 1.071.400. Het totaal van de gekwantificeerde risico's bedraagt exclusief de memorieposten € 1.020.000. Dit komt overeen met een weerstandratio van 1,05.

Tabel 9 Stand voorzieningen 2019

Voorzieningen 2019	Beginstand 2019	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2019
Verlofrechten latende organisatie	38.228	0	38.228	0
Werkloosheidsuitkeringen	324.000	0	13.902	310.098
Totaal	362.228	0	52.130	310.098

T.b.v. de verlofsaldi die zijn meegebracht door de medewerkers in 2013 is destijds een voorziening verlofrechten latende organisatie in het leven geroepen. Het restantsaldo per 1 januari 2019 van € 38.228 was ultimo augustus 2019 aan de voorziening onttrokken.

Voor een tweetal medewerkers heeft het 'van werk naar werk' traject als gevolg van de in 2016 besloten wijzigingen en aanvullingen op het inrichtings- en personeelsplan (I&P-plan) niet tot het gewenste resultaat geleid. De medewerkers hebben vanaf 1 januari 2019 recht op een werkloosheidsuitkering. Omdat de ODH risicodragers is, heeft het Algemeen Bestuur op 26 juni 2019 een voorziening ingesteld voor de dekking van de (bovenwettelijk) werkloosheidsuitkering waardoor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen niet op de exploitatie in toekomstige jaren drukken. Ultimo augustus 2018 was een bedrag van € 13.902 aan de voorziening onttrokken.

4.1.2 Financiering

Geen wijzigingen.

4.1.3 Bedrijfsvoering

Organisatie

Vanwege de ontwikkelingen in de omgeving, veranderende wet- en regelgeving, toenemende digitalisering en complexiteit in de samenleving staat ook de inrichting van de organisatie van de ODH niet stil. Een continue doorontwikkeling van de organisatie (mensen, functies en processen) is ook bij de ODH noodzakelijk om overeind te blijven in deze tijd. De organisatie evolueert daarom bijna permanent en staat continu onder druk van veranderingen en aanpassingen mede vanwege een langzame maar gestage groei. De ODH heeft in het tweede kwartaal hierdoor ook haar huisvesting uit moeten breiden. Er zijn extra werkruimtes in gebruik genomen om de groei van de organisatie op te vangen en het personeel passend te kunnen huisvesten.

Personeel

De ODH heeft in de eerste acht maanden hard gewerkt om vacatureruimte die bij de start van het jaar 31 fte bedroeg, terug te dringen. Er is extra ingezet op arbeidsmarktcommunicatie door o.a. aanwezigheid op Hogescholen in de regio en de Nationale Carrièrebeurs. Daardoor zijn er veel nieuwe jongeren aangetrokken zowel op functies als in een startersprogramma. Het verloop is echter ook groter dan de laatste jaren gebruikelijk was. Tevens is er een groeiende behoefte aan specialistische functies waar de markt niet of nauwelijks in kan voorzien. Hierdoor is er ultimo augustus nog sprake van 19 vacatures. De komende periode blijft er extra aandacht nodig voor zowel arbeidsmarktcommunicatie, werving als binding van personeel aan de organisatie.

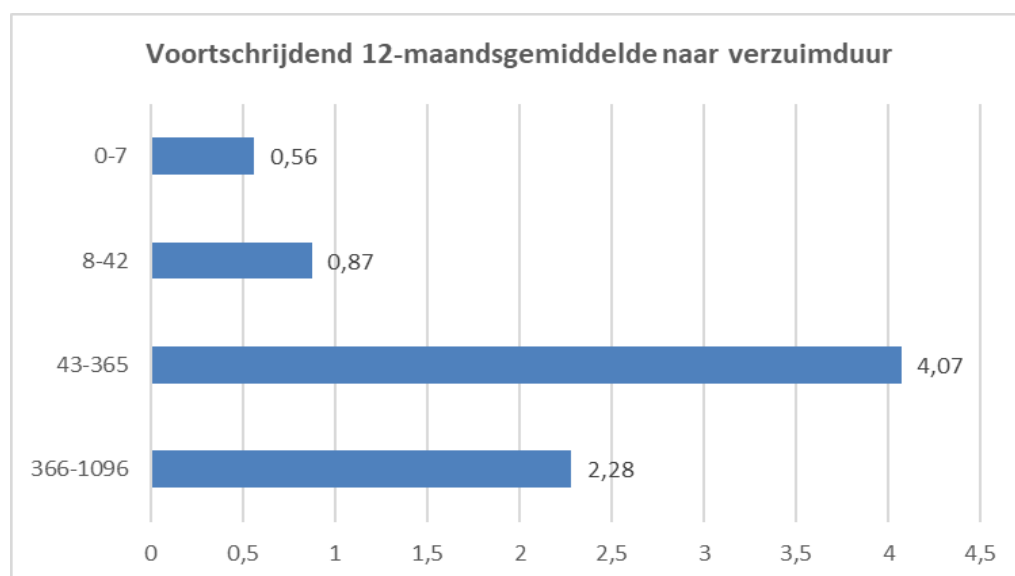
Het ziekteverzuimpercentage (7,9%) over de eerste acht maanden lag hoger dan het streefcijfer (4,5%). Het voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen twaalf maanden (periode september 2018 – augustus 2019) bedraagt 7,8%. Ziektepreventie heeft daarom in de afgelopen periode extra aandacht gekregen o.a. door middel van trainingen voor de teamleiders en toezichthouders. Eind oktober worden tijdens de 'vitaliteitsweek' diverse workshops gehouden voor medewerkers waarin werkdruk en ziekteverzuim centraal staan. De voortgang en aanpak van het ziekteverzuim wordt weer elk kwartaal besproken met de bedrijfsarts en de verzuimcoach in het Sociaal Medisch Overleg. Omdat de ODH een relatief kleine organisatie is, weegt een relatief beperkt aantal langdurig zieken zwaar door op het percentage. Er is een oorzakelijk verband tussen een hoge gemiddelde leeftijd (49 jaar), een hoge werkdruk, een relatief groot aantal vacatures en het ziekteverzuimpercentage. Blijvende aandacht van het management is hier nodig.

Het verzuimpercentage is ingericht naar de standaard zoals deze ook bij het A&O -fonds wordt gehanteerd. De standaard is namelijk verzuimcijfers inclusief langdurig zieken en exclusief zwangerschappen. Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2018 bij gemeenten is landelijk 5,8% (bron: Enquête Personeelsmonitor 2018 A&O-fonds). In tabel 10 zijn de 12-maandsgemiddelden opgenomen inclusief langdurig zieken en exclusief zwangerschappen. In grafiek 1 is de procentuele verdeling van het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde naar verzuimduur weergegeven.

Tabel 10 Ziekteverzuimpercentage

Ziekteverzuim	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Voortschrijdend 12-maandsgemiddelde	6,1	5,8	7,2	6,0	6,8	7,8

Grafiek 1 Verdeling voortschrijdend 12-maandsgemiddelde naar verzuimduur

Informatisering en automatisering

De ICT omgeving is permanent in ontwikkeling. De voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet (Ow) met daaraan gekoppeld het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) zorgen ervoor dat op dit vlak blijvende inspanningen noodzakelijk zullen zijn. Op het gebied van de inrichting en doorontwikkeling van het ODH ICT-landschap en de toekomstige aansluiting op de bestaande landelijke systemen zijn een aantal ontwikkelingen gaande. De inrichting van een Documentmanagementsysteem en een archief is een taaie brok die langer duurt dan gepland. Daarnaast zijn de vervanging van het VTH-systeem Squit XO en het financieel/HRM-systeem Profit/AFAS, die beiden in 2020 voorzien zijn, in gang gezet. Bij de aanbesteding van het VTH-systeem wordt rekening gehouden met de volgende aspecten: het (1) beschikbaar hebben van de juiste informatie (data) op de juiste wijze en op het juiste moment voor de gebruikers en (2) het op de juiste wijze kunnen beschikbaar stellen (ontsluiten) van deze data.

Ruimte kapitaallasten

Bij Voorjaarsnota 2019 is besloten de incidentele ruimte in de kapitaallasten van € 262.900 in te zetten voor de dekking van verschillende incidenteel in 2019 te verwachten uitgaven, waarvoor in de begroting 2019 geen financiële middelen aanwezig waren.

Ultimo augustus 2019 was in totaal € 103.700 van het beschikbare bedrag ingezet:

• Communicatie en uitvoering strategisch personeelsbeleid	€	84.500
• Inhuur juridische expertise PAS	€	19.200
Totaal	€	103.700

Voorts zijn de volgende uitgaven te verwachten:

• Expertise begeleiding Europese aanbesteding VTH systeem	€	21.000
• Expertise begeleiding Europese aanbesteding financieel/salarissysteem	€	16.800
• Optimalisering beveiliging/optimalisatie netwerk omgeving	€	60.000
• Expertise ICT-architectuur	€	46.000
• Implementatie Wnra	€	memorie
Totaal nog te verwachte uitgaven	€	143.800

Restantbudget beschikbare ruimte kapitaallasten	€	15.400
---	---	--------

4.1.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf heeft tot doel te laten zien hoe de ODH de instandhouding waarborgt van de kapitaalgoederenvoorraad. De kapitaalgoederen van de ODH bestaan uit twee onderdelen: investeringen in ICT en investeringen in huisvesting/inventaris. De kapitaallasten en onderhoudskosten van deze investeringen zijn opgenomen in de exploitatie.

Bij besluit van 22 juni 2017 heeft het Algemeen Bestuur bij Voorjaarsnota 2017 een investeringskrediet ICT van € 2.200.000 beschikbaar gesteld. Bij besluit van 30 november 2017 heeft het Algemeen Bestuur bij Najaarsnota 2017 nog aanvullend bedrag van € 175.000 beschikbaar gesteld. Bij Voorjaarsnota 2018 is voor de aanschaf van tablets t.b.v. een mobiele toezichts-applicatie een aanvullend krediet van € 75.000 beschikbaar gesteld, waarmee het totale ICT-krediet is verhoogd naar € 2.450.000. Ultimo augustus 2019 was hiervan nog € 1.339.800 beschikbaar.

Bij Voorjaarsnota 2019 is een aanvullend krediet van € 85.000 beschikbaar gesteld voor huisvesting en inventaris, waardoor het totale krediet € 439.000 bedraagt. Hiervan was ultimo augustus 2019 nog een restantbudget beschikbaar van € 62.600.

In tabel 11 is een totaal overzicht opgenomen.

Tabel 11 Overzicht krediet ICT en huisvesting/inventaris

Materiële vaste activa	Krediet	Uitgaven t/m 2018	Realisatie 2019 t/m 31-08-2019	Verplichtingen	Totaal	Restantkrediet per 31-08-2019
Vervangingsinvestering ICT	1.075.000	583.607	7.992	6.190	597.789	477.211
Aanschaf tablets t.b.v. toezichtsapp.	75.000	0	75.000	0	75.000	0
Optimalisatie Afas Profit	0	0	0	0	0	0
Vervangingsinvestering ICT	1.150.000	583.607	82.992	6.190	672.789	477.211
Vervanging VTH-systeem	0	0	0	0	0	0
Vervanging financieel- en personeelsysteem	0	0	0	0	0	0
Vervangingsinvestering DMS/RMA	1.000.000	486.344	-52.467	3.500	437.377	562.623
Vervangingsinvestering ICT nog te bepalen	300.000	0	0	0	0	300.000
Totaal ICT krediet	2.450.000	1.069.951	30.525	9.690	1.110.166	1.339.834
Huisvesting en inventaris	354.200	244.168	28.523	18.868	291.559	62.641
Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	84.800	84.797	0	0	84.797	3
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	439.000	328.965	28.523	18.868	376.356	62.644
Totaal	2.889.000	1.398.916	59.048	28.558	1.486.522	1.402.478

De vervanging van de verouderde hardware heeft in 2018 plaatsgevonden. De uitvoering van de overige investeringen (met uitzondering van de nog nader te bepalen ICT vervangingsinvesteringen van € 300.000) zoals vervanging DMS/RMA heeft om diverse redenen vertraging opgenomen.

5 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de omgevingsdienst Haaglanden;

BESLUIT:

1. In te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Najaarsnota 2019 (zoals vermeld in paragraaf 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5 en 3.1.6).

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 27 november 2019.

De secretaris,

De voorzitter,

Ir. L.P. Klaassen

Drs. Ing. R.C. Paalvast

6 Bijlagen

6.1 Exploitatieoverzicht

Tabel 12 Exploitatieoverzicht

Hoofdkostensoort	Begroting na VJN	Administratieve wijziging	NJN 2018	Begroting na wijzigingen	Realisatie t/m 31-08-2019	Verplichtingen t/m 31-08-2019	Totaal t/m 31-08-2019	Prognose	Verschil t.o.v. prognose
Personeelslasten	19.484.300	262.400	15.200	19.761.900	11.733.900	1.662.721	13.396.621	19.353.900	408.000
Kapitaallasten	309.500	0	0	309.500	309.497	0	309.497	309.497	3
Materiële kosten	3.883.900	317.300	0	4.201.200	2.148.128	688.087	2.836.215	3.486.959	714.241
Onvoorzien	36.600	0	0	36.600	0	0	0	0	36.600
TOTAAL LASTEN	23.714.300	579.700	15.200	24.309.200	14.191.525	2.350.808	16.542.333	23.150.356	1.158.844
Deelnemersbijdragen	-22.394.500	-275.500	60.200	-22.609.800	-22.519.522	-90.300	-22.609.822	-22.609.822	22
Overige opbrengsten	-160.000	0	-75.400	-235.400	-131.423	-104.064	-235.487	-235.487	87
Additionele projecten	-897.000	-304.200	0	-1.201.200	-621.234	-57.725	-678.959	-678.959	-522.241
TOTAAL BATEN	-23.451.500	-579.700	-15.200	-24.046.400	-23.272.179	-252.089	-23.524.268	-23.524.268	-522.132
SALDO LASTEN EN BATEN	262.800	0	0	262.800	-9.080.654	2.098.719	-6.981.935	-373.912	636.712
Mutaties reserves	-262.800	0	0	-262.800	-262.800	0	-262.800	-262.800	0
TOTAAL RESULTAAT	0	0	0	0	-9.343.454	2.098.719	-7.244.735	-636.712	636.712

Lasten

1. Personeelslasten

De post personeel bestaat uit de salariskosten van het eigen personeel, de inhuur van derden, opleidingskosten en algemene personeelskosten.

De opleidingskosten bedragen 2,3% van de salariskosten. De algemene personeelskosten bestaan uit o.a. de kosten voor woon-werkverkeer, overwerk, wachtdienstvergoedingen, kosten BHV, kosten arbodienst, kosten personeelsvereniging en kosten ondernemingsraad.

De post personeelslasten is ten opzichte van de Voorjaarsnota 2019 met € 277.600 gestegen:

• Verhoging aanvulling werkplan gemeente Midden-Delfland	€	11.800
• Verhoging aanvulling werkplan provincie Zuid-Holland	€	263.700
• Verhoging overboeking naar materiële lasten	€	-/- 13.100
Totaal administratieve wijziging	€	262.400
• Verhoging aanpassing indexering cao (3.1.3)	€	-/- 60.200
• Verhoging extra subsidie scholenproject (3.1.4)	€	21.000
• Verhoging detachering i.h.k.v. voorbereiding Omgevingswet (3.1.5)	€	58.600
• Verhoging inhuur a.g.v. correctie transitoria (3.1.6)	€	-4.200
Totaal stijging personeelslasten t.o.v. Voorjaarsnota 2019	€	15.200
	€	277.600

De verwachting is dat de personeelslasten ultimo 2019 ca. € 408.000 lager uitkomen dan geraamd.

2. Kapitaallasten

Geen wijzigingen t.o.v. Voorjaarsnota 2019.

3. Materiële kosten

De materiële kosten zijn ten opzichte van de Voorjaarsnota 2019 met € 317.300 gestegen. Hiervan heeft € 304.200 betrekking op additionele opdrachten. Op grond van artikel 24 achtste lid onder b van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden hoeven wijzigingen uit additionele opdrachten niet aan de deelnemers te worden voorgelegd en kan worden volstaan met een administratieve wijziging.

De overige wijzigingen van € 13.100 heeft betrekking op een overboeking van salariskosten naar materiële lasten.

De verwachting is dat de materiële kosten ultimo 2019 ca. € 714.000 lager uitvallen dan geraamd, waarvan € 522.000 betrekking heeft op additionele opdrachten en € 192.000 op overhead.

4. Onvoorzien

Geen wijzigingen t.o.v. Voorjaarsnota 2019. Ultimo 2019 wordt een saldo geprognosticeerd van ca. € 36.000.

Baten

5. Deelnemersbijdragen

De gemeente Midden-Delfland heeft in aanvulling op het werkplan 2019 opdracht gegeven extra geluidscontroles bij evenementen uit te voeren voor een bedrag van € 11.800. Voorts heeft de provincie Zuid-Holland een aanvullende opdracht op het werkplan 2019 gegeven voor de uitvoering van de Waterwet voor een bedrag van € 263.700.

De deelnemersbijdrage is ten opzichte van de Voorjaarsnota 2019 met € 215.300 gestegen naar € 22.609.800 (tabel 11):

• Uitvoeren geluidscontroles evenementen Midden-Delfland	€	11.800
• Verlening Waterwetvergunningen etc.	€	263.700
Totaal administratieve wijziging (3.1.1)	€	275.500
• Wijziging indexering loonkosten van 2,9% naar 2,58% (3.1.3)	€	-/- 60.200
Totaal stijging deelnemersbijdrage ten opzichte van Voorjaarsnota 2019	€	215.300

Tabel 13 Deelnemersbijdragen 2019

Deelnemers	Bijdrage 2019 na VJN	Correctie indexering cao	Bijdrage 2019 na correctie	Aanvulling werkplan 2019	Bijdrage 2019 na NJN
Delft	1.286.947	-3.445	1.283.502	0	1.283.502
Den Haag	6.244.327	-16.634	6.227.693	0	6.227.693
Leidschendam-Voorburg	809.734	-2.157	807.577	0	807.577
Midden-Delfland	508.848	-1.375	507.473	11.800	519.273
Pijnacker-Nootdorp	717.593	-1.919	715.674	0	715.674
Rijswijk	594.981	-1.584	593.397	0	593.397
Wassenaar	326.694	-866	325.828	0	325.828
Westland	3.612.371	-9.788	3.602.583	0	3.602.583
Zoetermeer	1.083.264	-2.875	1.080.389	0	1.080.389
Provincie Zuid-Holland	7.209.763	-19.557	7.190.206	263.700	7.453.906
Totaal	22.394.522	-60.200	22.334.322	275.500	22.609.822

6. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten stijgen ten opzichte van Voorjaarsnota 2019 met € 75.400, waarvan € 21.000 betrekking heeft op een extra subsidietoekenning scholenproject (ondersteuning aanpak energiebesparing 2016; zie 3.1.4) en een bedrag van € 58.600 betreft een detacheringsvergoeding in het kader van de voorbereiding Omgevingswet (zie 3.1.5). Daarnaast heeft nog een verrekening van transitoria plaatsgevonden als gevolg waarvan de overige opbrengsten met € 4.200 is verlaagd (3.1.6).

7. Additionele projecten

T.o.v. de Voorjaarsnota 2019 zijn nog aanvullende opdrachten verstrekt van in totaal € 304.200 (zie 3.1.2 en tabel 1). Geprognosticeerd is dat de additionele projecten ca. € 522.000 lager uitvallen dan geraamd, waardoor ook de opbrengsten € 522.000 lager uitvallen.

8. Mutatie reserves

Geen wijzigingen t.o.v. Voorjaarsnota 2019.

6.2 Output T&V eerste acht maanden 2019

6.2.1 Kritische Productie Indicatoren (KPI's) T&V

6.2.1.1 Tijdigheid

Een indicator tijdigheid van de taakuitvoering is ODH-breed uitgewerkt voor de procedures waarvoor wettelijk vastgestelde termijnen gelden. Hierbij is onderscheid gemaakt in reguliere en uitgebreide procedures. Voor deze indicator geldt geen vastgestelde norm.

Tabel 14 Overzicht tijdigheid van de uitgevoerde zaken in de maanden januari tot en met augustus 2019

ODH Regulier		2019		
PDC Code	Zaaktypenaam	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning	16	13	81%
R10.1	Ontbrandingstoestemming vuurwerkbesluit	13	12	92%
R06.1 - R12.1	Overige vergunningen	1	1	100%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	5	5	100%
R13.1	Beschikking op saneringsplan	11	11	100%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	16	16	100%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag BUS	95	94	99%
R19.1	Vergunning Waterwet	22	19	86%
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	31	31	100%
Eindtotaal		210	202	96%

ODH Uitgebreid		2016		
PDC Code	Zaaktypenaam	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning	14	8	57%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	8	8	100%
R13.1	Beschikking op saneringsplan	6	6	100%
R17.4	Overige vergunningen	1	1	100%
R19.1	Vergunning Waterwet	3	3	100%
Eindtotaal		32	26	81%

NB Voor zowel reguliere als uitgebreide procedures zijn de producten voor de natuurbeschermingswet buiten beschouwing gelaten omdat daarvoor in 2019 bijzondere omstandigheden buiten de invloedssfeer van de ODH aan de orde zijn waardoor tijdig afhandelen onmogelijk was (onder andere sluiting AIRIUS register en juridische issues PAS).

Uit het overzicht blijkt dat de tijdigheid voor reguliere procedures beduidend hoger scoort dan die voor de uitgebreide procedures. Het aantal uitgebreide procedures is vrij klein en het aantal omgevingsvergunningen hierin is vrij groot. En juist bij de tijdigheid van omgevingsprocedures is een kanttekening te plaatsen. Bij uitgebreide omgevingsvergunningen geldt namelijk dat in een veel gevallen het zorgen dat de aanvraag compleet, volledig en op voldoende niveau is meer tijd vraagt dan binnen de procedure beschikbaar is. De ingediende aanvragen zijn met regelmaat van een onvoldoende niveau. Er vindt dan een afweging plaats of een bedrijf meer tijd krijgt om tot een vergunbare aanvraag te komen of dat ten behoeve van de afronding binnen de behandelingstermijn een weigering of buiten behandeling wordt afgegeven. Hierdoor komt in het belang van de aanvrager het streven naar tijdigheid door de dienst wat meer op de achtergrond te staan. Het is dus een bewuste keuze dat de score op tijdigheid van dit product is lager dan mogelijk, dat door de kleine aantallen uitgebreide procedures zwaar doorweegt in het totaalcijfer.

Voor de niet in de tabellen opgenomen producten geldt of geen termijn of een servicetermijn, zoals voor toetsing en advisering als onderdeel van een Wabo procedure. In het zaakstelsel worden de producten per soort geregistreerd (bijvoorbeeld als "toets" of "advies") zonder ene nader onderscheid op basis van

de behandelingstermijnen. Uitgezocht wordt of het haalbaar is om uit alle toets- of advieszaken alleen die zaken te destilleren waarvoor een servicetermijn geldt.

6.2.1.2 Bezwaar- en beroepszaken

Het totaal aan bezwaar- en beroepszaken voor de ODH als geheel (concernniveau) levert het onderstaande overzicht. Het betreft voor het overgrote deel (80%) provinciale dossiers waarvan het grootste deel zaken op het gebied van de Groene wetgeving betreft. Van de 24 gegronde beroepszaken op concernniveau zijn er 23 zaken het directe gevolg van de PAS uitspraak (uitvoering Wet Natuurbescherming voor Provincie Zuid-Holland). De andere gegronde beroepszaak betreft een dossier in Westland.

Tabel 15 Overzicht bezwaar- en beroepszaken in de maanden januari tot en met augustus 2019

Programma T&V	2019		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	6	2	
Deels gegrond, deels ongegrond	2		
Deels niet ontvankelijk/deels ongegrond	1		
Gegrond	1	24	
Ingestemd met rechtstreeks beroep			
Niet-ontvankelijk			
Ingetrokken	4	1	
Ingetrokken/afgewezen			
Overgedragen		5	
Toegekend (vovo)			
Afgewezen (vovo)			
Totaal	14	32	0

6.2.2 Raming en realisatie uitgevoerde taken T&V

PDC Code	Taak/product	Kengetal	Begroting 2019		Realisatie jan.-aug.	
		uur/product	Aantal	Uren	Aantal	Uren
R01.1	Oprichtingsvergunning niet-complex	60	12	720	8	539
R01.1	Oprichtingsvergunning complex	100	3	300	1	299
R01.2	Revisievergunning	250	6	1.500	0	92
R01.3	Veranderingsvergunning niet-complex	80	15	1.200	6	439
R01.3	Veranderingsvergunning complex	175	5	875	2	173
R01.4	Milieuneutrale veranderingsvergunning	36	19	684	17	300
R05.1	Gelijkwaardigheidsbesluit	0	0	0	0	67
R27.1	Omgevingsvergunning BRIKS	36	2	72	4	399
	Regie BRIKS	0	0	350	0	16
R01.6/R01.7	Intrekkingsbesluit Wm	16	0	0	2	47
R01.8	Geactualiseerde vergunning	40	5	200	0	128
R07.1	Actualisatietoets vergunningen niet-complex	8	0	0	0	0
R07.1	Actualisatietoets vergunningen complex	8	20	160	20	111
R02.1/R02.2	Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Wm)	32	11	352	5	78
R03.1	Behandeling melding activiteitenbesluit	8	656	5.248	430	3.067
R09.1/R18.1	Behandeling melding indirecte lozing/Blbi	12	107	1.284	85	891
R04.1/R04.2	Maatwerkvoorschrift Wm / indirecte lozing	24	158	3.792	82	1.872
	Gelijkwaardigheidsbesluit	0	0	0	0	0
R06.1/R06.2/R06.3	Besluit verplichting Activiteitenbesluit	16	4	64	0	0
R28.1	Behandeling slooemelding	8	7	56	64	476
R08.2	Behandeling kennisgeving mobiele puinbreker	12	28	336	15	59
R10.1	Vuurwerktoestemming	32	15	480	15	777
R11.1/R11.2	Behandeling vuurwerk melding	8	32	256	12	242
	Verlening vuurwerkvergunningen	12	10	120	0	0
	Bijzondere toestemming laden en lossen vuurwerk	6	10	60	0	1
R03.1/A01.5	Toetsing en advies Wm	8	290	2.320	145	1.703
A03.1	Vooroverleg Wm	32	32	1.024	18	1.400
D11.1	Beheer milieu-informatie inrichtingen	0	0	0	0	0
H01.1	Administratieve handhaving Wm	8	0	0	0	0
Totaal Milieu-inrichtingen			1.447	21.453	931	13.176
R13.1	Beschikking bodemsanering	16	200	3.200	147	2.233
R13.1	Behandeling melding wijziging saneringsplan	6	12	72	4	14
R14.1	Behandeling BUS-melding	10	225	2.250	156	1.537
R15.1/R15.2	Behandeling melding Besluit bodemkwaliteit	4	750	3.000	460	1.315
T08.1/A01.5	Toetsing bodem	6	1.815	10.890	1.246	7.039
D03.1	Coördinatie bodemsanering	0	0	870	0	636
A01.5	Advies bodem	6	506	3.036	222	891
R16.1	Vergunning ontgronding niet-complex	40	3	120	0	0
R16.1	Vergunning ontgronding complex	125	2	250	0	0
A01.5	Toetsing ontgronding (vrijstelling/advies)	16	10	160	8	31
A01.5	Advies ontgronding	40	5	200	4	63
R19.1	Vergunning grondwateronttrekking en -opslag	60	90	5.400	25	1.757
R19.1	Intrekkingsbesluit grondwateronttrekking en -opslag	30	25	750	3	76
R02.3	Omgevingsvergunning beperkte milieutoets bodemenergie	150	2	300	1	159
R18.1	Behandeling melding Blbi-bodemenergie	24	46	1.104	73	762
R01.4/R04.2	Maatwerkvoorschrift Blbi-bodemenergie	24	0	0	0	0
A01.5	Advies WKO	10	44	440	32	309
A01.5	Toetsing WKO	16	4	64	13	200
A01.5	Advies Mijnbouwwet	40	20	800	20	502
D11.1	Informatie-ontsluiting Landelijk grondwaterregister	0	0	1.000	0	574
R20.1	Ontheffing PMV	32	50	1.600	34	1.193
R20.1	Melding PMV	8	70	560	53	416
A01.5	Toetsing PMV Wabo	16	25	400	6	116
A01.5	Advies PMV	20	75	1.500	53	807
A03.1	Vooroverleg water/ontgronding/PMV	28	50	1.400	41	1.187
A03.1	Vooroverleg bodem	8	35	280	14	149
H01.1	Administratieve handhaving Wbb	6	1	6	0	223
	Implementatie regelgeving/beleid Bodem	0	0	125	0	0
	Implementatie regelgeving/beleid Ontgronding/(grond)water/PMV	0	0	450	0	0
Totaal Bodembescherming en -kwaliteit			4.065	40.227	2.615	22.189

PDC Code	Taak/product	Kengetal	Begroting 2019		Realisatie jan.-aug.	
		uur/product	Aantal	Uren	Aantal	Uren
A01.5	Advies Natura 2000	12	100	1.200	80	626
A01.5	Advies Beheer en schadebestrijding (BS)	32	5	160	0	142
A01.5	Advies Soortenbescherming (SB)	12	50	600	60	708
A01.5	Advies Houtopstanden (HO)	12	5	60	1	5
A01.5	Advies Natuurschoonwet (NS)	12	15	180	7	40
R24.1	Bestuurlijk rechtsoordeel Natura 2000	32	10	320	1	2
R24.1	Bestuurlijk rechtsoordeel BS	12	10	120	0	0
R24.1	Bestuurlijk rechtsoordeel HO	12	3	36	0	0
A01.5	Toetsing Natura 2000	20	30	600	6	96
A01.5	Toetsing Faunabeheerplan	24	0	0	0	0
A01.5	Toetsing Beheerplan Natura 2000	20	0	0	0	0
A01.5	Toetsing BS	24	3	72	0	0
A01.5	Toetsing SB	12	25	300	16	295
R21.1	Opdracht BS	60	5	300	2	202
R21.2	Ontheffing BS	40	15	600	5	292
R21.2	Ontheffing SB niet-complex	30	205	6.150	121	5.346
R21.2	Ontheffing SB complex	67	20	1.340	18	1.419
R21.2	Ontheffing SB onderzoek/onderwijs	12	2	24	0	22
R21.2	Ontheffing SB uitzetten of herinvoeren	20	0	0	0	0
R21.2	Ontheffing SB vangen of onder zich hebben	24	2	48	0	0
R21.2	Ontheffing SB tijdelijke natuur	20	2	40	0	0
R21.2	Ontheffing HO meldingsplicht	20	2	40	0	19
R21.2	Ontheffing HO herplantplicht (compensatie)	36	5	180	1	34
R21.2	Ontheffing HO realisatietermijn herplant	10	0	0	0	0
R21.2	Ontheffing HO vervangen niet aangeslagen herplant	12	0	0	0	0
R22.1	Vergunning Wnb Natura 2000 niet-complex	40	40	1.600	11	157
R22.1	Vergunning Wnb Natura 2000 complex	60	2	120	0	6
R22.1	Vergunning Wnb Natura 2000 PAS	16	125	2.000	26	551
R03.1	Melding Natura 2000 PAS	0	0	75	0	46
R03.1	Melding HO	0	0	200	0	215
R23.1	VVGB Natura 2000 niet-complex	30	15	450	0	0
R23.1	VVGB Natura 2000 complex	60	2	120	3	170
R23.1	VVGB Natura 2000 PAS	24	5	120	5	78
R23.1	VVGB SB niet-complex	32	10	320	7	381
R23.1	VVGB SB complex	67	2	134	2	106
A03.1	Vooroverleg Natura 2000	24	40	960	13	156
A03.1	Vooroverleg BS	8	2	16	0	16
A03.1	Vooroverleg SB	16	50	800	25	304
D11.1	Monitoring ecologie	0	0	200	0	0
	Implementatie nieuwe wetgeving natuurbescherming	0	0	750	0	531
Totaal Natuurbescherming			807	20.235	410	11.965
A01.5	Samengesteld advies geluid, lucht, externe veiligheid	24	33	792	35	530
A01.5	Samengestelde toets geluid, lucht, externe veiligheid	16	37	592	26	293
A01.5	Enkelvoudig advies geluid, lucht, externe veiligheid	10	186	1.860	127	872
A01.5	Enkelvoudige toets geluid, lucht, externe veiligheid	12	424	5.088	299	2.617
	Enkelvoudig advies geluid elementen	10	25	250	1	1
D04.1	Zonebeheer industrielaawaai	0	0	375	0	200
R25.1	Beschikkingen hogere waarde	24	48	1.152	21	449
R12.1	Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	8	14	112	1	70
D08.1	Beheer monitoringstool (luchtkwaliteit)	0	0	50	0	10
A01.5	Advies milieu quickscan	16	32	512	13	82
A04.1/A04.2	Advies/toetsing MER	32	6	192	9	110
A04.3	Toetsing onderzoek MER-beoordeling	40	11	440	17	1.040
A03.1	Vooroverleg Milieu en RO	75	8	600	0	228
D04.3	Inpassing bedrijf	10	0	0	0	0
Totaal Geluid, Lucht, EV			824	12.015	549	6.502

PDC Code	Taak/product	Kengetal	Begroting 2019		Realisatie jan.-aug.	
		uur/product	Aantal	Uren	Aantal	Uren
A01.3	Advies/ondersteuning OG eb Beleidsafdeling OG(diverse werkvelden)	0	0	3.070	0	3.004
A01.3	Inbreng bestuur/statenvragen	0	0	25	0	0
A02.1	Bestuurlijke ondersteuning OG	0	0	75	0	0
D14.1	Relatiebeheer	0	0	2.750	0	322
D16.1	Deelname crisisorganisatie	0	0	240	0	2
D15.1	Behandeling Wob-verzoek	32	11	352	6	210
J0.01 t/m J02.4	Bezwaar en Beroep	50	71	3.550	41	1.977
D09.1	Helpdesk loket/informatie-ontsluiting	0	0	9.115	0	6.139
D24.1	Planning & Control	0	0	2.700	0	1.977
	Voorbereiding Omgevingswet	0	0	3.500	0	2.510
	Specifieke Projecten en/of niet benoemde taken (diversen)	0	0	215	0	1.278
	Diversen/afrondding			50		0
Totaal Overige taken			82	25.642	47	17.419
Totaal generaal			7.225	119.572	4.552	71.251

6.3 Output T&H eerste acht maanden 2019

6.3.1 Raming en realisatie uitgevoerde taken T&H

PDC Code	Taak/product	Onderdeel	Planmatig	Cat.	Kengetal uur/product	Begroting 2019		Realisatie jan.-aug.	
						Aantal	Uren	Aantal	Uren
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	1	10	0	0	44	494
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	2	11	361	3.971	133	1.734
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	3	14	202	2.828	108	1.672
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	4	20	89	1.780	59	1.170
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	ja		11	0	0	60	584
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	nee	1	10	0	0	51	856
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	nee	2	11	0	0	87	1.184
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	nee	3	14	0	0	4	42
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	nee	4	20	0	0	5	103
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	nee		11	184	2.024	37	527
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	PZH	73	21	1.533	8	377
T01.5	Integrale controle	Gestapeld toezicht	ja		11	332	3.652	238	3.165
T01.5	Integrale controle	Gestapeld toezicht	nee		11	128	1.408	70	678
T01.6	Opleveringscontrole	Opleveringscontrole	nee		13	34	442	7	71
T03.1	Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven	nee		8	859	6.872	407	3.844
T01.4	Deelcontrole	Asbest	nee		5	0	0	26	406
T01.4	Deelcontrole	Assimilatie	nee		10	17	170	33	237
T01.4	Deelcontrole	Energie/duurzaamheid	ja		13	80	1.040	62	770
T01.4	Deelcontrole	Externe veiligheid	ja		5	0	0	0	0
T01.4	Deelcontrole	Externe veiligheid	nee		5	0	0	1	72
T01.4	Deelcontrole	Grondwater onttrekking	ja		15	15	225	7	68
T01.4	Deelcontrole	Indirecte lozingen	ja		12	6	72	6	73
T01.4	Deelcontrole	Metten/Verificatie	nee		8	0	0	1	12
T01.4	Deelcontrole	Thema controles	nee		8	969	7.752	344	3.337
T01.4	Deelcontrole	Asbestdak	ja		5	13	65	0	0
T01.4	Deelcontrole	Nazorg stortplaatsen	ja		30	14	420	1	140
T01.4	Deelcontrole	Vuurwerkopslag	ja		10	225	2.250	158	1.040
T01.4	Deelcontrole	WKO-afdichting	nee		8	5	40	3	32
T01.4	Deelcontrole	WKO-boorcontrole	nee		12	14	168	15	207
T01.4	Deelcontrole	WKO-regulier	ja		12	150	1.800	64	805
T01.4	Deelcontrole	WKO-start up	nee		20	16	320	13	207
T01.4	Deelcontrole	WKO-gesloten	nee		8	27	216	9	96
T01.1	Administratieve controle preventief	Administratief toezicht	ja		5	131	655	43	357
T01.1	Administratieve controle preventief	Administratief toezicht	nee		5	25	125	7	47
Totaal Toezicht - Controle inrichting (preventief)						3.917	39.828	2.111	24.407
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	Programma van eisen upd	nee		11	13	143	4	82
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	EED/MJA	nee		6	572	3.432	275	1.145
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	Nattekoeltoren	nee		5	31	155	11	85
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	WKO-administratief	nee		6	550	3.300	434	2.535
T05.2	Beoordeling E-PRTR rapportage	E-PRTR	ja		10	18	180	18	222
T04.1	Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker	nee		12	14	168	7	57
T04.2	Controle vuurwerkenemement	Vuurwerkenemement	nee		20	80	1.600	33	522
T03.3	Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV	nee		10	10	100	5	74
totaal Toezicht - Overig						1.288	9.078	787	4.722
T06.1	Klachtbehandeling milieu		nee		2	2.849	5.698	1.692	2.858
T07.1	Behandeling voorvalmelding	Ongewoon voorval	nee		3	67	201	40	162
H05.1	Besluit op handhavingsverzoek		nee		40	16	640	13	455
T01.2	Aspectcontrole	Handhavingsverzoek	nee		8	21	168	7	92
T01.2	Aspectcontrole	Melding overlast (klacht)	nee		8	1.221	9.768	814	9.922
T01.2	Aspectcontrole	Ongewoon voorval	nee		9	17	153	38	500
T12.1	Controle geluidhinder	Evenementen	nee		20	69	1.380	33	871
T12.1	Controle geluidhinder	Geluid overig	nee		15	19	285	0	0
Totaal Overlast						4.279	18.293	2.637	14.860
T09.1	Controle bodemsanering Wbb	Bodemsanering ernstig	nee		15	135	2.025	110	1.744
T09.1	Controle bodemsanering Wbb	Bodemsanering niet ernstig	nee		15	39	585	20	297
T09.1	Controle bodemsanering Wbb	Nazorglocatie actief	nee		35	4	140	1	82
T09.1	Controle bodemsanering Wbb	Nazorglocatie passief	nee		15	16	240	9	204
T09.2	Controle bodemsanering niet-Wbb	Herstelplicht Wm	nee		10	25	250	6	116
T09.2	Controle bodemsanering niet-Wbb	Tanksaneringen ondergronds	nee		10	33	330	22	249
T09.4	Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodemkwaliteit	nee		12	154	1.848	107	1.402
T09.5	Controle ontgrondingen	Ontgrondingen	nee		9	0	0	1	15
T09.6	Controle lozen buiten inrichting	Lozingen	nee		7	6	42	8	128
T10.1	Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming	nee		15	4	60	0	0
Totaal Bodembescherming en -kwaliteit						416	5.520	284	4.237

PDC Code	Taak/product	Onderdeel	Planmatig	Cat.	Kengetal uur/product	Begroting 2019		Realisatie jan.-aug.	
						Aantal	Uren	Aantal	Uren
T13.1	Controle BRIKS	BRIKS (toezicht)	nee		25	15	375	5	141
T14.1	Controle brandveilig gebruik	Brandveilig gebruik	nee		25	5	125	0	12
Totaal Bouw en gebruik						20	500	5	153
T02.3	Hercontrole	Assimilatie	nee		8	4	32	2	40
T02.3	Hercontrole	Asbest	nee		4	0	0	4	0
T02.3	Hercontrole	Besluit Bodemkwaliteit	nee		6	10	60	4	69
T02.3	Hercontrole	Bodemsanering ernstig	nee		10	5	50	8	76
T02.3	Hercontrole	Bodemsanering niet ernstig	nee		6	2	12	2	23
T02.3	Hercontrole	Energie/duurzaamheid	nee		8	6	48	1	11
T02.3	Hercontrole	E-PRTR	nee		6	2	12	1	14
T02.3	Hercontrole	EED	nee		6	0	0	6	29
T02.3	Hercontrole	Externe veiligheid	nee		6	0	0	0	0
T02.3	Hercontrole	Gestapeld toezicht	nee		5	319	1.595	174	1.030
T02.3	Hercontrole	Grondwater onttrekking	nee		10	1	10	1	12
T02.3	Hercontrole	Handhavingsverzoek	nee		6	3	18	2	8
T02.3	Hercontrole	Herstelplicht Wm	nee		8	6	48	6	61
T02.3	Hercontrole	Indirecte lozingen	nee		6	4	24	0	0
T02.3	Hercontrole	Inventarisatie bedrijven	nee		6	153	918	90	649
T02.3	Hercontrole	Brandveilig gebruik	nee		6	0	0	4	45
T02.3	Hercontrole	Metten/Verificatie	nee		10	0	0	0	0
T02.3	Hercontrole	Melding overlast (klacht)	nee		7	182	1.274	86	681
T02.3	Hercontrole	Mobiele puinbreker	nee		6	4	24	0	0
T02.3	Hercontrole	Nattekoeltorens	nee		6	0	0	1	12
T02.3	Hercontrole	Nazorg stortplaatsen	nee		6	1	6	0	0
T02.3	Hercontrole	Ongewoon voorval	nee		8	3	24	4	22
T02.3	Hercontrole	Opleveringscontrole	nee		6	4	24	2	22
T02.3	Hercontrole	Programma van eisen upd	nee		8	0	0	3	17
T02.3	Hercontrole	Thema controles	nee		6	129	774	88	532
T02.3	Hercontrole	Tanksaneringen ondergronds	nee		6	1	6	0	0
T02.3	Hercontrole	Vuurwerkopslag	nee		6	12	72	7	39
T02.3	Hercontrole	WKO-administratief	nee		5	220	1.100	99	537
T02.3	Hercontrole	WKO-afdeling	nee		4	1	4	0	0
T02.3	Hercontrole	WKO-boorcontrole	nee		4	3	12	1	5
T02.3	Hercontrole	WKO-regulier	nee		6	45	270	16	123
T02.3	Hercontrole	WKO-start up	nee		7	3	21	4	25
T02.3	Hercontrole	WKO-gesloten	nee		5	0	0	2	11
T02.3	Hercontrole	Wm-regulier	nee	1	5	0	0	3	18
T02.3	Hercontrole	Wm-regulier	nee	2	6	198	1.188	88	701
T02.3	Hercontrole	Wm-regulier	nee	3	6	89	534	68	522
T02.3	Hercontrole	Wm-regulier	nee	4	8	44	352	33	311
T02.3	Hercontrole	Wm-regulier	nee	PZH	12	10	120	7	99
T02.3	Hercontrole	Wm-regulier	nee		6	34	204	7	34
T02.1	Administratieve controle repressief	Administratief toezicht	nee		5	69	345	5	23
T02.4	Sanctiecontrole	Administratief toezicht	nee		5	13	65	2	12
T02.4	Sanctiecontrole	Asbest	nee		4	0	0	2	14
T02.4	Sanctiecontrole	Assimilatie	nee		5	22	110	2	16
T02.4	Sanctiecontrole	Besluit Bodemkwaliteit	nee		5	2	10	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Bodemsanering ernstig	nee		10	3	30	1	10
T02.4	Sanctiecontrole	Bodemsanering niet ernstig	nee		6	2	12	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	EED	nee		6	0	0	3	15
T02.4	Sanctiecontrole	Energie/duurzaamheid	nee		6	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	E-PRTR	nee		4	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Externe veiligheid	nee		5	0	0	1	7
T02.4	Sanctiecontrole	Gestapeld toezicht	nee		5	116	580	55	398
T02.4	Sanctiecontrole	Grondwater onttrekking	nee		6	1	6	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Handhavingsverzoek	nee		6	1	6	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Herstelplicht Wm	nee		6	7	42	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Indirecte lozingen PZH	nee		6	0	0	5	77
T02.4	Sanctiecontrole	Inventarisatie bedrijven	nee		5	43	215	22	139
T02.4	Sanctiecontrole	Melding overlast (klacht)	nee		5	119	595	78	562
T02.4	Sanctiecontrole	Metten/Verificatie	nee		6	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Mobiele puinbreker	nee		6	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Nazorg stortplaatsen	nee		6	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Ongewoon voorval	nee		6	0	0	1	20
T02.4	Sanctiecontrole	Opleveringscontrole	nee		6	0	0	2	12
T02.4	Sanctiecontrole	Programma van eisen upd	nee		4	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Thema controles	nee		5	44	220	17	114
T02.4	Sanctiecontrole	Tanksaneringen ondergronds	nee		6	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	Vuurwerkopslag	nee		6	4	24	7	32
T02.4	Sanctiecontrole	WKO-administratief	nee		4	32	128	6	35
T02.4	Sanctiecontrole	WKO-afdeling	nee		7	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	WKO-boorcontrole	nee		7	0	0	0	0
T02.4	Sanctiecontrole	WKO-regulier	nee		6	12	72	1	13
T02.4	Sanctiecontrole	WKO-start up	nee		7	1	7	1	1
T02.4	Sanctiecontrole	WKO-gesloten	nee		6	0	0	2	4
T02.4	Sanctiecontrole	Wm-regulier	nee		8	152	1.216	86	764
Totaal Toezicht - Controle inrichting (repressief)						2.141	12.519	1.123	8.046

PDC Code	Taak/product	Onderdeel	Planmatig	Cat.	Kengetal uur/product	Begroting 2019		Realisatie jan.-aug.	
						Aantal	Uren	Aantal	Uren
H01.1a	Handhavingsbesluit - Voornemen last onder dwangsom		nee		11	472	5.192	233	2.577
H01.1b	Handhavingsbesluit - Last onder dwangsom		nee		9	285	2.565	146	1.232
H01.1c	Handhavingsbesluit - Voornemen bestuursdwang		nee		50	0	0	1	24
H01.1d	Handhavingsbesluit - Bestuursdwang		nee		50	0	0	1	9
H02.1	Bestuursdwang		nee		50	0	0	1	9
H02.2a	Last onder dwangsom - Invorderen		nee		6	124	744	51	561
H02.2b	Last onder dwangsom - Intrekken		nee		5	210	1.050	107	505
H03.1	Bestuurlijke strafbeschikking milieu		nee		15	43	645	15	330
H04.1	Proces verbaal		nee		15	30	450	20	238
Totaal Handhaving						1.164	10.646	575	5.485
JO1.1	Behandeling bezwaar met voorlopige voorziening		nee		45	0	0	0	0
JO1.2	Behandeling bezwaar zonder voorlopige voorziening		nee		35	29	1.015	43	1.392
JO2.1	Behandeling beroep met voorlopige voorziening		nee		45	0	0	0	0
JO2.2	Behandeling beroep zonder voorlopige voorziening		nee		35	12	420	4	292
JO2.3	Behandeling hoger beroep met voorlopige voorziening		nee		45	0	0	0	0
JO2.4	Behandeling hoger beroep zonder voorlopige voorziening		nee		35	0	0	0	0
Totaal Bezwaar en Beroep						41	1.435	47	1.684
AO1.3	Advies milieu-aspecten beleid bevoegd gezag		nee		13	31	403	7	169
AO1.4	Advies milieu-aspecten calamiteit		nee		13	10	130	0	0
AO1.5	Advies milieu-aspecten taakuitoefening bevoegd gezag		nee		13	65	845	23	201
AO2.1a	Beleidsadvies Milieu		nee		0	0	1.700	0	1.515
AO2.1b	Beleidsadvies Omgevingswet		nee		0	0	1.845	0	500
Totaal Advisering						106	4.923	30	2.385
D09.1	Helpdesk		nee		0	0	1.245	0	1.268
D10.1	Meldkamer		nee		0	0	1.440	0	1.263
D11.1	Informatie-ontsluiting		nee		0	0	3.158	0	3.582
D14.1	Relatiebeheer		nee		0	0	1.475	0	387
D15.1	Behandeling WOB-verzoek		nee		12	8	96	4	76
D16.1	Deelname crisisorganisatie		nee		0	0	730	0	103
D19	Permanente meting		nee		0	0	200	0	0
D13	Project bevordering milieubewustzijn	Energie/duurzaamheid	nee		0	0	0	0	15
	Coördinatie inventarisatie bedrijven project		nee		0	0	225	0	4
	Coördinatie Vuurwerkopslag/evenementen		nee		0	0	245	0	193
	Project Ketentoezicht		nee		0	0	1.300	0	847
	Project Afvalwater en osmose bij wasstraten		nee		0	0	65	0	0
	Project Scheveningen Haven		nee		0	0	75	0	261
	Project Schie Oevers		nee		0	0	200	0	175
	Project Bedrijfsafval (500 clustercontroles)		nee		0	0	750	0	229
	Project Circulaire economie		nee		0	0	250	0	161
	Project Toepassing van biomassa		nee		0	0	250	0	164
	Project WKO & Wm in combinatie		nee		0	0	125	0	31
	Project Brijnlozingen & WKO		nee		0	0	100	0	123
	Project Implementatie EML		nee		0	0	405	0	618
	Project Emissieloze glastuinbouw		nee		0	0	100	0	0
	Project RO/Paarden in het buitengebied		nee		0	0	15	0	6
	Project Gebiedsgericht meten/monitoren glastuinbouw		nee		0	0	70	0	22
	Project Communicatie nieuwe wet- regelgeving	Preventief toezicht glastuinbouw	nee		0	0	180	0	103
	Project Datakwaliteit		nee		0	0	150	0	0
	Project Diffuus lood		nee		0	0	100	0	0
	Project Energiebesparende maatregelen bedrijven		nee		0	0	2.111	0	0
	Nader te bepalen specifiek project				0	0	0	0	463
	Diversen/afronding				0	0	1.199	0	33
Totaal Overige taken						8	16.259	4	10.127
Totaal generaal						13.380	119.001	7.603	76.106

Vergadering Algemeen Bestuur 27 november 2019

Agendapunt	8.1	2 ^e wijziging van de Verordening Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden
		Het benoemen van leden van de rekeningcommissie is in de verordening geregeld als een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur vergadert slechts enkele malen per jaar. Dit heeft tot gevolg dat, ondanks een daartoe strekkende (bindende) voordracht, niet altijd snel een besluit tot vervullen van een tussentijdse vacature genomen kan worden. In die gevallen is de consequentie dat de rekeningcommissie zijn taken een tijd lang niet in voltalligheid kan uitvoeren. Na een raadsverkiezing in het voorjaar kan het zelfs zo zijn dat de nieuw voorgedragen leden pas benoemd kunnen worden in de AB-vergadering van juni waarin het verslag van de rekeningcommissie aan de orde is. Een verslag waarin dan alleen de in de gemeenteraden herkozen leden als commissielid aan hebben kunnen bijdragen. De commissie heeft daarover in het Verslag rekeningcommissie jaarrekening 2016 de volgende aanbeveling gedaan: De Verordening Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden aan te passen zodanig dat de leden van de Rekeningcommissie door de raden en Staten van de deelnemers worden benoemd. Voor wijziging van de wijze van benoeming heeft de commissie in haar verslag over jaarrekening 2017 nogmaals aandacht gevraagd en argumenten aangedragen. Het Algemeen Bestuur heeft kennis genomen van deze aanbeveling. De GR ODH is een regeling van de colleges en het ligt daarom niet in de rede een bevoegdheid te attribueren aan raden en Staten. De figuur van een bindende voordracht, zoals nu opgenomen in de verordening, is meer geëigend voor een dergelijke bestuurlijke verhouding. Wel is er een andere wijze waarop tegemoet kan worden gekomen aan de wens van de rekeningcommissie om een adequatere mogelijkheid tot benoemen van leden. Gezien de vergaderfrequentie van het Dagelijks Bestuur is het voorstel om deze bevoegdheid bij het DB te leggen. Bestuurlijk beslissen op een bindende voordracht draagt in zich de mogelijkheid om een voorgedragen kandidaat niet te benoemen. Een kandidaat zou bijvoorbeeld (neven)activiteiten of belangen kunnen hebben buiten de voordragende gemeente maar wel binnen het werkgebied van de ODH. Die activiteiten of belangen zouden geen conflict hoeven opleveren met zijn raadslidmaatschap maar mogelijk de vereiste onafhankelijke positie t.o.v. de ODH in gevaar brengen. In degelijk geval zou het bestuur de voordracht gemotiveerd kunnen terugzenden aan de voordragende raad met het verzoek een nieuwe kandidaat voor te dragen.
Bijlagen		Verordening rekeningcommissie ODH 2 ^e wijziging

Voorstel

Het besluit nemen en ten bewijs daarvan laten ondertekenen

2e WIJZIGING VAN DE VERORDENING REKENINGCOMMISSIE OMGEVINGSDIENST HAAGLANDEN

Het algemeen bestuur,

gelet op artikel 19 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Haaglanden,

gelezen het advies in de verslagen van de rekeningcommissie over de jaarrekening 2016 en 2017,

BESLUIT

Artikel I Wijziging verordening

De Verordening Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 3, eerste lid, wordt 'Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst' vervangen door: Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst.

Artikel II

1. Dit besluit wordt aangehaald als: Verordening Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden 2e wijziging.
2. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag nadat het is bekendgemaakt.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden van 27 november 2019,

de secretaris,

de voorzitter,

ir. L.P. Klaassen

drs. ing. R.C. Paalvast

Vergadering Algemeen Bestuur 27 november 2019

Agendapunt	8.2	Instelling geschillencommissie ODH
------------	-----	------------------------------------

Conform artikel 19 lid 2 van de GR ODH geschiedt de instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur door het algemeen bestuur op voorstel van het dagelijks bestuur.

Het dagelijks bestuur heeft de uitvoering van zijn taken (ex art. 23 GR ODH) op het gebied van het personeel gemandateerd aan de directeur. In verband met de wijziging van het stelsel van arbeidsvoorwaarden ten gevolge van de Wnra is de ODH voornemens een cao af te sluiten. Deze cao zal zoveel mogelijk overeenkomen met die in de sector gemeenten.

Artikel 11.5 (geschilbeslechting) van die cao luidt:

- 1 De werkgever en de werknemer werken mee aan bemiddeling om een geschil tussen hen op te lossen.
 - 2 Als deze bemiddeling niet tot een oplossing heeft geleid, is een geschillencommissie bevoegd om kennis te nemen van een geschil genoemd in lid 3. Het advies van de geschillencommissie is zwaarwegend;
 - 3 De werkgever stelt een geschillencommissie in, of sluit zich aan bij een regionale geschillencommissie, voor de behandeling van individuele geschillen tussen de werkgever en de werknemer over:
 - A de individuele toepassing van een functiewaarderingssysteem;
 - B afspraken in het Van werk naar werk-traject;
 - C de individuele toepassing van een sociaal plan of een sociaal statuut.
- De werkgever kan de bevoegdheid van de geschillencommissie met andere onderwerpen uitbreiden. Een voorbeeldreglement is opgenomen in bijlage 7.

De bedoeling is dat dit een permanente commissie zal zijn.

Inschatting is dat het inrichten van een eigen commissie met secretariaat, gezien het te verwachten aantal verzoeken om advies, niet opweegt tegen de kosten daarvan. De gemeente Den Haag heeft in de regeling van zijn geschillencommissie de mogelijkheid geopend dat ook andere overheidsorganisaties van de diensten van die commissie gebruik kunnen maken. Dit besluit tot instellen van de geschillencommissie ODH is opgesteld met die mogelijkheid voor ogen.

Bij de uitvoering betekent dit dat ODH en Den Haag een dienstverleningsovereenkomst zullen sluiten en dat de voorzitters en leden van de betreffende Haagse commissie voor zover zij daartoe worden voorgedragen benoemd zullen worden als leden van de ODH-commissie.

Het in werking treden van de Wnra is vastgesteld op 1 januari 2020 middels het Besluit van 24 oktober 2019, houdende vaststelling van het tijdstip waarop (...) in werking treden (Staatsblad 2019, 385).

Besluit geschillencommissie personele aangelegenheden ODH

Voorstel

Het besluit nemen en ten bewijs daarvan laten ondertekenen

Besluit geschillencommissie personele aangelegenheden ODH

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden

gelet op

artikel 19 derde lid van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden;

besluit:

Artikel 1 Instelling

Er is een Geschillencommissie personele aangelegenheden ODH.

Artikel 2 Taken

1. De commissie heeft tot taak het dagelijks bestuur te adviseren inzake de toepassing van:
 - a. de individuele toepassing van een functiewaarderingssysteem;
 - b. afspraken in een Van werk naar werk-traject;
 - c. de individuele toepassing van een sociaal plan of een sociaal statuut.
2. De procedure bij de commissie staat niet open voor grieven van werknemers die zijn gericht tegen beslissingen van de werkgever die voortvloeien uit een wettelijk voorschrift of afspraken die door of namens de werkgever zijn gemaakt met de vakbonden, voor zover de grief zich richt tegen de inhoud daarvan. Een geschil dat betrekking heeft op de individuele toepassing van een dergelijke afspraak of voorschrift, kan wél aan de commissie worden voorgelegd.

Artikel 3 Samenstelling

1. De commissie bestaat uit een voorzitter, ten minste een vice-voorzitter en ten minste twee leden.
2. De voorzitter en vice-voorzitter(s) worden door het dagelijks bestuur benoemd op gezamenlijke voordracht van de afvaardiging van de zijde van werkgever en de vakbonden in het lokaal overleg. De voorzitter en vice-voorzitter(s) zijn onafhankelijk van en niet werkzaam voor de Omgevingsdienst Haaglanden.
3. De helft van de commissieleden wordt op voordracht van de werkgever door het dagelijks bestuur benoemd, de andere helft op voordracht van de vakbonden in het lokaal overleg.

Artikel 4 Secretariaat

1. De commissie heeft een secretariaat, waarvan de kosten voor rekening komen van de werkgever. De secretaris en diens plaatsvervanger(s) zijn geen lid van de commissie en worden door de directeur als zodanig benoemd.
2. Aan de commissie worden de middelen en faciliteiten verschaft, die voor een goede vervulling van haar taak nodig zijn.

Artikel 5 Zitting

1. Ten aanzien van een voorgelegd geschil treden op voorstel van het secretariaat na overleg met de optredende voorzitter, twee leden op als commissielid gedurende de procedure, van wie één lid is benoemd op voordracht van de werkgever en de ander op voordracht van de vakbonden in het lokaal overleg.
2. De voorzitter, de commissieleden en hun plaatsvervangers treden niet op in geschillen, waarbij zij persoonlijk betrokken zijn of een persoonlijk belang hebben.

Artikel 6 Financiële vergoeding

1. Het dagelijks bestuur regelt de financiële vergoeding voor de werkzaamheden van de voorzitter, vice-voorzitter(s) en leden die geen werknemer zijn van de Omgevingsdienst Haaglanden.
2. De leden die werknemer zijn van de Omgevingsdienst Haaglanden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden als lid van de commissie.

Artikel 7 Nadere regels

1. Het dagelijks bestuur stelt nadere regels vast voor de commissie.
2. De commissie bepaalt de werkwijze van het secretariaat.

Artikel 8 Slotbepalingen

1. Dit besluit treedt in werking gelijktijdig met het in werking treden van artikel I van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren.
2. Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit geschillencommissie personele aangelegenheden ODH.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden van 27 november 2019,

de secretaris,

ir. L.P. Klaassen

de voorzitter,

drs. ing. R.C. Paalvast

Vergadering Algemeen Bestuur 27 november 2019

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Agendapunt 8.3 Besluit lidmaatschap werkgeversvereniging

Tekst zoals geagendeerd in de vergadering van het AB van 26 juni 2019

Waarschijnlijk treedt op 1-1-2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Stb. 2017, 123) in werking. Als gevolg van deze wet (hierna: Wnra) worden ambtenaren niet meer eenzijdig aangesteld in hun functie, maar wordt met hen een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht overeengekomen.

Collectieve arbeidsvoorwaarden

Het VNG bestuur heeft bij brief van 21 mei j.l. (bijlage) aangekondigd het systeem met aansluitingsovereenkomsten bij de VNG niet voort te zetten en in plaats daarvan een werkgeversvereniging te zullen oprichten voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Door de normalisering is dit volgens de VNG nodig geworden omdat het systeem van aangesloten organisaties bij de VNG niet meer goed werkt onder het private recht dat met ingang van 2020 van toepassing is.

Door lid te worden van een nieuwe werkgeversvereniging kunnen de al dan niet bij de VNG aangesloten organisaties niet zijnde gemeenten, zelfstadig een CAO afsluiten. Daarmee kunnen zij na de normalisering hun medewerkers dezelfde of vergelijkbare arbeidsvoorwaarden blijven bieden als in de CAO Gemeenten. Hiermee blijft ODH de lijn volgen dat met ingang van 1 januari 2020 ten minste de CAO gemeenten materieel zal worden gevolgd. Om praktische redenen wordt daarnaast voorgesteld de uitoefening van het lidmaatschap en de afvaardiging namens ODH door of namens het DB te laten plaatsvinden. Voor een verdere toelichting op de achtergronden van het bovenstaande wordt verwezen naar de bijgevoegde brief van de VNG.

Oprichtingsvereisten werkgeversvereniging

Om een dergelijke werkgeversvereniging op te richten of daarvan lid te worden is volgens artikel 55a eerste lid Wgr (sinds 1 januari 2015) verplicht om deze bevoegdheid (van het algemeen bestuur) op te nemen in de GR. Daartoe wordt een wijziging van de GR ODH voorgelegd aan zijn deelnemers.

Deze algemene bevoegdheid in de GR wordt vervolgens, conform art. 55a tweede lid Wgr, per participatie aan een privaatrechtelijke rechtsvorm gevolgd door een voorhangprocedure bij provinciale staten en gemeenteraden van de deelnemende gemeentebesturen.

Bijgaand ontwerpbesluit tot deelname in een (nog op te richten) vereniging zal met het verzoek om wensen en bedenkingen worden toegezonden aan provinciale staten en de gemeenteraden.

Bij het ontwerpbesluit is een Nota van toelichting opgenomen.

Juridisch procedurele tijdspad m.b.t. voorhangprocedure (teruggerekend vanaf 1-1-2020)

- dit gehele proces van voorhang bij raden en staten, besluitvorming bij ODH, lid worden van de werkgeversvereniging, het vaststellen van de CAO en het vervolgens opstellen en ondertekenen van individuele arbeidsovereenkomsten dient, in verband met de verwachte inwerkingtreding van de Wnra, ruim voor 1 januari 2020 te zijn afgerond.
- het AB-besluit moet daarom genomen worden op 27 november 2019 (de enige AB-vergadering in najaar 2019). Dat geeft vervolgens slechts een maand tijd om nog lid te worden, de arbeidsvoorwaarden vast te stellen en alle individuele arbeidsovereenkomsten op te stellen
- aanlevering stukken ambtelijk voortraject voor die (DB-voorbereiding +) AB-besluitvorming binnen ODH is op 10 oktober 2019
- reactie van raden en staten moet dus voor 10 oktober 2019 binnen zijn
- behandeling door raden en staten kan dientengevolge waarschijnlijk niet anders dan in de septembervergadering van dezen

Financiële gevolgen

In de VNG-brief van 21 mei 2019 staat hierover het volgende.

De contributie van de werkgeversvereniging moet nog worden vastgesteld, maar zal meer zijn dan de huidige aansluitingskosten (nu jaarlijks € 500). De hoogte hangt namelijk samen met de omvang van de dienstverlening. Aangesloten organisaties liften nu mee op de voorzieningen van de VNG zonder dat die zijn doorberekend waardoor de aansluitingskosten onvoldoende bijdragen aan de kosten van dienstverlening. Daarbij dient een aparte werkgeversvereniging op onderdelen eigen voorzieningen te hebben. De structurele kosten voor een eigen ledenadministratie, jaarverslag, accountantsverklaring,

ledenraadpleging, communicatie, doorberekende dienstverlening van VNG, etc. zullen dus hoger zijn dan voorheen. De hoogte van de contributie wordt bekend in de loop van de maand september.

Alternatieven

Een alternatief: alle arbeidsvoorwaarden zelf als individuele diensten uitonderhandelen vereist een flink beslag qua tijd en inzet van personeel. Een inzet die naar verwachting beduidend minder zal zijn bij een collectief traject van werkgeverszijde.

Het is de vraag of alle gemeenschappelijke regelingen met een meerderheidsdeelname van gemeenten tijdig de noodzakelijke maatregelen kunnen treffen. Een verzoek tot uitstel, opname in het Besluit conform Veiligheidsregios om de Wnra pas ingaande 1-1-2021 voor gemeenschappelijke regelingen in werking te laten treden, lijkt daarom een bestuurlijke optie.

Onverlet deze optie wordt veiligheidshalve het hier voorgestelde traject in gang gezet.

RESULTATEN VOORHANGTRAJECT

Verklaringen van geen bedenkingen zijn ontvangen van zes raden, te weten die van Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en Westland.

De raad van Westland heeft daarbij nogmaals aandacht gevraagd voor bovengenoemde aandachtspunten.

Provinciale staten en de raden van Midden-Delfland en Zoetermeer hebben aangekondigd e.e.a. binnenkort op de agenda te zetten. De raad van Zoetermeer heeft daarbij aangegeven het stuk als hamerstuk (geen bedenkingen) te zullen behandelen.

Op grond van deze reacties kan het voorstel ongewijzigd aan het AB worden voorgelegd ter besluitvorming.

VOORWAARDEN WERKGEVERSVERENIGING

De vereniging wordt opgericht voor drie categorieën van organisaties. De ODH valt onder:

3. Organisaties die gemeenten op grond van de wet moeten oprichten, of organisaties die (mede) door de gemeente zijn opgericht om, al dan niet in een samenwerkingsverband, de taken van de gemeente uit te voeren die al dan niet bij wet aan gemeenten zijn opgedragen.

Vervolgens gelden de volgende eisen om lid te worden:

1. In geval van een samenwerkingsverband dienen de deelnemende organisaties voor ten minste de helft of meer te bestaan uit gemeenten, dan wel dienen gemeenten in overwegende mate de kosten van de organisatie te dragen, of
2. In geval van rechtspersonen met aandeelhouders, dient ten minste de helft of meer van de aandelen in die rechtspersoon in eigendom toe te behoren aan één of meer gemeenten, of
3. In geval van rechtspersonen zonder aandeelhouders dient de bestuurlijke zeggenschap binnen de rechtspersoon in overwegende mate bij gemeentelijke bestuurders te liggen.

De contributie bedraagt € 2500 per jaar.

Het in werking treden van de Wnra is vastgesteld op 1 januari 2020 middels het Besluit van 24 oktober 2019, houdende vaststelling van het tijdstip waarop (...) in werking treden (Staatsblad 2019, 385).

- Besluit lidmaatschap werkgeversvereniging met Nota van toelichting
- brief van de VNG van 21 mei 2019 inzake Oprichting werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten)
- voorwaarden werkgeversvereniging

Voorstel

Het besluit nemen en ten bewijs daarvan laten ondertekenen.

Besluit inzake het deelnemen van de ODH in een werkgeversvereniging voor gemeenschappelijke regelingen

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden,
Gelet op:

- artikel 55a van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- artikel 10 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (hierna: GR ODH);
- de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren;
- het besluit van het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten van 18 april 2019 tot oprichting van een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen, alsmede de brief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten van 21 mei 2019 met kenmerk TAZ / U201900419 / Lbr: 19/039;
- het belang van de omgevingsdienst om voor het vaststellen van zijn arbeidsvoorwaarden aan te kunnen sluiten bij een werkgeversvereniging met volledige rechtsbevoegdheid die partij is of kan zijn bij een collectieve arbeidsovereenkomst;
- de wensen en bedenkingen die gemeenteraden en provinciale staten overeenkomstig het bepaalde in artikel 55a tweede lid Wet gemeenschappelijke regelingen in reactie op het ontwerpbesluit ter kennis van het algemeen bestuur hebben gebracht;

Besluit als volgt:

1. De Omgevingsdienst Haaglanden neemt deel in c.q. wordt lid van een werkgeversvereniging die openstaat voor het lidmaatschap van gemeenschappelijke regelingen.
2. Het onder 1 genoemde besluit wordt genomen onder de opschortende voorwaarde dat ten minste twee derde van de deelnemende colleges van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden conform artikel 30 tweede lid GR ODH, ten tijde van de aanmelding als lid bij deze vereniging, heeft ingestemd met de wijziging van de GR ODH die overeenkomstig het bepaalde in artikel 55a eerste lid Wet gemeenschappelijke regelingen voorziet in deze mogelijkheid.
3. De uitoefening van het lidmaatschap en de daarbij behorende rechten en de afvaardiging namens de Omgevingsdienst Haaglanden ligt bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur kan die uitoefening van het lidmaatschap en afvaardiging opdragen aan de directeur of diens plaatsvervanger. De afgevaardigde namens de Omgevingsdienst Haaglanden heeft volmacht om stemrecht uit te oefenen in de ledenvergadering.
4. Dit besluit wordt bekendgemaakt door plaatsing in het blad Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden van 27 november 2019,

de secretaris,

de voorzitter,

ir.L.P. Klaassen

drs.ing. R.C. Paalvast

Nota van toelichting

Wettelijk kader

Artikel 55a van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) regelt dat en hoe een gemeenschappelijke regeling kan deelnemen in een (privaatrechtelijke) vereniging. De besluitvorming daarover is voorbehouden aan het algemeen bestuur (AB) en kan niet worden gedelegeerd aan het dagelijks bestuur (DB).

Het hoe bestaat uit twee stappen: 1 In de gemeenschappelijke regeling zelf moet die bevoegdheid zijn opgenomen. 2 Het ontwerpbesluit (zijnde het voornemen) dient te worden toegezonden aan de gemeenteraden en Provinciale Staten en dienen zij in de gelegenheid te worden gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het AB (de voorhangprocedure).

In alle gevallen is een wettelijk vereiste dat de deelneming in de vereniging 'in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang'.

Feitelijke uitvoering

Stap 1, het in de gemeenschappelijke regeling zelf opnemen van de bevoegdheid gebeurt middels de derde wijziging van de GR ODH. Daarbij wordt in artikel 10 deze bevoegdheid van het AB toegevoegd.

De besluitvorming inzake de wijziging van de GR ODH door de colleges (stap 1) en het voorhangtraject bij raden en provinciale staten (stap 2) worden gelijktijdig gestart. Het is niet op voorhand zeker dat stap 1 eerder afgerond zal zijn dan stap 2 (lees: dat de bevoegdheid reeds in de GR zal zijn opgenomen als het concrete besluit tot deelnemen in het AB genomen moet worden). In verband daarmee is onder punt 2 van onderhavig besluit een opschortende voorwaarde opgenomen.

Het 'behartigen van het daarmee te dienen openbaar belang' is erin gelegen dat de gemeenschappelijke regeling zich kan aansluiten bij een werkgeversvereniging. Dit is zeer wenselijk omdat middels een werkgeversvereniging een CAO kan worden afgesloten en de constructie van aansluiten bij de VNG niet meer open staat. Uiteraard is het einddoel te komen tot dezelfde of vergelijkbaar uniforme arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de ODH als in de CAO gemeenten.

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
21 mei 2019

Ons kenmerk
TAZ
/U201900419/
Lbr: 19/039
Telefoon
070-3738393

College voor Arbeidszaken

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Oprichting werkgeversvereniging voor gemeentelijke
gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten)

Samenvatting

Met deze ledenbrief informeren wij u over een aantal zaken betreffende de oprichting van de werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten).

Op 18 april 2019 heeft het VNG bestuur besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten. De aanleiding is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) waarbij ambtenaren op 1 januari 2020 verhuizen van het ambtenarenrecht naar het 'normale' private arbeidsrecht. Door de oprichting van deze werkgeversvereniging kunnen de huidige aangesloten organisaties na de normalisering (Wnra) hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden blijven bieden als in de Cao Gemeenten.

De VNG is voor de gemeenten de werkgeversvereniging. De nieuwe werkgeversvereniging is de vereniging voor de gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen met als doel om dezelfde arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten. Door de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren werkt het systeem van aangesloten organisaties bij de VNG niet meer goed onder het private recht dat met ingang van 2020 van toepassing is.

VNG kent ongeveer 170 aangesloten organisaties, veelal gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Het betreft onder andere volledig gefuseerde en/of samenwerkende ambtelijke organisaties, maar ook samenwerkingsverbanden van gemeenten op het vlak van sociaal domein, werk en inkomen, sociale dienst, HR, ICT en sociale werkvoorziening. Daarnaast ook omgevingsdiensten en GGD'en.

Aan de leden

Datum
21 mei 2019

Ons kenmerk
TAZ
/U201900419/
Lbr: 19/039
Telefoon
070-3738393

College voor Arbeidszaken

Bijlage(n)
-

Onderwerp

Oprichting werkgeversvereniging voor gemeentelijke
gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten)

Geacht college en gemeenteraad, bestuur aangesloten organisatie,

Inleiding

Op 1 januari 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. Met het oog daarop heeft het VNG bestuur op 18 april jl. besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten.

Van de VNG kunnen alléén gemeenten lid worden. Organisaties die de CAR UWV volgen, niet zijnde gemeenten, kunnen géén lid worden van de VNG. In de ledenbrieven van 27 juli 2018, 3 september 2018 en 22 november 2018 is aangegeven dat deze niet-gemeenten zich bij de genormaliseerde Cao Gemeenten kunnen aansluiten met een zogenaamde aansluitingsovereenkomst bij de VNG.

Door de oprichting van de werkgeversvereniging voor organisaties in de gemeentelijke sector (verder: *niet-gemeenten*) komt het systeem van aansluitingen aan het einde van dit jaar te vervallen. Organisaties die hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden willen blijven bieden als in de Cao Gemeenten, kunnen lid worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

In deze brief informeren wij u over:

- de oprichting van de nieuwe werkgeversvereniging voor niet-gemeenten;
- de voordelen van de werkgeversvereniging;

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

- wat het betekent voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers;
- praktische informatie over de werkgeversvereniging, en
- de uitzondering voor Veiligheidsregio's.

Oprichting werkgeversvereniging gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen

Het VNG bestuur heeft besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten. De VNG is voor zijn leden, de gemeenten, de werkgeversvereniging. De nieuwe werkgeversvereniging is de vereniging voor de gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen met als doel om in een aparte cao dezelfde arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten.

VNG heeft hiertoe besloten omdat door de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren het systeem van aangesloten organisaties bij de VNG niet meer goed werkt onder het private recht dat met ingang van 2020 van toepassing is (zie: *Waarom een werkgeversvereniging*).

Daarnaast is bij de VNG bekend dat veel werkgevers van niet-gemeenten het systeem van de aansluitingsovereenkomst met de Cao Gemeenten suboptimaal vinden. Zij geven de voorkeur aan binding via lidmaatschap of algemeen verbinden verklaring. De VNG heeft in de bijlage van de ledenbrief van 3 september 2018 aangegeven dat de VNG andere mogelijkheden zou verkennen waarmee ook niet-gemeenten directer aan de cao gebonden konden worden.

De afgelopen maanden heeft die verkenning plaatsgevonden met als uitkomst dat het verstandig is om voor niet-gemeenten een aparte werkgeversvereniging op te richten met een aparte cao die inhoudelijke identiek is aan de Cao Gemeenten.

De VNG kent ongeveer 170 aangesloten gemeentelijke organisaties, veelal gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Het betreft onder andere volledig gefuseerde en/of samenwerkende ambtelijke organisaties, maar ook samenwerkingsverbanden van gemeenten op het vlak van sociaal domein, werk en inkomen, sociale dienst, HR, ICT en sociale werkvoorziening. Daarnaast ook omgevingsdiensten en GGD'en.

Waarom een werkgeversvereniging

Het VNG bestuur heeft besloten tot de oprichting van een werkgeversvereniging voor niet-gemeenten en een aparte cao (identiek aan de Cao Gemeenten) omdat dit de nodige voordelen oplevert:

1. Voorkomen intreden overgangsrecht Wnra

De niet-gemeente die lid wordt van de werkgeversvereniging heeft een directe binding met de cao voor niet-gemeenten (*directe binding door lidmaatschap*). Als de Wnra in werking treedt en er is op dat moment een cao voor niet-gemeenten dan vervangt die cao de bestaande rechtspositieregelingen. Als de Wnra in werking treedt en er is op dat moment geen cao, dan blijft voor elke niet-gemeente de rechtspositie in stand 'als ware het een cao'.

VNG is van mening dat het systeem met lidmaatschap van een werkgeversvereniging een stevigere juridische basis vormt voor het voorkomen van het intreden van overgangsrecht Wnra dan het systeem met aansluitingsovereenkomsten.

2. Volgen van gemeentelijke arbeidsvoorwaarden via een aparte cao geeft meer binding

Het is bij de VNG bekend dat vrijwel alle niet-gemeenten voor hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden willen hebben als medewerkers van gemeenten. De nieuwe werkgeversvereniging heeft dan ook als doel om in de cao van niet-gemeenten dezelfde

arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten. Een cao geeft meer binding dan een aansluitingsovereenkomst. De niet-gemeente die lid is van de werkgeversvereniging is verplicht de cao te volgen en toe te passen op alle werknemers. Dat geeft zekerheid.

3. Gebruik kunnen maken van afspraken in de cao waarin wordt afgeweken van $\frac{3}{4}$ dwingend recht

De cao voor niet-gemeenten maakt het mogelijk voor de leden om gebruik te maken van afspraken in de cao waarin wordt afgeweken van de wet (zogenaamd $\frac{3}{4}$ -dwingend recht). Op dit moment gaat het om cao bepalingen rondom de loondoorbetaling bij kortdurend zorgverlof, de ontslagcommissie en een eventuele afspraak in de cao over de transitievergoeding bij bedrijfseconomisch ontslag. Eerder heeft de VNG in bijlage van de ledenbrief van 3 september 2018 aangegeven niet zeker te weten of aangesloten organisaties (ongebonden werkgevers volgens de wet cao) cao bepalingen mogen gebruiken waarin wordt afgeweken van de wet. In een kamerbrief van 21 december 2018 heeft Minister Koolmees benadrukt dat individuele, ongebonden werkgevers, wanneer zij een cao vrijwillig volgen, geen gebruik kunnen maken van de in die cao overeengekomen afwijkingen van $\frac{3}{4}$ -dwingend recht.

Een cao voor niet-gemeenten lost dit op en levert daarmee voordelen op ten opzichte van het systeem van aansluitingen.

4. Duidelijkheid voor alle partijen

De nieuwe werkgeversvereniging zal met de vakbonden de cao voor niet-gemeenten afspreken. Op die wijze is het voor alle bij de cao betrokken partijen – de nieuwe vereniging, vakbonden, werkgevers en werknemers – duidelijk welke cao geldt. De cao voor niet-gemeenten werkt direct. Niet-gemeenten hoeven deze niet langer te verwerken in een eigen rechtspositieregeling. Ook zijn eenduidige arbeidsvoorwaarden voor gemeenten en niet-gemeenten vanuit het oogpunt van onderlinge personeelsmobiliteit van belang.

Nu geconcludeerd kan worden dat het systeem van aansluitingsovereenkomsten géén zekerheid biedt met betrekking tot het overgangsrecht Wnra en géén gebruik kan worden gemaakt van cao bepalingen waarin wordt afgeweken van $\frac{3}{4}$ dwingend recht, heeft de VNG besloten het systeem van aansluitingsovereenkomsten niet voort te zetten. In de plaats daarvan wordt dus de werkgeversvereniging voor niet-gemeenten opgericht.

Wat betekent dit voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers?

Voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers betekent dit het volgende:

1. De aansluitingsovereenkomst voor de CAR UWO blijft in stand tot en met 31 december 2019

Het huidige systeem van aansluitingsovereenkomsten ten behoeve van de CAR UWO blijft bestaan tot en met 31 december 2019. Met het oog op de normalisatie en daarmee de overgang naar de Cao Gemeenten wordt deze opgezegd vóór 1 juli 2019. De dienstverlening van de VNG aan de aangesloten organisaties blijft doorlopen tot het einde van het jaar.

2. De aansluitingsovereenkomst voor de Cao Gemeenten wordt pro forma door de VNG opgezegd

Organisaties (niet-gemeenten) die een nieuwe aansluitingsovereenkomst bij de VNG hebben voor het volgen van de Cao Gemeenten die geldt per 1 januari 2020, krijgen een brief waarin de VNG de overeenkomst pro forma opzegt. Namelijk onder de voorwaarde dat er tijdig een werkgeversvereniging met een aparte cao is. Zij worden geadviseerd lid te worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

3. *Organisaties kunnen de Cao Gemeenten niet meer volgen met een aansluitingsovereenkomst*
Organisaties die zich nog niet hadden aangemeld voor een nieuwe aansluitingsovereenkomst voor de Cao Gemeenten per 2020, kunnen zich niet meer aanmelden. Ook zij worden geadviseerd lid te worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

Praktische informatie over de werkgeversvereniging

De komende maanden moet nog veel worden uitgewerkt rondom de werkgeversvereniging. Onderstaand vast een aantal zaken die we u kunnen meegeven:

1. Aanmelden voor de werkgeversvereniging kan vanaf 1 oktober 2019

De planning is dat aanmelden voor het lidmaatschap van de werkgeversvereniging mogelijk is vanaf 1 oktober 2019. De bedoeling is dat organisaties die nu de CAR UWO volgen en/of een aansluitingsovereenkomst hebben en/of die hebben aangegeven de Cao Gemeenten te willen volgen, lid kunnen worden. Veelal zijn dit organisaties die in opdracht van gemeenten taken of delen van taken van één of meer gemeenten uitvoeren in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Maar ook stichtingen, BV's, etc. kunnen lid worden zolang het gaat om aan gemeenten gelieerde organisaties in het publiek domein. Bij samenwerkingsverbanden moet ten minste de helft van de deelnemende organisaties bestaan uit gemeenten. In de statuten van de vereniging en de werkingssfeer van de cao wordt dit nader uitgewerkt. Bij twijfel beslist het bestuur van de vereniging.

2. Dienstverlening

De hoofdtak van de werkgeversvereniging is het afsluiten van een cao voor de leden die dezelfde arbeidsvoorwaarden heeft als de Cao Gemeenten. Vanzelfsprekend worden leden geïnformeerd, geraadpleegd, krijgen ledenbrieven en kunnen contact opnemen voor het stellen van vragen zoals dat nu ook het geval is bij organisaties met een aansluitingsovereenkomst.

De ondersteuning van de werkgeversvereniging vindt plaats door de VNG-bureau. Daarmee wordt de dienstverlening geborgd, gezorgd voor schaalvoordelen en blijft zicht op ontwikkelingen.

De omvang van de dienstverlening wordt de komende maanden uitgewerkt en wordt bekend in de loop van de maand september.

3. Contributie

De contributie van de werkgeversvereniging moet nog worden vastgesteld, maar zal meer zijn dan de huidige aansluitingskosten (nu jaarlijks € 500). De hoogte hangt namelijk samen met de omvang van de dienstverlening. Aangesloten organisaties liften nu mee op de voorzieningen van de VNG zonder dat die zijn doorberekend waardoor de aansluitingskosten onvoldoende bijdragen aan de kosten van dienstverlening.

Daarbij dient een aparte werkgeversvereniging op onderdelen eigen voorzieningen te hebben. De structurele kosten voor een eigen ledenadministratie, jaarverslag, accountantsverklaring, ledenraadpleging, communicatie, doorberekende dienstverlening van VNG, etc. zullen dus hoger zijn dan voorheen. De hoogte van de contributie wordt bekend in de loop van de maand september.

4. Wat kunnen niet-gemeenten nu al doen?

Als uw organisatie (niet-gemeente) de wens heeft om lid te worden van de werkgeversvereniging, dan kunt u alvast het volgende doen:

- In de gemeenschappelijke regeling wordt veelal aangegeven welke arbeidsvoorwaarden gelden voor het personeel. Indien u uw gemeenschappelijke regeling aanpast met het oog

op de normalisering, kunt u vast opnemen dat uw organisatie (de gemeenschappelijke regeling) de cao voor niet-gemeenten hanteert na de normalisering;

- U kunt het besluitvormingsproces om lid te worden van de werkgeversvereniging in uw niet-gemeente alvast voorbereiden (bijvoorbeeld het voorbereiden of nemen van een principe besluit). Zo kunt u na gaan wie in de organisatie bevoegd is om het lidmaatschap van de werkgeversvereniging aan te gaan en welke procedures daarvoor gelden.

Veiligheidsregio's uitgezonderd

Er is een uitzondering voor de Veiligheidsregio's. De inwerkingtreding van de normalisatie (Wnra) voor personeel van veiligheidsregio's is formeel tot een nader te bepalen moment uitgesteld. Naar verwachting is dit tot 1 januari 2021. Dit heeft tot gevolg dat:

- Voor het jaar 2020 de CAR UWO in stand wordt gehouden voor de Veiligheidsregio's;
- De aansluitingsovereenkomst met de VNG voor het volgen van de CAR UWO voor de Veiligheidsregio's blijft bestaan;

De wijze waarop de arbeidsvoorwaarden van de Veiligheidsregio's vorm krijgen na de voorgenomen normalisering in 2021 in relatie tot de nieuwe werkgeversvereniging en de cao voor niet-gemeenten moet nog worden uitgewerkt.

Tot slot

Wij realiseren ons dat voor gemeenten en aangesloten organisaties deze aankondiging van de oprichting van de werkgeversvereniging en het einde van het systeem van aansluitingen onverwacht komt. Wij hebben echter de overtuiging dat we met de nieuwe werkgeversvereniging voor niet-gemeenten de huidige aangesloten organisaties beter van dienst kunnen zijn.

Zodra er meer informatie is, wordt u daarvan op de hoogte gebracht. Vragen en/of opmerkingen kunt u doorgeven aan het Klantcontactcentrum van de VNG.

- Telefoon: 070-373 8393 (op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur)
- E-mail: info@vng.nl

Hoogachtend,

College voor Arbeidszaken van de VNG,

Janine Jongepier
Secretaris van het College voor Arbeidszaken

Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties

Lidmaatschapsbrochure

Voor u ligt de lidmaatschapsbrochure van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (verder WSGO). In deze brochure vindt u informatie over:

Het doel van de WSGO

- De lidmaatschapscriteria
- Het dienstverleningsaanbod
- De contributie

Het doel van de WSGO

De WSGO wordt opgericht om de gemeenschappelijke sociale en sociaal-economische belangen van de leden in de brede sector van gemeentelijke organisaties te behartigen. Concreet betekent dit dat de vereniging opkomt voor de belangen van gemeentelijke organisaties bij arbeidsvoorwaardelijke onderwerpen. Een van de belangrijkste activiteiten van de vereniging is daarbij het afsluiten van een cao en het geven van informatie over arbeidsvoorwaarden.

De WSGO legt in haar statuten vast dat zij bij arbeidsvoorwaardelijke onderwerpen zoveel als mogelijk aansluit bij de arbeidsvoorwaardelijke regelingen van gemeenten. De vereniging vindt het namelijk van belang dat de arbeidsvoorwaarden van werknemers bij zowel gemeentelijke organisaties als gemeenten zoveel mogelijk hetzelfde zijn.

De lidmaatschapscriteria

Welk type organisatie kan lid worden van de WSGO? In de statuten van de WSGO wordt omschreven welk soort organisaties lid kunnen worden. Dat is belangrijk omdat aan de hand van de statuten in de cao SGO wordt omschreven op welke organisaties de cao van toepassing is. De Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst vereist dat duidelijk uit de cao blijkt voor wie de cao is gemaakt (de zogenaamde reikwijdte of werkingssfeer). Zo staat in de Cao Gemeenten dat die cao alléén geldt voor gemeenten.

Welke soort organisaties kunnen lid worden van de WSGO?

Organisaties die lid willen worden, moeten passen binnen één van de drie onderstaande omschrijvingen (lidmaatschapscriteria). Daarnaast zijn er nog aanvullende lidmaatschapscriteria (zie verderop).

1. *Fusieorganisaties van gemeenten die alle uitvoeringstaken van gemeenten hebben overgenomen terwijl die gemeenten nog bestaan.*
Hierbij gaat het om volledig ambtelijk gefuseerde organisaties.
2. *Organisaties die in opdracht van gemeenten delen van de uitvoeringstaken van een of meer gemeenten volledig hebben overgenomen.*
Hierbij gaat het om organisaties die op onderdelen een ambtelijke fusie hebben uitgevoerd.
Daarbij kan worden gedacht aan bedrijfsuitvoeringstaken zoals ICT, inkoop, financiën, HRM, juridische- en facilitaire taken die gemeenten gezamenlijk in bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling hebben vormgegeven.

3. *Organisaties die gemeenten op grond van de wet moeten oprichten, of organisaties die (mede) door de gemeente zijn opgericht om, al dan niet in een samenwerkingsverband, de taken van de gemeente uit te voeren die al dan niet bij wet aan gemeenten zijn opgedragen.*

Hierbij gaat het om verschillende type organisaties die door gemeenten (mede) zijn opgericht. Onderstaand een aantal voorbeelden in alfabetische volgorde. De opsomming is **niet** limitatief.

Welke organisaties vallen onder de 3de categorie?

Onder deze categorie vallen verschillende organisaties, bijvoorbeeld:

- *Archieven*: Gemeentelijke archieven, regionale archieven of streek archieven die in de vorm van een gemeenschappelijke regeling tussen gemeenten zijn opgericht. Soms in samenwerking met provincies en Rijk.
- *Belastingssamenwerkingen*: samenwerkingen tussen gemeenten en/of gemeenten en waterschappen op het gebied van gemeentelijke belasting en waterschapsbelasting.
- *Gemeentelijke kredietbanken*: organisaties die schuldhelpverlening, inkomensbeheer, sociale kredietverlening en schuldpreventie regelen voor inwoners van gemeenten.
- *GGD'en*: Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst is een gezondheidsdienst op basis van een gemeenschappelijke regeling tussen meerdere gemeenten.
- *Omgevingsdiensten*: Gemeenschappelijke regelingen die in opdracht van gemeenten en provincies onder andere voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu zorgen.
- *Regionale samenwerkingen*: organisaties waarin gemeenschappelijke belangen van gemeenten worden behartigd op het gebied van bijvoorbeeld subsidies, grensoverschrijdende samenwerking, economische ontwikkeling en arbeidsmarkt, mobiliteit, ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting, leefbaarheid en voorzieningen, zorg en welzijn, jeugd en onderwijs, cultuur; - recreatie en toerisme, etc.
- *Reinigingsdiensten*: organisaties die de inzameling en verwerking van het huishoudelijk en grof afval verzorgen.
- *Wet sociale werkvoorziening en/of de Participatiewet*: organisaties die uitvoering geven aan de Wsw en/of de Participatiewet.

Aanvullende lidmaatschapscriteria

Naast de drie omschrijvingen gelden nog de volgende eisen om lid te kunnen worden:

1. In geval van een samenwerkingsverband dienen de deelnemende organisaties voor ten minste de helft of meer te bestaan uit gemeenten, dan wel dienen gemeenten in overwegende mate de kosten van de organisatie te dragen, **of**
2. In geval van rechtspersonen met aandeelhouders, dient ten minste de helft of meer van de aandelen in die rechtspersoon in eigendom toe te behoren aan één of meer gemeenten, **of**
3. In geval van rechtspersonen zonder aandeelhouders dient de bestuurlijke zeggenschap binnen de rechtspersoon in overwegende mate bij gemeentelijke bestuurders te liggen.

Aanmelden voor het lidmaatschap

Voordat een organisatie zich aanmeldt voor het lidmaatschap van de WSGO, moet de organisatie eerst zelf beoordelen of deze past binnen de hiervoor genoemde lidmaatschapscriteria.

Een organisatie kan zich alleen aanmelden als een daartoe bevoegde functionaris van de organisatie de aanmelding ondertekent. Aanmelden kan via een aanmeldformulier op de website van de VNG vanaf 2 december 2019. Zodra de website van de WSGO klaar is, kan het aanmelden daar plaatsvinden.

Organisaties die zich in 2019 nog niet kunnen aanmelden doordat bijvoorbeeld de interne besluitvorming om lid te worden van de WSGO nog loopt, kunnen dat in 2020 doen.

Het bestuur van de vereniging neemt een aanmelding voor lidmaatschap in behandeling en beslist vervolgens over de toelating of weigering als lid van de vereniging.

Het dienstverleningsaanbod

De WSGO is een zelfstandige werkgeversvereniging. Voor de ondersteuning maakt de vereniging gebruik van de werkorganisatie van de VNG. Daarmee heeft de vereniging een solide partner op het gebied van cao onderhandelingen, kennis, voorlichting, netwerken en inkoop.

Voordelen lidmaatschap

Het lidmaatschap van de WSGO geeft organisaties diverse voordelen. Zo worden de arbeidsvoorwaardelijke belangen behartigd en kunnen leden gebruikmaken van diensten waarvoor veelal geen bijkomende kosten hoeven te worden betaald. Het lidmaatschap van de WSGO biedt leden:

1. De Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
2. Beantwoording van vragen via het Klantcontactcentrum
3. Actuele informatievoorziening en ondersteuning werkgeverschap
4. Toegang tot de ALV en P&O netwerken
5. Toegang tot bijeenkomsten en informatie van het A&O fonds gemeenten
6. Mogelijkheid tot aansluiting bij het LKOG
7. Mogelijkheid tot aansluiting bij LAAC
8. Mogelijkheid tot aansluiting bij het collectieve zorgverzekeringscontract
9. Mogelijkheid tot aansluiting bij HR21

Onderstaand worden deze diensten uitgewerkt.

Welke diensten krijgt een lid van de WSGO?

Organisaties die lid worden van de WSGO kunnen gebruik maken van de volgende diensten:

1. *Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties*

De WSGO sluit namens de leden de Cao SGO af met de vakbonden. De Cao SGO is inhoudelijk zoveel mogelijk identiek aan de Cao Gemeenten. Het doel van de vereniging is immers om op arbeidsvoorwaardelijk vlak aan te sluiten bij de regelingen van gemeenten.

Als lid van de vereniging heeft u invloed op de koers van de Cao SGO en de arbeidsvoorwaarden. Zo wordt u door middel van ledenraadplegingen betrokken bij het gehele proces rondom de cao onderhandelingen voor de Cao SGO vanaf 1 januari 2021. De eerste Cao SGO die eindigt per 31 december 2020 is een gegeven. Daarover vindt geen ledenraadpleging meer plaats.

2. *Beantwoording van vragen via het Klantcontactcentrum*

Vragen over de Cao SGO, HRM-onderwerpen, arbeids- en sociaalrechtelijke wetgeving in relatie tot de cao worden voor u beantwoord via het Klantcontactcentrum (KCC). Het KCC is doordeweeks van 8:30 uur tot 17:00 uur bereikbaar per telefoon en email. Zodra het telefoonnummer en het emailadres bekend zijn, worden deze gepubliceerd. Wordt u **géén** lid van de WSGO, dan kunnen vragen over de cao SGO en andere arbeidsvoorwaarden **niet** worden beantwoord.

3. *Actuele informatievoorziening en ondersteuning werkgeverschap*

Als lid van de vereniging heeft u toegang tot actuele informatie over de arbeidsvoorwaarden in de sector. Zo wordt voor de vereniging een website ingericht: www.wsgo.nl. Op deze website komt ook informatie over de vereniging zelf, zoals de statuten, het bestuur, de leden en een aanmeldformulier. Het streven is om uiterlijk eind maart 2020 de website gereed te hebben. Tot die tijd kunt u actuele informatie over ontwikkelingen op het gebied van arbeidsvoorwaarden en de oprichting van de WSGO vinden op www.vng.nl.

Via de website wordt zorggedragen voor goede informatievoorziening via koppelingen met de website van de VNG en www.caogemeenten.nl. Daarmee dragen we bij aan eenduidige informatievoorziening over arbeidsvoorwaarden die zowel voor gemeenten als gemeentelijke organisaties grotendeels hetzelfde zijn. Ook ontvangt u ledenbrieven over actuele onderwerpen omtrent de Cao SGO.

4. *Toegang tot de ALV en P&O netwerken*

Als lid heeft u toegang tot de Algemene Ledenvergadering van de vereniging die minimaal één keer per jaar wordt gehouden. Daarmee beslist u mee over de begroting, de contributie, benoeming van bestuurders en de koers van de vereniging. Elke organisatie heeft daarbij één stem.

Daarnaast kan uw organisatie zich aansluiten bij de P&O netwerken die al in de gemeentelijke sector actief zijn. Zo krijgt u als lid van de WSGO toegang tot de VNG Arbeidsvoorwaarden en Personeelsbeleid fora:

- Lerend Werken
- Normalisering rechtspositie Ambtenaren
- Werkgeversforum gemeenten

Op deze wijze wordt kennis breed gedeeld tussen gemeenten en gemeentelijke organisaties.

5. *Toegang tot bijeenkomsten en informatie van het A&O fonds gemeenten*

Als lid van de WSGO heeft u toegang tot bijeenkomsten en informatie van het A&O fonds gemeenten. Het A&O fonds Gemeenten is zowel partner van gemeenten als gemeentelijke organisaties bij organisatievraagstukken en de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. Het initieert en stimuleert initiatieven om gemeenten en gemeentelijke organisaties te versterken. Meer informatie kunt u vinden op www.aeno.nl.

6. *Mogelijkheid tot aansluiting bij het LKOG*

Aansluiting bij de Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag voor de Decentrale Overheid (LKOG) is kosteloos voor leden van de WSGO. De LKOG is een door het College voor Arbeidszaken van de VNG ingestelde externe commissie die als taak heeft het bevoegd gezag van gemeenten, gemeentelijke instellingen, provincies en waterschappen te adviseren in het kader van klachten over ongewenst gedrag in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet.

De WSGO brengt **wel** de kosten die verbonden zijn aan de behandeling van een klacht door de LKOG in rekening bij de organisatie die is aangesloten bij de commissie. Meer informatie over de LKOG vindt u op www.vng.nl. Zodra de website van de WSGO gereed is, vindt u de informatie daar.

7. *Mogelijkheid tot aansluiting bij LAAC*

Aansluiting bij de Lokale Advies- en Arbitrage Commissie (LAAC) is kosteloos voor leden van de WSGO. Voor het overleg tussen gemeentelijke organisaties en lokale vakorganisaties (Lokaal overleg) is een landelijk werkende lokale advies- en arbitragecommissie (LAAC) ingesteld. De LAAC kan advies uitbrengen of een bindende uitspraak doen in gevallen waarin het lokaal georganiseerd overleg niet tot de verplichte overeenstemming kan komen. Uw organisatie dient dan wel aangesloten te zijn bij de LAAC. Kosten van advies en de uitspraak komen **wel** voor rekening van het lid. Meer informatie over het LAAC vindt u op www.vng.nl. Zodra de website van de WSGO gereed is, vindt u de informatie daar.

8. *Mogelijkheid tot aansluiting bij het collectieve zorgverzekeringscontract*

Als lid van de WSGO kunt u meeliften op het collectieve zorgaanbod dat door de VNG, IPO en UvW is uitgezocht. Dit wordt via de VNG geregeld aangezien veel organisaties eerder door middel van een aansluitingsovereenkomst bij de VNG binding hadden met het collectieve zorgcontract.

Voor de collectieve zorgverzekering is met drie verzekeraars een contract afgesloten: CZ, IZA en Menzis. Meer informatie vindt u op www.collectiefzorgaanbod.nl.

9. *Mogelijkheid tot aansluiting bij HR21*

HR21 is het sectorale functiewaarderingssysteem voor gemeenten en gemeentelijke organisaties. HR21 is eigendom van de VNG, die de exploitatie heeft gegund aan het samenwerkingsverband BuitenhekPlus en Leeuwendaal. Als lid van de WSGO wordt ook uw belang vertegenwoordigd bij inhoudelijke aanpassingen in de normfuncties en waarderingen. Meer informatie kunt u vinden op www.hr21.nl.

De contributie van de WSGO

In de statuten van de vereniging is bepaald dat de leden per kalenderjaar een contributie zijn verschuldigd. Ook is geregeld dat voor de hoogte van de contributie een staffel wordt gehanteerd op basis van de werknemersomvang van de leden.

Het bedrag van de verschuldigde contributie wordt, op voorstel van het bestuur van de WSGO, vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering. Totdat de contributie door de ALV is vastgesteld, geldt de contributie zoals deze door de oprichters van de vereniging wordt vastgesteld.

Dit betekent dat voor het lidmaatschap van de WSGO voor het jaar 2020 moet worden uitgegaan van de onderstaande werknemersstaffel met bijbehorende contributie. Organisaties die in de loop van 2020 lid worden, zijn vooralsnog het gehele contributiebedrag verschuldigd. In het huishoudelijk reglement van de WSGO kunnen hier nadere regels voor worden vastgesteld.

Werknemersstaffel en contributie hoogte

Werknemersomvang organisatie	Contributie in euro's in 2020
Van 1 tot 50 werknemers	1.000
Van 50 tot 100 werknemers	1.500
Van 100 tot 250 werknemers	2.000
Van 250 tot 500 werknemers	2.500
500 werknemers of meer	3.000

Waarom een werknemersstaffel?

Er is gekozen voor een contributiestelsel gekoppeld aan de werknemersomvang omdat dit voor organisaties een werkbaar criterium is. Bij aanmelding voor het lidmaatschap voor het jaar 2020 wordt organisaties gevraagd om de werknemersomvang op het moment van aanmelden. Voor de jaren 2021 en verder wordt een vast peil-moment gehanteerd om de werknemersomvang op te vragen voor de contributie.

Wat is een werknemer voor de contributie?

Een werknemer is een medewerker met een arbeidsovereenkomst met de werkgever.

Als werknemer telt **niet** mee voor de berekening van de contributie bijvoorbeeld:

- Een persoon met een werkervaringsplaats;
- Een stagiaire;
- Een payroll medewerker;
- Een uitzendkracht
- De buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand
- De onbezoldigd ambtenaar die is aangewezen op grond van artikel 1 lid 2 van de Ambtenarenwet 2017 en artikel 1, onder b tot en met f van het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017.
- De werknemer die een indicatie heeft of had voor de sociale werkvoorziening en op grond daarvan in dienst is van de werkgever (met uitzondering van de geïndiceerde die in dienst is van de werkgever in het kader van begeleid werken in artikel 7 van de Wet sociale werkvoorziening).
- Ingehuurde freelancers, ZZP'ers, vrijwilligers, etc.